

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА
ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ**

ЗА ПЕРИОДА 2021-2028Г.

ПРОЕКТ

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение	4
2. Анализ на средата	22
2.1. Анализ на компонентите на околната среда	22
2.2. Природо-географски и териториално-административни фактори	22
2.3. Данни и информация отнасящи се до околната среда	27
2.3.1. Атмосферен въздух	27
2.3.2. Води	28
2.3.3. Почви и нарушени терени	33
2.3.4. Защитени територии и биоразнообразие	36
2.3.5. Отпадъци	47
2.3.6. Шум	50
2.3.7. Зелени площи в населените места	50
2.3.8. Радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения	54
2.4. Икономическо състояние	54
2.5. Финансови фактори	64
2.6. Население и здравно-демографски фактори	64
3. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите /swot-анализ/	82
4. Визия за околната среда в общината	83
5. Цели на програмата	83
6. План за действие и организация за изпълнението на програмата	86
7. Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската програма за опазване на околната среда	86
8. ПРИЛОЖЕНИЯ	87

ПРОЕКТ

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	
БД	Басейнова дирекция
ДБ	Държавен бюджет
ДГС	Държавно горско стопанство
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗВ	Закон за водите
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗЧАВ	Закон за опазване на чистотата на атмосферния въздух
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗТ	Защитени територии
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЛОД	Закон за лова и опазване на дивеча
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КР	Комплексно разрешително
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НСИ	Национален статистически институт
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ООН	Организация на обединените нации
ОПООС	Общинска програма за опазване на околната среда
ПВТ	Подземно водно тяло
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
ХМС	Хидрометрична станция

ПРОЕКТ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Нормативна уредба

1.1. Структура на правото на Европейския съюз в областта на околната среда.

Правото на ЕС се състои от три различни, но взаимосвързани типа от законодателство:

„**Първично законодателство**“, което включва Договорите за създаване на Европейските общности (Договорът от Маастрихт, 1992г. за ЕС) и което е резултат от директните преговори между правителствата на Държавите - членки. Договорите изискват последваща ратификация от националните парламенти и очертават основните принципни положения, които се доразвиват и регламентират в пълнота от т.нар. "вторично законодателство" - Директиви, Регулации, Решения. Член 2,3, ал.К и 130 r-t от Договора на Европейската общност са нормативната база в сферата на околната среда.

„**Вторично законодателство**“, е резултат от законотворческата дейност на институциите на ЕС и се издава въз основа на Договорите и доразвива и регламентира в пълнота установените в тях общи положения. Вторичното законодателство може да бъде под формата на:

- Регулации (Регламенти), които се прилагат директно и са обвързващи за Държавите -членки, без да е необходимо те да пренасят техните разпоредби в своето национално законодателство.
- Директиви, които обвързват Държавите членки по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат в определен срок, като оставят националните власти да изберат формата и метода за постигането му. Важно място в областта на околната среда заемат Рамковите директиви. Те поставят общи принципи, процедури и изисквания към законодателството на ЕС в различните сектори от областта на околната среда, на които трябва да отговарят всички останали директиви в съответната област.
- Решения, които са задължителни за страните до които са адресирани: (Държава членка, физическо или юридическо лице). Те също не изискват въвеждане в националното законодателство.
- Препоръки и мнения, които нямат обвързващ характер.
- Решения на Европейския съд. Тяхната функция е да тълкуват текстове на първичното и вторичното законодателство и да разрешават възникналите спорове по тяхното прилагане.

От своя страна Европейското законодателство в областта на околната среда се подразделя в няколко сектора:

- хоризонтално законодателство;
- качество на въздуха;
- управление на отпадъците;
- качество на водите;
- контрол на промишленото замърсяване и управление на риска;
- химически вещества и генетично модифицирани организми;
- шум от машини и превозни средства;
- ядрена безопасност и защита от радиация.

ПРОЕКТ

1.2. Хармонизация на националното законодателство в областта на околната среда с това на Европейския съюз.

Законодателството в областта на околната среда предвижда специфични видове нормативни, административни и инвестиционни мерки, в зависимост от секторния му обхват. Наред с това има и значителен брой хоризонтални мерки, касаещи въпросите на екологичното управление, които са изключително важни за постигането на една от най-значимите цели в съвременното управление на околната среда в Европа - интегрираното предотвратяване и контрол на замърсяването на околната среда по всички компоненти едновременно.

Основен екологичен закон - Закон за опазване на околната среда (ЗООС). Рамката на съвременното екологично законодателство в България се поставя от Закона за опазване на околната среда (ЗООС - обн. ДВ бр.91/2002г. посл.изм.и доп. ДВ бр.62/14.08.2015г.). Той ревизира системата от екологичните стандарти и въвежда принципите: „Замърсителят плаща“, „Правото на обществеността да бъде информирана“ и „Превенция на замърсяването“. Освен това законът урежда въпросите с опазването и ползването на компонентите на околната среда, процедурата по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), финансирането на дейностите, правата и задълженията на отговорните институции. Съгласно чл. 81 от ЗООС се оценява въздействието върху околната среда на планове, програми и на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии или на техни изменения или разширения, при осъществяването, на които са възможни значителни въздействия върху околната среда.

Секторни закони. В процеса на хармонизация на националното законодателство с европейското екологично право, през последните години Министерството на околната среда и водите в сътрудничество с други министерства е разработило редица нормативни акта, хармонизиращи българското законодателство със съответни актове на законодателството на ЕС. Изготвените нормативни актове, съгласно ранга си са приети от Народното събрание и Министерски съвет на Р.България. Във всички нормативни актове, приети през последните години, специално внимание се отделя на определянето на компетенциите, правата и задълженията на администрацията на централно, регионално и местно ниво за прилагането и налагането на изискванията, произтичащи от постиженията на правото на ЕС. Основните изисквания за опазване на околната среда, респективно функциите на различните администрации, са въведени чрез следните секторни закони:

- Закон за опазване на околната среда (ЗООС);
- Закон за опазване на чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ);
- Закон за управление на отпадъците (ЗУО);
- Закон за водите (ЗВ);
- Закон за защитените територии (ЗЗТ);
- Закон за лова и опазване на дивеча (ЗЛОД);
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Закон за лечебните растения (ЗЛР);
- Закон за биологичното разнообразие (ЗБР).

ПРОЕКТ

Сектор „Хоризонтално законодателство“

Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр. 91/ от 25.09.2002г., посл. изм. и доп.ДВ. бр.62/14.08.2015г.)

Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ДВ, бр. 25/2003 г. посл. изм. и доп. ДВ. бр.12 от 12 Февруари 2016г.)

Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ДВ, бр. 57/2004г., посл. изм. и доп.ДВ.бр. 12 от 12.02.2016 г., в сила от 12.02.2016 г.)

Сектор „Качество на въздуха“

Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020 - 2030г.), приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019г.

- Наредба № 7 от 3.05.1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух
- Наредба № 11 от 14 Май 2007г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух (ДВ, бр. 42 от 2007г., обн., ДВ, бр. 25 от 24.03.2017г., в сила от 24.03.2017г)
- Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 58 от 30.07.2010г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.79 от 8 Октомври 2019г.)
- Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места

II. Инструкции

- Инструкция за разработване на програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за управление и оценка на качеството на атмосферния въздух, в които е налице превишаване на установените норми, утвърдена със Заповед №РД-996/20.12.2001г. на МОСВ + Приложение
- Инструкция за предварителна оценка качеството на атмосферния въздух, утвърдена със Заповед № РД – 76/07.02.2002г. на МОСВ
- Инструкция за информиране на населението при превишаване на установените алармени прагове за нивата на серен диоксид, азотен диоксид и озон, утвърдена със Заповед №РД-353/29.05.2009г. на МОСВ
- Ръководство за разработване на програми за качеството на атмосферния въздух, изготвен в резултат от проект „Трансфер на знания относно прилагането на Директива 2008/50/ЕО в България: разработване, изпълнение, оценяване и адаптиране на програмите за качество на въздуха и мерките, заложи в тях“
- Наръчник по оценка и управление на качеството на атмосферния въздух на местно ниво за SO₂, PM₁₀, РВ и NO₂

Сектор „Управление на отпадъците“

- Закон за управление на отпадъците
- Закон за опазване на околната среда
- Закон за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничния превоз на опасни отпадъци и тяхното третиране
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г.
- Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса

ПРОЕКТ

- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори
- Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения
- Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.
- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки
- Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците
- Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци
- Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци
- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци
- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти
- Наредба № 3 от 05.08.2014 г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили
- Наредба № 3 от 22 май 2013 г. за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми
- Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци

Сектор „Качество на водите“

- Наредба за нормите на водопотребление
- Наредба № 1 от 10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води
- Наредба № 1 от 11.04.2011 г. за мониторинг на водите
- Наредба № 1 от 1.07.2016 г. за одобряване на Методика за прилагане на изключенията по чл. 156б – 156е от Закона за водите
- Наредба № 2 от 13.09.2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници

ПРОЕКТ

- Наредба № 2 от 8.06.2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване
- Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди
- Наредба № Н-3 от 28.11.2011 г. за предоставяне на информация от ведомства и научни институти с бюджетно финансиране и водоползвателите, чиято дейност оказва значимо въздействие върху състоянието на водите
- Наредба № 4 от 20.10.2000 г. за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми
- Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностните води
- Наредба № 5 от 30.05.2008 г. за управление качеството на водите за къпане
- Наредба № 6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти
- Наредба № 7 от 14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места
- Наредба за отмяна на Наредба № 7 от 8.08.1986 г. за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води
- Наредба № 8 от 25.01.2001 г. за качеството на крайбрежните морски води
- Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели
- Наредба № 11 от 25.02.2002 г. за качеството на водите за къпане
- Наредба № 12 от 18.06.2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване
- Наредба № 18 от 27.05.2009 г. за качеството на водите за напояване на земеделските култури
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието
- Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители
- Наредба за опазване на околната среда в морските води
- ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 273 от 23.11.2010 г. за приемане на Наредба за опазване на околната среда в морските води и за създаване на Консултативен и координационен съвет по опазване на околната среда в морските води на Черно море и управление на изпълнението на Морска стратегия и програма от мерки
- Наредба за ползването на повърхностните води
- Наредба № 37 от 10.11.2008 г. за ползването на язовирите – държавна собственост, в рибностопанско отношение и правилата за извършване на стопански, любителски риболов и аквакултури в обектите – държавна собственост по чл. 3, ал. 1 от Закона за рибарството и аквакултурите

ПРОЕКТ

- Наредба за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях, както и на контрол за техническото им състояние

Сектор „Защита на природата“

- Закон за опазване на околната среда
- Закон за биологичното разнообразие Закон за лечебните растения Закон за генетично модифицирани организми
- Защитени територии
- Закон за защитените територии
- Закон за лова и опазване на дивеча
- Закон за рибарството и аквакултурите
- Закон за митниците

Сектор „Индустриално замърсяване и управление на риска“

Сектор „Химикали“

Сектор „Генетично модифицирани организми“

Сектор „Шум“

- Закон за защита от шума в околната среда
- Наредба № 4 от 27 декември 2006 г. за ограничаване на вредния шум чрез шумоизолиране на сградите при тяхното проектиране и за правилата и нормите при изпълнението на строежите по отношение на шума, излъчван по време на строителството
- Наредба № 6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда
- Наредба за изискванията към разработването и съдържанието на стратегическите карти за шум и към плановете за действие
- Наредба № 54 от 13.12.2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда
- Наредба № 3 от 25.04.2006 г. за изискванията за създаването, поддържането и съдържанието на регистрите на агломерациите, основните пътища, железопътни линии и летища в страната Издадена от министъра на здравеопазването, министъра на регионалното развитие и благоустройство и министъра на транспорта
- Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха В сила от 11.02.2005 г.
- Наредба № 16 от 14.01.1999 г. за авиационния шум и за газовите емисии на авиационните двигатели

Сектор „Ядрена безопасност и защита от радиация“

ПРОЕКТ

2.Превантивни инструменти

2.1.ОВОС за инвестиционни намерения

Процедурата по ОВОС в България е въведена през 1991 г. със Закона за опазване на околната среда. Регламентираната процедура е съобразена с Директива на ЕС (85/337/ЕЕС) и въвежда превантивната дейност, като основен принцип на управление на околната среда. Пълно транспониране на изискванията на Директива 85/337/ЕЕС, изменена и допълнена с Директива 97/11/ЕС е постигнато с новия ЗООС и с Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии, приета през 2003 г. (обн. ДВ. бр.25/18.03.2003г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.12 от 12 Февруари 2016 г.) Приложение № 1 на ЗООС съдържа списък на инвестиционните предложения, които са предмет на задължителна ОВОС, а Приложение № 2 - инвестиционни предложения, за които се извършва преценяване на необходимостта от ОВОС.

Общините/районите/кметствата са пряко ангажирани в процеса на ОВОС чрез подпомагане на провеждането на консултации със засегнатото население и общественост и създаване на организация за провеждане на общественото обсъждане на доклада за ОВОС.

Оценката на въздействие върху околната среда се извършва в най-ранния етап на инвестиционния процес. Предвид някои допълнителни етапи в процедурата се издават два вида решения - решение за преценяване на необходимостта от ОВОС и решение по ОВОС.

През последните години ОВОС се утвърди като важен инструмент за идентифициране на неприемливите и неблагоприятните въздействия върху околната среда и мерките за тяхното предотвратяване или смекчаване. Тези цели се постигат чрез прилагането на систематичен анализ на предложената дейност по отношение на последствията върху съществуващата околна среда, като чрез промени в проекта могат да бъдат предвидени и отстранени неблагоприятните екологични въздействия.

2.2.Екологична оценка (ЕО) на планове и програми.

Изискванията на Директива 2001/42/ЕС са транспонирани в ЗООС. Предвидено е преценяване на необходимостта от изготвяне на ЕО на планове и програми, провеждане на консултации с компетентните органи по околна среда и засегнатата общественост, регламентирана е процедура при предположения за трансгранично въздействие, мерки за наблюдение и контрол при прилагането на плана или програмата. Тази директива се базира на принципа на предотвратяване на вредните въздействия.

Изясно е за кои планове и програми следва да се извършва ЕО в България, а именно в следните области: селско стопанство, горско стопанство, рибарство, транспорт, енергетика, управление на отпадъците, управление на водните ресурси и промишленост, включително добив на подземни богатства, далекосъобщения, туризъм, устройствено планиране и земеползване, когато тези планове и програми очертават рамката за бъдещото развитие на инвестиционни предложения, включени в Приложения № 1 и 2 на ЗООС. ОВОС и ЕО са инструменти за превантивен контрол, подпомагащи вземането на крайно решение за одобряване или отхвърляне съответно на инвестиционни предложения, планове и програми. Разликите между ОВОС и ЕО са свързани основно с вида на предмета на оценката, което е предпоставка за различния в подхода, методологията и процедурата.

ПРОЕКТ

2.3. Комплексните разрешителни (КР)

Комплексните разрешителни ефективно се прилагат от началото на м. април 2003 г., като основен инструмент за предотвратяване и контрол на замърсяването на околната среда, предизвикано от работата на определени промишлени инсталации.

С приемането на ЗООС и Наредбата за условията и реда за издаване на КР за изграждането и експлоатацията на нови и експлоатацията на действащи промишлени инсталации и съоръжения е постигнато пълно транспониране на изискванията на Директива 96/61/ЕС в българското законодателство.

Министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице е компетентен орган за издаването, преразглеждането, актуализацията и изменението на КР за инсталации и съоръжения в обхвата на ЗООС, поддръжка на информация за най-добри налични техники (НДНТ); поддръжка на информация за Методики за прилагане на НДНТ; методическо подпомагане на ИАОС и РИОСВ; поддържане на регистър с данните от издаването, преразглеждането, актуализацията и изменението на КР; създаване и поддържане база данни за емисионните норми за различните промишлени дейности, за които се издават КР. ИАОС отговаря за: изготвяне проектите за КР; поддържане публична информация за резултатите от изисквания с КР, мониторинг; изпращане на информация в Европейския регистър на емисиите на вредни вещества. Директорът на съответната РИОСВ е компетентен орган за издаването, преразглеждането, актуализацията и изменението на КР за инсталации и съоръжения извън обхвата на Приложение 4 на ЗООС, при подаване на заявление по инициатива от съответния оператор. 3.1.4. Пазарно - ориентирани инструменти

ЗООС определя рамката на политиката по опазване на околната среда, в т.ч. прилагането на **икономически инструменти и финансови механизми за управление на околната среда**, които намират конкретно изражение в специалните екологични закони:

Екологични продуктови такси: В ЗУО са въведени такси за пневматични гуми, за батерии и акумулатори, и за автомобили. Таксите се заплащат от производителите и вносителите на такива продукти. От 2004 г. е въведена такса върху опаковки, като инструмент за прилагане на Директивата за опаковки и отпадъци от опаковки.

Потребителски такси: Домакинствата и фирмите заплащат такси за твърди битови отпадъци, водоснабдяване, канализация и пречистване на водите. Таксите за битови отпадъци постъпват в общинските бюджети, а таксите за водоснабдяване, канализация и пречистване на водите се заплащат на В и К дружествата.

Такси за използване на природни ресурси:

- Таксите за правото на водоползване и/или разрешено ползване на воден обект са дефинирани в ЗВ. За разрешителните които се издават от кмета на общината, таксите постъпват в общинския бюджет.
- Със Закона за лечебните растения се регламентира заплащането на такси за ползване за събиране на билки и генетичен материал от диворастващи и за култивирани лечебни растения. Таксите постъпват в съответния общински бюджет или Държавно горско стопанство в зависимост от терена от който са събрани лечебните растения.
- Със Закона за концесиите и специалните закони, се регламентира предоставянето на концесия на редица природни ресурси: гори, минерални води, подземни

ПРОЕКТ

природни богатства и др. изключително държавна собственост. Концесионерите заплащат на държавата концесионни такси.

„Зелени“ субсидии: Основна форма е финансиране на общински публични екологични проекти - основно в областта на водоснабдяване, канализация и пречистване на водите и управление на отпадъците. Източници на финансирането са държавния бюджет (ДБ), Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) и в известна степен -общинските бюджети. Финансират се от ПУДООС и екологични проекти на фирми под формата на кредити при облекчени условия. 3.1.5. Доброволни ангажименти на предприятията.

3.Принципи и методология на разработване на ОПООС

С разработването на Общинска програма за опазване на околната среда се цели да се изучи действителното състояние на околната среда в дадената община, да се изведат екологичните проблеми и те да се степенуват по приоритетност, което ще послужи като основа за целенасочено планиране на дейностите в областта на околната среда за определен период от време. Съвременните модели на разработване на програми следват стъпките на стратегическото планиране. Най-общо казано, този подход дава отговор на три главни въпроса:

- Къде сме? (анализ на средата);
- Какво искаме да постигнем? (определяне на цели и приоритети);
- Как да го направим? (алтернативи, план за действие, отчетност, контрол).

Общинските програми за опазване на околната среда (ОПООС) се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда:

- Устойчиво развитие;
- Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
- Предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
- Участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
- Информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
- Замърсителят плаща за причинените вреди;
- Съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
- Възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони;
- Предотвратяване замърсяването и увреждането на чистите райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях;
- Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения;
- Достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

Целите и подцелите на общинските екологични програми се формулират в зависимост от спецификата на дадената община. Основното е да се промени начинът на мислене и отношението на хората към околната среда. При вземането на решения да се търси

ПРОЕКТ

партньорство и консенсус, да се обединяват усилията за опазване на околната среда и да се съзнава отговорността пред бъдещите поколения.

Стратегическото планиране се занимава основно с взаимодействието на дадена организация с нейната среда и създаването и поддържането на динамичен баланс между двете, така че да се използват в максимална степен наличните и потенциалните ресурси, максимално да се оползотворят благоприятните възможности и да се неутрализират заплахите, които средата поставя. Да се планира, означава да се проектира едно желано бъдеще и да се идентифицират начините, по които да го превърнем в реалност.

3.1. Етапи в процеса на разработване и изпълнение на общинската програма за опазване на околна среда.

3.1.1. Определяне и въвличане на заинтересованите страни:

Целта на този етап е да се определят институциите, организациите и неформалните сдружения и да се привлекат конкретни техни представители, които могат да подпомогнат под една или друга форма, в една или друга степен процеса на разработването и в последствие на изпълнението на общинската програми за опазване на околната среда. Въз основа на ЗООС и Закона за местното самоуправление основната отговорност при разработването на ОПООС се поема от органите на местното самоуправление. Ангажирането на местната администрация се счита за важна предпоставка за правилното разработване на програмата и нейното изпълнение. Екологът на общината е главното отговорно лице в разработването, а след това и в изпълнението на общинската програма за опазване на околната среда.

Държавните институции са основните източници на информация. Те притежават база данни за компонентите на околната среда. Възможни партньори и източници на информация са: представители на РИОСВ, БД, представители на РЗИ на НСИ и други институции.

Държавни или частни предприятия на територията на една община са основните структури, върху които ще окаже влияние програмата за опазване на околната среда. Изграждането на партньорство с тях е от първостепенно значение за успеха на една програма, тъй като те са основните източници на доходи за населението, а същевременно много от тях се явяват основните замърсители на околната среда в дадена община. Често стриктните изисквания за опазване на околната среда влизат в конфликт със стремежа за по-добри доходи и в този случай общината трябва да използва гъвкави механизми и компромиси за решаване на проблема. От една страна общинската администрация е отговорна за целия комплекс от условия, които определят благосъстоянието на нейното население, а от друга страна благосъстоянието на всяко предприятие зависи от наличието на природни ресурси. Някои бизнеси се развиват благодарение на наличието на чиста околна среда.

Неправителствените организации са изразители на обществените интереси и въвличането им в процеса на разработване на ОПООС е гарант, че дейностите, които ще залегнат в нея, ще отразяват приоритетите на общността.

ПРОЕКТ

3.1.2.Изследване и анализ на средата

Целта на този етап е да се определи съществуващото състояние на поредица фактори, които имат значение за разработването на програмата, да се анализират тенденциите на развитие за всеки от тях и да се идентифицират причините. Етапа започва със събиране на данни и информация за факторите, продължава с анализа на базата данни, с формулиране на тенденциите и проблемите и приключва с определяне на причините, които ги обуславят и поражат. Този етап ни дава реална представа „къде сме?“ и е важна предпоставка за определяне на силните и слабите страни на общината, на възможностите и заплахите пред нея и по-нататък - за реалистично определяне на целите на програмата. Информацията за общината, която е необходима да бъде анализирана при изготвянето на общинската програма за опазване на околната среда е свързана с данните по определени фактори. Тези данни се събират и анализират. Когато липсват данни за даден фактор или са прекалено остарели, се преминава към следващия фактор. В случаите когато информацията не може да се набави по никакъв начин, то набирането ѝ се записва като задача от програмата. При осигуряването ѝ в хода на актуализацията на програмата данните се използват за анализ на съответния фактор. Ако даден фактор няма приложение в дадена община, се преминава към следващия фактор. Примерен списък на необходимите данни по фактори:

- Природо-географски и териториално-административни
  - Местоположение, съседни общини
  - Релеф
  - Климат
  - Населените места в общината
  - Население - брой, концентрация
- Технически
  - Вода
  - Въздух
  - Отпадъци
  - Почви и нарушени терени
  - Защитени територии и биоразнообразие
  - Зелени площи в населените места
  - Шум
- Икономически
  - Развитие на отделните отрасли в общината (особено внимание се обръща на тези, чието развитие зависи от състоянието на околната среда и на тези, от чиято дейност зависи състоянието на околната среда)
  - Състояние на инфраструктурата в общината
- Финансови
  - Бюджет на общината
  - Източници на приходи в общинския бюджет в т.ч. и по отрасли
  - Разходи свързани с опазване на околната среда в общината
  - Ниво в общината на такси за услуги в областта на управление на отпадъците и водите, сравнение със средното за страната; доколко приходите от такси покриват разходите за дейността
- Демографски
  - Прираст на населението
  - Раждаемост

ПРОЕКТ

- Смъртност
- Миграция
- Възрастова структура на населението
- Социално - икономически
- Средно-годишен доход на човек от населението
- Размер на средната работна заплата
- Заетост
- Управленски
- Наличие на комисии/отдели/отделни специалисти в Общинския съвет/общинската администрация/ общинските фирми, в чиито отговорности влизат дейности по опазване на околната среда
- Квалификация на кадрите, заети в горепосочените дейности
- Общински наредби в разглежданата област
- Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства от компетенциите, на които са въпроси по опазване на околната среда
- Сътрудничество в разглежданата област със съседни общини
- Услуги, предоставяни от общината и на територията на общината, свързани с опазване на околната среда
- Третиране на отпадъците
- Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води
- Озеленяване и чистота в населените места
- Други

3.1.3.Обхват на техническите данни по сектори:

Въздух:

- Състояние на качеството на въздуха (емисии) по видове замърсители - сравнение с пределно-допустимите норми. В случаите на констатирано наднормено замърсяване - честота; териториален обхват на замърсяването (на територията на цялата община, отделни населени места, котловини и т.н);
- За замърсяващите вещества, за които данните показват превишение над ПДК се идентифицират източниците на емисии - на територията на общината и извън територията на общината, в т.ч. и трансгранично. Данни за честотата на замърсяване от източниците - епизодично, постоянно и т.н;
- Където е възможно посочват се данни за причините за замърсяването, за съответните източници на замърсяване (липса или лошо техническо състояние на пречиствателните съоръжения, използване на горива с високо съдържание на вредни вещества, многобройни източници на замърсяване от битово отопление през зимния сезон; липса на обходни пътища за транзитните селища и др.);
- В случаите когато няма установено наднормено замърсяване на атмосферния въздух, това се отбелязва, но въпреки това се посочват източниците на емисии на територията на общината и евентуална заплахата от увеличаване на замърсяването в случай на разширяване на дадено предприятие, промяна на дейността му, увеличаване на трафика на автомобилния транспорт;
- В случаите, когато липсват данни за да се констатира дали има или няма наднормено замърсяване, това се отбелязва. В тези случаи, особено когато има съмнение за наднормено замърсяване по нататък в програмата се набелязват мерки за получаване на необходимите данни;

ПРОЕКТ

- Показател "неприятни миризми" - източници, причини и засегнато население, влияние на розата на ветровете.

Води

- Реки и езера на територията на общината - проектна категория, замърсяване над ПДК по видове замърсяващи вещества и показатели;
- Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване;
- Питейни води - количествени и качествени показатели;
- Водоснабдяване на населените места;
- Влияние на изпускани отпадъчни води върху питейни водоизточници;
- Източници на замърсяване - на територията и извън територията на общината;
- Причини за замърсяването от източниците на територията на общината (липса или лошо техническо състояние на пречиствателните съоръжения, само механично стъпало за пречистване, неспазване на технологичния режим);
- Степен на изграденост и състояние на канализационната система в населените места;
- Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води - има ли изградени; ако да - степени на пречистване; необходимост от реконструкция, разширение; третиране на утайките от ПСОВ - как се извършва това; ако няма ПСОВ - попадат ли съответните населени места сред приоритетните за страната за изграждане на ПСОВ;
- Количествени и качествени показатели.

Отпадъци. Подробно данните, необходими за анализа на средата в този сектор са посочени в Указанията за съставяне на общински програми за управление на отпадъците.

Основните данни са:

- Генерирани видове отпадъци по видове и източници - битови, опасни, строителни, производствени;
- Начини на третиране, съоръжения, местоположение на последните, обхванато население от организирано сметоизвозване и т.н.;
- Стари замърсявания с битови и други отпадъци на територията на общината, местоположение, площ, вид отпадък, рискове за човешкото здраве и околната среда и т.н.;
- Пунктове за събиране на вторични суровини;
- Риск за замърсяване на: водоизточници за питейно водоснабдяване, за водопой на животни, на водни обекти, за замърсяване на чувствителни екосистеми, за замърсяване на почви;
- Чистота на територията на населените места и местата за отдих извън населените места - състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчетата за отпадъци в населените места;

Почви и нарушени терени

- Замърсени почви с тежки метали, пестициди, нефтопродукти, нитрати, други замърсители - собственост на земите, използване на тези земи, източници на замърсяване - проблеми; замърсяване на произвежданата селскостопанска продукция или рискове от такова замърсяване
- Заблатени почви, причини;

ПРОЕКТ

- Ерозирали почви, причини;
- Вкислени и засолени почви, причини;
- Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи /водопроводи и др.

Защитени територии, гори и биоразнообразие

- Гори - състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели и т.н.;
- Защитени територии - вид, собственост, защитената територия само в обхвата на разглежданата община ли е или и в съседни общини; посещаемост; изходни туристически пунктове; доколко има туристически потенциал;
- Защитени видове растения и животни;
- Видове, обекти на ловен туризъм;
- Билки с търговско значение, находища, използване.

Шум

- Наднормено излъчване на шум в околната среда - рискови зони: жилищни, за отдых, учебни, болници, санаториуми и др.;
- Източници на шума;
- Население, подложено на въздействие;
- Предприети мерки.

Зелени площи

- Зелени площи в населените места - кв.м. на жител; видове растителност и състояние; поддържани или изоставени са; проблеми; налични площи, определени по устройствените планове за зелени площи;
- Наличие на паркове за отдых извън населените места, статут, състояние, инфраструктура, посещаемост, осигуреност с транспорт.

3.1.4. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT)

На този етап се определят вътрешните силни страни на общината, възможностите да се възползваме от тях, вътрешните слаби страни на общината и възможностите да ги преодолеем или сведем до минимум, външните възможности (перспективи) за общината, както и външните заплахи, които са пречка за развитието и представляват риск за реализацията на програмата.

SWOT представлява акроним на вътрешните за организацията силни страни (Strengths) и слаби страни (Weaknesses) и външните за организацията възможности (Opportunities) и заплахи (Threats). SWOT анализът за пръв път е разработен за целите на стратегическото планиране на бизнес организациите. След известно адаптиране, извършвано от различни изследователи този метод намира приложение в широк спектър от дейности. SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегически анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите "силни" и "слаби страни". Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ се диференцира на "възможности" и "заплахи" (Фигура 3). Възможности - представляват най-благоприятните елементи на външната среда на общината. Това са благоприятни за общината потенцици, от които тя се възползва или би могла да се възползва.

ПРОЕКТ

Заплахи - те са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за общината. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние на общината.

Силни страни - те са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава общината. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство на общината.

Слаби страни - представляват ограниченията или недостига на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общината.

Между четирите квадранта съществуват определени зависимости. Връзката между възможностите и силните страни дава представа за лостовете на развитие. Връзката между слабите страни и заплахите формира основните проблеми на развитие. Връзката между силните страни и заплахите определя рисковете на развитие, а връзката между слабите страни и възможностите извежда ограниченията на развитие.

След осъществяване на количествен и качествен анализ на обекта (анализ на средата), се оформя съдържанието на квадрантите на SWOT таблицата, представена на Фиг.3. От изведените характеристики на обекта и обкръжаващата среда се избират най-важните, които се вписват в съответните квадранти.

3.1.5. Изработване на визия за околната среда на общината

Визията за една община в областта на околната среда е реалната мечта на хората за състоянието на околната среда, определена въз основа на съществуващите условия и стремежа им за постигане на желанията, чрез използване на наличните ресурси. Тя мотивира хората и ги подтиква да "вървят напред" за постигане на генералните стратегически цели. Тя вдъхновява хората за действие и контрол на постигнатото. За да може успешно да бъде формулирана визията и тя да се прилага при следващите етапи от разработването на ОПООС е необходимо:

- Да се ангажира обществеността при определянето ѝ;
- Да бъде ясно и реално формулирана;
- Да бъде в съответствие с направения SWOT анализ.

Визията се определя след изработването на SWOT анализа. Чрез визията ОПООС се насочва към дългосрочно стратегическо планиране и определяне на генералните стратегически цели. Определянето на визията е основен компонент на стратегията за въвличане на обществеността.

3.1.6. Установяване на генерални стратегически цели

На основата на визията, формулирана в предходния етап и като се имат предвид и тенденциите, очертани при анализа на средата, се формулират генералните стратегически цели на програмата. Всяка от тях олицетворява крайното, желано състояние на околната среда, в което искаме да живеят жителите и посетителите на общината, състоянието, в което искаме да бъде природата около нас с нейното видово разнообразие. Определение на генералните стратегически цели на общинска програма: „Това са най-широкообхватните намерения на местното самоуправление, които са относително неограничени във времето, обикновено не са определени количествено и се свързват с висшето равнище на планиране“.

ПРОЕКТ

3.1.7. Разработване на специфични стратегически цели. Приоритизиране.

На този етап на основата на формулираните генерални стратегически цели се определят специфичните стратегически цели. Тяхното предназначение е да се определи «колко», «какво» и «до кога» трябва да се извърши, за да се достигне състоянието, определено на предходния етап.

На основата на анализа на средата, резултатите от анализа на силните и слабите страни, възможностите и пречките, на формулираните генерални стратегически цели се разработва следващото ниво от "дървото на целите" - специфичните стратегически цели, които определят конкретните и специфични резултати/промени в общината. Специфичните стратегически цели определят какво и колко трябва да се постигне и в какъв срок.

Определянето на специфичните стратегически цели на програмата е може би най-важната част от процеса на планиране. Те се превръщат в основни блокове, залегнали в работата на съставителите на програмата.

Специфични стратегически цели следва да се формулират към всички генерални стратегически цели, дори и за тези от тях, които касаят области, отговарящи на общоприетите възгледи и представи за високо качество на околната среда и природата. Последното е необходимо с оглед недопускане влошаване качеството на средата в общини или части от тях, в които съществуващото качество е на необходимото ниво.

Приоритизиране на целите - значение и същност

В условията на ограничени ресурси и възможности е подчертано важно целите да се подредят по значимост. За целите на общинските програми за опазване на околната среда могат да се използват следните критерии:

- **Влияние върху човешкото здраве.** Доколко достигането на дадена цел намалява или предотвратява риск за здравето на хората. Източници на информация за преценка по този критерий могат да бъдат епидемиологични проучвания, направени за района. Министерство на здравеопазването и РЗИ могат да бъдат източник на подобна информация.
- **Влияние върху растителния и животинския свят и техните местообитания.** Доколко постигането на дадена цел предотвратява или намалява заплахата - непосредствена или косвена за растителния и животинския свят и техните местообитания.
- **Влияние върху качеството на живот на жителите и работещите в общината.** Доколко постигането на дадена цел подобрява качеството на живот на хората в тяхното ежедневие. В случая под "качество на живот" се има предвид подобряване на рекреационните възможности и възможностите за отдих и отмора, естетическа наслада от подобрената околна среда, и др. подобни ефекти, влияещи върху емоционалните и естетически възприятия на хората.
- **Влияние върху развитието на икономиката на общината.** Доколко постигането на дадена цел способства за развитието на стопанските отрасли на територията на общината, например туризъм, земеделие, рибовъдство, пчеларство, ловен туризъм, търговия с лечебни растения, дърводобив и др.
- **Обществено мнение.** Доколко постигането на дадена цел съвпада с първостепенните желания на населението в общината. Източник на информация по този критерий могат да бъдат както специално направени социологически

ПРОЕКТ

проучвания, така и натрупания опит от лицата, извършващи оценката в резултат на общуването.

- **Степен на влияние и контрол на местните власти.** Доколко постигането на дадена цел е в обхвата на законовите компетенции и организационните и финансови възможности на общинските органи да повлияят за реализация на целта.
- **Изпълнение на законови разпоредби.** Доколко постигането на дадената цел е в изпълнение на задължения, произтичащи от нормативни актове.

3.1.8. Установяване на измерители (индикатори) за достигане на целите.

След като са формулирани специфичните стратегически цели, е необходимо да се изработят конкретните измерители, които да следят за изпълнението на тези цели. Измерителите са показателите, които указват пътя към подобряване или съхраняване състоянието на околната среда и посочват, дали избраната посока на действие е вярна или не. При разработването на ОПООС те проследяват дадена информация и са необходим инструмент за оценяване на напредъка към определените цели. При разработване на ОПООС, избраните измерители (индикатори) могат да бъдат:

- Индикатори за натиск: емисиите във въздуха, водите и почвата от различни източници на замърсяване (промишленост, автомобилен и воден транспорт, селско стопанство, домакинства и др.);
- Индикатори за състояние - параметри, отразяващи качеството на въздуха, водите, почвите в дадената община (от Анализ на средата);
- Индикатори за реакция - усилията от страна на тези които осъществяват програмата при източниците на замърсяване: брой одобрени доклади за оценка на въздействието върху околната среда, брой одити на действащи промишлени предприятия, количество рециклирани отпадъци и др.

Изборът на такъв тип индикатори дава възможност да се следят и оценяват постигнатите резултати при изпълнението на програмата комплексно, анализирайки състоянието на околната среда, замърсяването от определени източници и прилагане на мерки за постигане на целите на програмата.

3.1.9. Изработване на стратегия, чрез определяне и оценка на алтернативите за постигане на целите.

Разработването на различни алтернативи е едно от основните предимства на стратегическото планиране като подход при създаването на общински програми за опазване на околната среда. Многовариантността на решенията предполага и многовариантност на възможните подходи. При определяне на различните алтернативи се предполага различно използване на наличните ресурси.

Целта е от определения набор от алтернативи за постигане на всяка от целите да подберем тази от тях или комбинацията на тези от тях, чрез които да достигнем целта.

3.1.10. Изработване на работен план за реализация на избраната стратегия.

На този етап избраната стратегия се детайлизира на задачи и дейности, необходими за цялостната реализация на избраната стратегия. За всяка задача се определя срок за изпълнението ѝ, както и отговорните лица и служби.

ПРОЕКТ

Приключването на задача, свързана с дадена дейност, трябва да доведе до приключването на дейността, а приключването на всички дейности трябва да доведе до изпълнението на стратегията.

3.1.11. Реализация на общинската програма: мониторинг, контрол, оценка и актуализация.

С предишния етап приключва разработването на общинската програма за опазване на околната среда, след което започва нейната реализация. За да се изпълнява тя успешно обаче, се изисква да се приложи система за мониторинг и контрол на изпълнението на програмата. Необходимо е да се извърши оценка и от крайния ефект на нейното изпълнение, както и периодичната ѝ актуализация в случаите на промяна в обстоятелствата или необходимост от корекция на целите.

Програмният мониторинг и контрол е тази част от програмата, която следи за правилното изпълнение на избраната стратегия по отделни действия, които обикновено са детайлно изброени в плана за действие. Системата на програмния мониторинг и контрол осигурява необходимите за ръководителя инструменти, които позволяват да се определи дали общината се приближава към планираните стратегически и управленски цели, да бъдат отбелязани отклоненията от плана достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригирани.

Много важен въпрос при разработването на системата за програмен мониторинг и контрол е този, свързан с периода, в който следва да се планират отделните действия. В практиката този период е периода от стартирането до времето, предвидено за актуализация на програмата. От тази гледна точка актуализацията се явява рамка за системата на мониторинг. От друга страна, при изграждането на системата за мониторинг и при планирането на различни коригиращи действия, следва да се предвиди и възможност при големи отклонения от първоначално очакваното да се извърши актуализация на програмата за опазване на околната среда, което да я направи адекватна с променените условия било те външни или вътрешни.

3.1.12. Разработване на общинска програма за опазване на околната среда в община Първомай за периода 2021-2028г. .

Общинската програма за опазване на околната среда (ОПООС) се разработва на основание чл. 79 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и се одобрява от Общинския съвет. Основните задачи, които се поставят с програмата, са свързани с настоящите проблеми по опазване на средата, бъдещите мероприятия за намаляване на вредните последици от човешката дейност, както и изготвяне на работен план, съдържащ схеми и организация на изпълнение, начини на финансиране, отговорни звена, методи за контрол, превантивни дейности.

Настоящата Програма се разработва и се базира на анализа и изводите в предходни разработки на общински екологични, стопански, финансови и други проучвания и документи за Община Първомай. Целите на програмата се свеждат до:

- Акцентиране върху най-важните екологични проблеми на общината;
- Сравняване и привеждане в съответствие на проблемите с националните и европейски приоритети;
- Обвързване на бъдещите проекти на общината и мероприятия в програмата с националните, световни тенденции и стратегии по управление на околната среда;

ПРОЕКТ

- Създаване на организация за насочване на силите на общинските и държавни органи, частния бизнес, граждански сдружения, научни организации и гражданството към изпълнение на заложените в плана приоритетни мерки;
- Откриване на източници за финансиране (национални, оперативни програми, външни фондове и др.международни източници).

Разработката не фиксира строго параметри и мероприятия, а е програма с отворен статут с периодично доразвиване и разширяване на обхвата, в съответствие с настъпилите промени в приоритетите на Община Първомай, в екологичното законодателство и в стратегическото развитие на държавата, засягащо общината.

Избраният подход за разработването на програмата съответства на одобрените от МОСВ методически указания, като основния използван апарат е стратегическото планиране, почиващо на SWOT анализ.

Общата дългосрочна генерална стратегическа цел е:

"Поддържане и подобряване на качеството на живот на населението в общината, чрез осигуряване на здравословна и благоприятна околна среда и запазване на богатото природно наследство, чрез устойчиво управление на околната среда".

II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

2.1. Анализ на компонентите на околната среда

2.2. Природо-географски и териториално-административни фактори

Община Първомай е разположена в централната част на южна България и в югоизточната част на Пловдивска област, към която административно принадлежи. Територията на общината се намира в най-източната част от Пловдивското поле на Горнотракийската низина. Според разпоредбите и териториалното разделение на Закона за регионалното развитие тя е включена в Южен централен район за планиране (ЮЦР, NUTS 2). Този район за планиране се състои от областите Пловдив, Кърджали, Хасково, Пазарджик, Смолян и Стара Загора и включва общо 69 общини.

Територията на община Първомай включва 17 населени места и граничи с общините Братя Даскалови и Чирпан на север, Димитровград и Минерални Бани на изток, Асеновград и Садово на запад, а на юг с община Черноочене.

ПРОЕКТ

През територията на община Първомай преминава международно автомобилно трасе, което обединява няколко транс – континентални автомобилни пътища от Западна и Централна Европа към Азия или Близкия Изток. Например от тук преминава един от най-важните трансевропейски международни пътища – автомобилен път Е-80. По-подробно маршрута му изглежда така:

Е-80 – Западна Европа (от Португалия) – Калотина – София – Пловдив – Хасково – Свиленград – Капитан Андреево – Одрин – и завършва на източната граница на Турция с Иран (Азия).

През общината преминава и трансевропейската ж.п. линия, включваща маршрута София – Истанбул. По протежението на тази ж.п. линия, на общинската територия има три ж.п. гари – Винаца, Първомай и Караджалово. Това местоположение през годините е играло съществена роля както за икономиката на общината, така и за нейното демографско и социално развитие.

Важно е да се отбележи, че с изграждането на трасетата на автомагистралите „Тракия“ и „Марица“, гореспоменатия транс – континентален автомобилен път от Западна и Централна Европа към Близкия Изток се измества извън територията на общината, но остава в непосредствена близост и с много добра транспортна достъпност.

Преместването на основните инфраструктурни коридори, обаче не влияе на факта, че Първомай попада в центъра на т.н. „Оперативен триъгълник“, който обхваща най-активната територия на Южен централен район за планиране, очертан по „върховете“ от Пловдив, Стара Загора и агломерацията Хасково-Димитровград – с икономически, териториален и демографски потенциал, равностоен на София – важна предпоставка за равномерното балансирано развитие на ЮЦР и страната.

ПРОЕКТ

Тези две особености на местоположението на община Първомай оформят и едно важно нейно предимство – възможността да се съхрани чистотата на въздуха и природата. В тази връзка важно е да се отбележи, че общината е извън списъка на населените места и райони от областта с измерени максимални еднократни стойности на вредните показатели, които замърсяват атмосферния въздух.

Община Първомай обхваща 8.94% от територията на пловдивска област, която се разпростира на 854 км², и ясно се вижда, че географски общината е разположена в самия център на Южен централен район за планиране и граничи с общини от още три области – Старозагорска, Хасковска и Кърджалийска.

Характеристиката на ЮЦР е следната: Площта на Южен централен район е 22 365,1 кв. км, съставляваща 20.1% от територията на страната. Териториалната структура е: земеделските територии са 48.1%, горските – 45.1%, а урбанизираните територии заемат 3.9%. ЮЦР е сред най – богатите на биоразнообразие райони в страната. В него попада голяма част от Национален парк Централен Балкан, част от Национален парк Рила и целият масив на Родопите. На територията на района се намират 11 резервата, 9 поддържани резервата, 155 защитени местности и 98 природни забележителности. В

ПРОЕКТ

района попадат и най-много от защитените зони по Натура 2000 – 44.5% от тези за страната.

Друга важна особеност на местоположението на община Първомай е, че тя се намира не далеч от преминаващите наблизко транзитен и магистрален газопроводи по направление Компресорна станция „Лозенец” – Сливен – Нова Загора – Стара Загора – Пловдив – Пазарджик – Компресорна станция „Ихтиман”. Чрез отклонение от магистралния газопровод, с газ е снабдена и община Първомай наред с други общини като Пловдив, Стара Загора, Димитровград, Хасково, Асеновград, Стамболийски, Пазарджик и Белово.

2.2.1. Релеф и поземлени ресурси

Територията на Община Първомай е с равнинен и хълмист характер, слабо „разчленен“ и „заоблен“. Около две трети от територията в северната част на общината е равнинна и със слаб наклон към поречието на р. Марица. Тази територия е почти изцяло заета от земеделски земи. Останалата една трета – в южната и югоизточната част – е хълмиста и принадлежи към владената към Тракийската равнина предпланина Драгойна, която е част от Новаковския балкан. Тази територия е в землищата на селата Воден, Буково и части от тези на Искра, Брягово, Драгойна и Езерово.

В най-ниската част – при град Първомай – средната надморска височина е 130 м, а в най-южната част са върховете Соуджик (839м. надморска височина), връх Малка Драгойна (715м. надморска височина), връх Голяма Драгойна (815м. надморска височина) и връх Хоростпе (1008м. надморска височина).

Връх Соуджик служи и като административна граница между областите Пловдив и Кърджали и освен това в близост до него е началото на важната за този район река Банска, която отводнява ридовете Драгойна и Мечковец в Източните Родопи и централната част на хасковската хълмиста област.

Географските координати на общината са 25°13'30" източна дължина и 42°06'00" северна ширина.

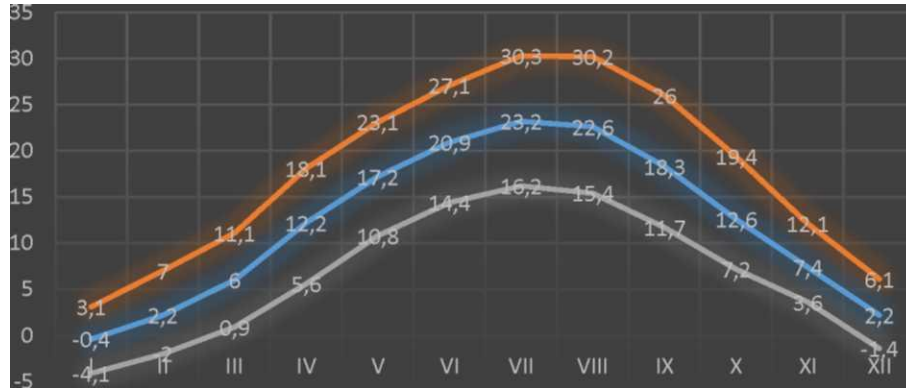
2.2.2. Климат

Според климатичното райониране на България община Първомай попада в преходно-континентална област с подобласт Горнотракийска низина. Вътрешно годишния вход на валежите е с два максимума и два минимума, а снежната покривка е неустойчива.

Важни фактори, формиращи климатичните особености, са радиационния баланс, ветровия режим и валежите. Слънчевата радиация е главен фактор за формирането на климата и едновременно с това основен климатичен елемент. Годишният радиационен баланс е между 2001-2250 М1/ш2/годишно.

Територията на община Първомай попада в единствената зона на пресичане на изолиниите на най-ниските януарски и най-високите юлски температури в Европа. На това се дължат големите температурни амплитуди които тук надхвърлят 70°C в годишен разрез. Съчетанието на температурите с останалите основни климатични компоненти - вятър (преобладаващ западен - неблагоприятен и през зимата и през лятото) или безветрие и относителна влажност на въздуха, големият брой температурни инверсии, води до голямо разнообразие на тези климатични характеристики.

ПРОЕКТ

Върху климата съществено влияние оказват елементите на ландшафта:

- природен и антропогенен – релеф, ориентация на склоновете, падини и възвишения;
- в населените места – застрояването, неговата плътност, ориентация и характер, вид и ориентация на уличната мрежа, наличието или отсъствието на растителност, водни площи, изкуствени покрития и т.н., които довеждат до формирането на съответния микроклимат, характеризиращ се с различни екологически потенциали.

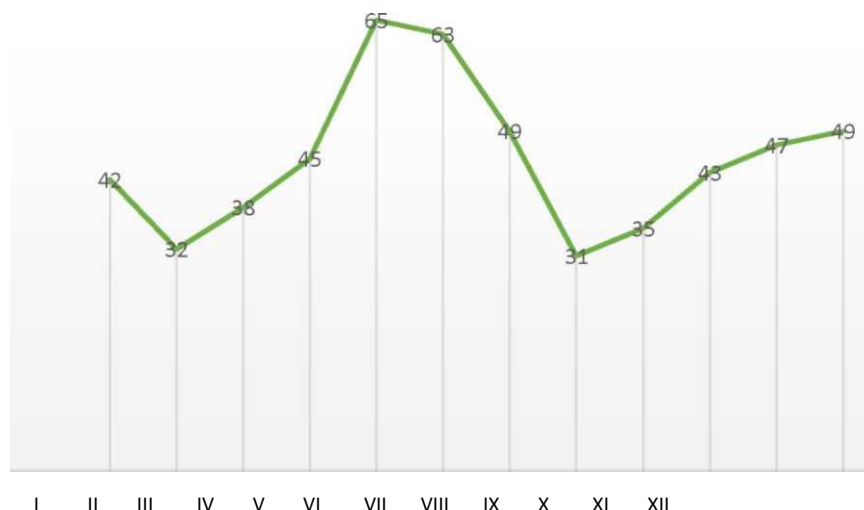
Температурата на въздуха е пряко следствие от радиационния баланс. Показател за годишния режим на температурата са нейните средни месечни стойности. Средната годишна температура е 12,0 С. Наблюдават се ясен минимум през януари (-0,4° С) и максимум през юли (23,2° С).

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Ср. t°	-0,4	2,2	6,0	12,2	17,2	20,9	23,2	22,6	18,3	12,6	7,4	2,2	12,0
Ср. макс. t°	3,1	7,0	11,1	18,1	23,1	27,1	30,3	30,2	26,0	19,4	12,1	6,1	18,0
Ср. мин. t°	-4,1	-2,0	0,9	5,6	10,8	14,4	16,2	15,4	11,7	7,2	3,6	-1,4	6,6

Вятърът е важен климатичен фактор, свързан с разликите в атмосферното налягане. Преобладаващите ветрове за общината са от запад, а в най-източната част – от североизток. Наблюдаваната честота на вятъра достига до 50%. Като цяло това е район със среден брой случаи на тихо време - 25/40 наблюдения на месец.

Средното годишно количество на **валежите** е 539мм/год. Наблюдава се пик в началото на летните месеци - юни-юли и минимум през август.

Количество валежи в община Първомай по месеци (мм.)

ПРОЕКТ

В резултат на проучването се изявяват 3 зони, класифицирани по степен на благоприятност, както следва:

Благоприятна зона, която обхваща по-високите южни части на общината и горските насаждения, зелените части на хълмовете и непосредствено прилежащата им територия. В тази зона микроклиматичните условия, през топлите сезони, се отличават с по-ниски температури и амплитуди в денонощен разрез, по-висока относителна влажност на въздуха и по-добри условия на проветряване. През зимата е обратно – тук проявяванията на периода “дискомфортно охлаждане” е малко по-голям с повишена относителна влажност и по-силен вятър.

Относително благоприятна. Изолиниите на тази зона се очертават от юг в подножието на ридовете, приблизително по линията на селата Искра – Брягово – Драгойно – Езерово и обхващат една територия с ширина между 3 и пет километра – на север. Тук микроклиматичните условия са по-неблагоприятни от тези в Зона А1. Периодът “дискомфортно прегряване” е по-голям с 18-22%, а за сметка на периода “комфорт”. За сметка на това през студеното време на годината, периодите “студено и прохладно” са с 8 до 12% повече, за сметка на “дискомфортното охлаждане” в сравнение със зона А1.

Неблагоприятна зона, която обхваща равнинните части на общината – до поречието на р. Марица. В тази зона са по-ярко изразени и двете неблагоприятни проявявания на климата от „дискомфортно охлаждане” до „дискомфортно прегряване”. През зимата, при преобладаващото безветрие, тук се формира т.н. “езеро на студа” и увеличена продължителност на мъглите. През зимата температурите са със средно от 1 до 3.6 градуса по-ниски, в сравнение с относително благоприятната зона, а през лятото те са с 3 до 8 градуса по-високи, при повишен период безветрие и значително понижена относителна влажност с 8 до 15%.

По поречието на река Марица се очертава една тясна ивица с климатични и ландшафтни характеристики на относително благоприятната зона – благодарение на въздушните течения по реката и нейната водна площ. Благодарение на последната, изпаренията в най-горещите летни дни са причина за увеличение на относителната влажност с около 15% и в понижени температури с 3-4 градуса.

Природния комплекс от разнообразна специфична географска територия на общината, съставена от равнини и хълмове, благоприятни условия за развитие и на земеделието и на животновъдството, сравнително добри водни потенциали, липсата на застрашаващи екологическото равновесие дейности, са нейните предимства и предпоставка за развитието на община Първомай спрямо тези предимства. Това е нейният стратегически ресурс.

2.3. Данни и информация относно се до околната среда

2.3.1. Атмосферен въздух

Със Закона за чистотата на атмосферния въздух се уреждат условията, реда и начина за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, като по този начин се осигурява провеждането на държавната политика по оценка и управление на КАВ, в това число – подобряване на КАВ в районите, в които е налице превишаване на установените норми.

Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой са суспендирани частици, фини прахови частици, серен диоксид, азотен

ПРОЕКТ

диоксид и/или азотни оксиди, въглероден оксид, озон, олово (аерозол), бензен, полициклични ароматни въглеводороди, тежки метали – кадмий, никел и живак, арсен.

Качеството на атмосферния въздух в Пловдивска област и на територията на община Първомай е контролирано от РИОСВ - Пловдив, чрез пунктовете за мониторинг на въздуха, които са част от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС). На територията на област Пловдив са разположени 3 пункта от НСМОС - две автоматични измервателни станции (АИС), един ръчен пункт за мониторинг (ПМ) и една АИС, обслужвана от „КЦМ“ АД. От направен сравнителен анализ на регистрираните стойности за периода от 2000 до 2012 г., е налице трайна тенденция на намаляване на замърсяването със серен диоксид, което е резултат от предприетите действия по газифициране на промишления сектор, използването на горива с ниско съдържание на сяра. Азотните оксиди се получават като резултат от всички горивни процеси, промишлеността и транспорта. През 2019 година не са констатирани наднормени концентрации на емисиите на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух от точковите източници в района. Всички промишлени източници са на природен газ и нефта. Основен източник на фини прахови частици са емисиите от транспорта, битовия сектор, промишлената дейност, като първични замърсители, или се формират в атмосферата от съдържащите се в нея метални оксиди, полиароматни въглеводороди, серен диоксид, азотни оксиди, амоняк и др. газове - вторични емисии на твърди частици. Нивата се контролират непрекъснато. Съществува обратно пропорционална зависимост между измерените стойности и температурата на околната среда. През зимните месеци са регистрирани високи стойности като измерените нива са в пряка връзка с увеличеното потребление на твърди горива за отопление в битовия сектор, свързано с понижението на температурите през есенно-зимния период. Анализът на данните за основните замърсители на атмосферния въздух, с изключение на фини прахови частици, показва, че регистрираните нива са под установените норми за опазване на човешкото здраве.

В община Първомай не са констатирани наднормени концентрации на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух, от точковите източници в района. Всички промишлени източници са на природен газ и нефта. През изтеклата година намаляват и сигналите за нерегламентирано палене на отпадъци.

След 2013 г. от страна на Общината са предприети мерки, които могат да бъдат обобщени, както следва:

- поетапно увеличаване на потреблението на природен газ в сградите с обществено предназначение – училища, детски градини и ясли;
- повишаване на енергийната ефективност и саниране на общински сгради;
- увеличаване на затревените площи и ликвидиране на потенциални източници на прахови емисии;
- реконструкция и модернизация на пътната и уличната мрежа и прилежащи площи;
- повишаване качеството на почистване на населените места;
- ограничаване на използването на пясък при зимното поддържане на уличната мрежа и преминаване към използване на химични реагенти;
- засилване контрола върху фирмите, извършващи строителни и ремонтни дейности.

2.3.2. Води

Водните ресурси в Общината са в рамките на нормалните, но малкото количество валежи характерни за Общината (средно-годишно 600 л/кв.м) не са достатъчни, за да

ПРОЕКТ

подпомогнат задължителното интензивно напояване, необходимо при развитието на земеделието на територията на цялата община. Това понякога затруднява питейно-битовото водоснабдяване в някои от населените места. Ценен воден ресурс са термоминералните извори в селата Драгойново, Бяла река и Леново.

Безспорно най-голямо значение като воден ресурс в общината има **река Марица**. Тя пресича общинската територия в нейната северна част и преминава в близост до землищата на селата Виница, Градина, Крушево и Добри дол, както и до землищата на самия град Първомай. Марица е една от най-големите реки на Балканския полуостров и е четвъртата по дължина в България след Дунав, Искър и Тунджа. Речният участък, пресичащ Първомай е част от средното течение на Марица, който като цяло обхваща участъка през Горнотракийската низина от град Белово, до напускането на реката на българската територия при село Капитан Андреево. В този участък коритото не променя своя характер. Дъното му е покрито с пясък, като при високи води слабо се деформира. Бреговете са укрепени с подпорни стени. Към град Първомай надлъжният наклон на реката става средно 1,20 ‰. Реката прави няколко по-извити меандри. Бреговете на коритото са землени и затревени. Дъното е пясъчливо. Чак след село Скобелево (Димитровградска община), Марица навлиза в сравнително по-тясна долина с по-високи склонове.

Банска река е следващата по значение река в общината. Тя е с дължина 37км. и се влива в р.Марица като неин десен приток. Банска река води началото си под името Чулфанска река от 686м. надморска височина в Източните Родопи, на 1,2км. югозападно от връх Соуджик (840м.). До село Воден, община Първомай тече на североизток в дълбока долина между ридовете Драгойна и Мечковец в Източните Родопи. След това завива на изток, а след село Гарваново община Хасково отново на североизток, като пресича Хасковската хълмиста област в плитка алувиална долина. Влива се отдясно в река Марица на 98 m надморска височина, на 1.4 км западно от Димитровград. Площта на водосборният басейн на реката е 337 km², което представлява 0,64% от водосборния басейн на р.Марица. Около 1/3 от общата дължина на реката преминава през територията на община Първомай, но в тази част водите ѝ са най-чисти. В по-долното ѝ течение тя често се замърсява от промишлени води.

Друга река, съставляваща водните ресурси на общината е **Каялийка** (Скаличича). Тя води началото си край община Асеновград, но по-голямата част от нея преминава през общините Първомай и Димитровград. Каялийка е десен приток на река Марица. Дължината ѝ е 39км. Тя отводнява северозападните склонове на рида Драгойна в Източните Родопи и западната част на Хасковската хълмиста област. По долината ѝ преминава границата между Западните и Източните Родопи. Река Каялийка извира от 942м. надморска височина под името Черешка в най-югозападната част на рида Драгойна в Източните Родопи, на 200м. северозападно от село Жълт камък, Община Асеновград. До село Искра община Първомай тя тече в северна посока в дълбока долина. След това завива на североизток и пресича цялата Хасковска хълмиста област в асиметрична долина, с по-стръмни десни склонове. Влива се отдясно в река Марица на 107м. надморска височина, на 1км. североизточно от село Скобелево, Община Димитровград. Площта на водосборният басейн на реката е 226км², което представлява 0,43% от водосборния басейн на Марица. Реката преминава през четири села от община Първомай – Искра, Брягово, Драгойново и Езерово – и през три села от Община Димитровград – Бодрово, Върбица и Скобелево. По течението си тя осигурява води за два от големите язовири на общината – язовир Брягово и язовир Езерово.

ПРОЕКТ

Язовир Брягово

Той е голямо изкуствено езеро на река Каялийка с дължина от 4км. Разположен е на територията на община Първомай между селата Брягово и Искра, в полите на Родопя планина.

В него живеят популации на рибите бабушка, речен кефал, щука, бяла мряна, слънчева риба, каракуда, уклея, костур, червеноперка, кротушка и шаран. През топлите месеци той е населяван и от ята бели щъркели. Подходящ е за спортен риболов, за излет и за къмпинг почивка.

Язовир Езерово е разположен на територията на община Първомай над село Езерово в началото на северните части на Родопите. Езерово също е язовир на река Каялийка и е втори по поречието на реката след язовир Брягово. Използва се за напояване и рибовъдство.

В язовира се срещат различни видове риба: Бял толстолоб, Пъстър толстолоб, Каракуда, Костур, Речен кефал (Клен), Сом, Червеноперка, Черен амур, Шаран и Щука. В праисторическото миналото местността е била дъно на голямо езеро и в района на белите камъни (Семер дере), могат да се намерят дребни вкаменелости на различни водни видове. На източната стана на язовира се намира малка пещера. Язовира също е подходящ за спортен риболов, за излет и за къмпинг почивка.

Общински язовири – община Първомай

№	Име на язовира	Име на река	Населено място Землище	Оператор на язовирна стена - не/да	Обем - мил.м3	Тип на стената	Кота корона	Преливник - тип	Основен изпускател - диаметър
		Поречие		Име	Залята площ - дка.	Височина на стената - м.	Дължина на корона - м.	Пропуск. способност - м3/сек.	Пропуск. способност - м3/сек.
1	Дебър 2 /Герена/, имот № 801124 №052052	Манаф дере	кв.Дебър гр.Първомай и с. Татарево	Община Първомай - хидроинженер	1,6	зем.насыпна	264,66	земен	2x0,4
		р.Марица			589	10	385	23- 50	2x0,45
2	Дебър 3 /Коз дере/, имот № 800887	Коз дере	кв.Дебър гр.Първомай	Община Първомай хидроинженер	0,25	зем.насыпна	282	земен	0,40
		р.Марица			40	12	290	6-24	0,50
3	Дълбокото дере, имот № 800088	Дълбокото дере	кв.Дебър гр.Първомай	ЕТ "Бленд-Евгени Хаджиев"		зем.насыпна		земен	
		р.Марица							

ПРОЕКТ

4	Дебър 5 /Солено дере/, имот № 800227 и № 058006	Солено дере р.Марица	кв.Дебър гр.Първомай и с. Татарево	Община Първомай хидроинженер	0,024	зем.наси на		земен	
5	Дебър 4 /Чатал дере/, имот № 800300	Чатал дере р.Марица	кв.Дебър гр.Първомай	Община Първомай хидроинженер	0,1	зем.наси на	276,22	земен	0,04
					35	11	170	4,00-16,00	0,50
6	Дебър 1 /Яльнлъшко дере/, имот № 800751	Яльнлъшко дере р.Марица	кв.Дебър гр.Първомай	ЕТ "Вержиния-Светла Кичукова"	0,593	зем.наси на	290,84	земен	0,40
					250	12	420	2,50-17,00	0,50
7	Татарево 4 /Манаф дере/, имот № 048045	Манаф дере р.Марица	с.Татарево /Манаф дере/	Община Първомай хидроинженер	0,4	зем.наси на	276,71	земен	0,40
					110	7	180	15,00-45,00	0,45
8	Татарево 5 /Еленката/, имот № 062025	Татаревско дере р.Марица	с.Татарево /Чуката/	ЕТ "Бленд-Евгени Хаджиев",	0,083	зем.наси на	300,7	земен	0,40
					23	10,5	247	2,00-13,00	0,50
9	Татарево 3 Ваклушев долап	Манаф дере	с.Татарево /Ваклушев долап/	ЕТ "Сабри Дуран"	0,262	зем.наси на	260	земен	0,30
	/Долен герен/, имот № 049058	р.Марица			80	9	355	4,00-20,00	0,35
10	Татарево 1 /Дълбоко дере/, имот № 009006	Дълбоко дере р.Марица	с.Татарево/Дълбокото дере/	„Загрей“ АД	0,15	зем.наси на	285,03	земен	0,40
					100	5	170	5	0,50
11	Татарево 2 /Малко дере/, имот № 016022	Татаревско дере р.Марица	с.Татарево /Малкото дере/	Община Първомай хидроинженер	0,04	зем.наси на	290,67	земен	0,40
					10	8	100	3,00-0,009	0,50
12	Бяла река 2 /Янков Бунар/, имот № 000154	Каваджик дере р.Марица	с.Бяла река /Янков бунар/	Община Първомай хидроинженер	0,15	зем.наси на	245	земен	0,30
					37	5	250	1,50-10,00	0,35
		р.Марица			10	6	120	0,50-4,00	0,25
14	Добри дол /Азмака/, имот № 000013	Азмака р.Марица	с.Добри дол /Чомлек дере/	Община Първомай хидроинженер	0,168	зем.наси на	240	земен	0,25
					40	5	210	1,50-10,00	0,30
15	Драгойново 2 /Митково дере/, имот № 051007	Сухо дере р.Марица	с.Драгойново Митково дере/	"Арни груп" ООД	0,008	зем.наси на	320	земен	0,15
					3	4	120	0,50-3,00	0,20
16	Брягово 1 Карьерата, имот № 089091	Бряговско дере р.Марица	с.Брягово/Кориките/	„Агродоминатор“ЕО ОД	0,2	зем.наси на	330	земен	0,40
					48	8	175	1,00-7,00	0,50
17	имот № 000636		с.Езерово	Община Първомай хидроинженер		зем.наси на		земен	
18	имот № 000481		с.Дълбок извор	ЕТ „Голф - 57 - Асен Койнарчев"		зем.наси на		земен	
19	имот № 000149		с.Дълбок извор	Община Първомай		зем.наси на		земен	

ПРОЕКТ

				хидроинженер		на			
20	Брягово 2 Каваклият а имот № 156003		с.Брягово	Община Първомай хидроинженер		зем.наси на		земен	
21	Пилашево 1/Сухото дере/, имот № 005002	Сухото дере	с.Буково /Възст. Реални границы/ р.Марица	Община Първомай хидроинженер	0,30	зем.наси на	330,53	земен	0,15
		р.Марица			21	11	145	1,00- 13,00	0,10
22	Пилашево 2 /Маринкат а/ имот № 017034	Маринката	с.Буково /Маринката/ р.Марица	"Арни груп" ООД	0,02	зем.наси на	370,00	земен	0,15
		р.Марица			5	7,5	160	0,50-3,00	0,10
23	Пилашево 3 /Чолфата/, имот № 068028	р.Клакоти ица	с.Буково /Илан дере ,Чил. кайряк/ р.Марица	Община Първомай хидроинженер	0,56	зем.наси на	490	земен	0,40
		р.Марица			120	17	210	5 - 30	0,40

Данни община Първомай

Река Мечка е река, течаща през западната част на общината и преминава през Първомай, за да се влее отново в река Марица като неин десен приток. Дължината ѝ е 43км. Отводнява крайните североизточни разклонения на Преспанския дял на Западните Родопи и западната част на Хасковската хълмиста област. Река Мечка води началото си под името Банска река от 954м. надморска височина, от северното подножие на връх Самантепе (1 133м.) в най-североизточната част на Преспанския дял на Западните Родопи, западно от село Узуново, Община Асеновград. Тече в северна посока като до пътя Асеновград — Кърджали, където напуска планината, долината ѝ е дълбока и залесена. След това навлиза в западната част на Хасковската хълмиста област, като долината става плитка и се разширява. Преди село Поройна община Първомай, навлиза в Горнотракийската низина и завива на североизток, като в този си участък коритото ѝ навсякъде е коригирано с водозащитни диги. Влива се отлясно в река Марица на 117м. надморска височина, на 1.8км. североизточно от квартал "Любеново" на град Първомай. Площта на водосборният басейн на реката е 278км², което представлява 0,52% от водосборния басейн на Марица.

Река Омуровска, която води името си от старото име на село Партизанин – Омурово – е река, течаща през две области на южна България – община Първомай и общината Братя Даскалови (област Стара Загора). Реката е ляв приток на река Марица и дължината ѝ е 58км., която ѝ отрежда 69-то място сред реките на България. Омуровска река води началото си под името Конакдере от 820м. надморска височина, на 1км. североизточно от връх Чакалова поляна (902м.) в Сърнена Средна гора. Тече в южна посока в западната и югозападната част на Чирпанските възвишения в тясна долина, с редуващи се долинни разширения, в които са разположени няколко села. След устието на десния си приток река Страшния дол носи името Старата река до село Малък дол, а след устието на Новоселска река – Омуровска река. При село Партизанин навлиза в Горнотракийската низина, като долината ѝ става широка и плитка. Влива се отляво в река Марица на 120м. надморска височина, на 650м. южно от село Крушево, Община Първомай. Площта на водосборният басейн на реката е 305км², което представлява 0,58% от водосборния басейн на Марица. Реката е с дъждовно подхранване, като максимумът е в периода март-юни, а минимумът – юли-декември. Среден годишен отток при село Партизанин е 0,85 м³/с. Преди изграждането на водозащитни диги по цялото протежение на коритото на реката в Горнотракийската низина, Омуровска река почти ежегодно е причинявала големи наводнения. По течението на реката са разположени 10 села – девет от тях са в община

ПРОЕКТ

Братя Даскалови, а едно е от община Първомай – село Крушево. В Горнотракийската низина водите на реката се използват за напояване. По долината на реката преминават три пътя от Държавната пътна мрежа, като единият от тях е третокласен път № 667 Плодовитово – Първомай – Асеновград.

Водата като ресурс е и една от причините за съществуването на т.н. „**нарушени терени**“, които имат локален характер. Нарушените терени се дължат основно на:

- Ерозия - ветрова и водна, която е сериозен проблем, от който потенциално са застрашени около $\frac{3}{4}$ от площите във високите южни части на общината. Делът на водната ерозия е по-значителен от този на ветровата. На водна ерозия са подложени всички обработваеми земи с наклон над 6 градуса в хълмистите общински части;
- Антропогенната дейност, изразяваща се в нарушения на релефа от добивни дейности и изграждането на инфраструктурни обекти (пътища, външни ВиК мрежи) и др., имат локален характер;
- Свлачища – също с локален характер. Свлачищата в общината са много малко и незначителни.

Минерални води

Минерална вода – Драгойново е в списъка на Заповед на министъра на околната среда и водите за определяне на санитарно-охранителни зони на находища и водоземни съоръжения на минерални води, който списък е неразделна част от Заповед №РД-882/23.09.2002г. Санитарно-охранителната зона е определена за находище на минерална вода “Драгойново” – област Пловдив, община Първомай, с. Драгойново.

Минералната вода е разкрита през осемдесетте години на миналия век, при сондиране на дълбочина 269м., на десния бряг на р.Каяклийка, в екологично чист район, недалече от гр.Първомай. Водата се характеризира като хипотермална (21⁰С), слабо минерализирана (440,04мг./л), хидро-карбонатна, натриево-калциева и силициева, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Съдържанието на микрокомпонентите, както и стойностите на радиологичните показатели са в граници на нормите за минерални води. Препоръчана е за бутилиране още през 1989г., като се включва в съществуващия тогава Български държавен стандарт. В началото на 2000г., започва бутилиране на минералната вода от извор №9 под търговска марка Ice Breath.

Водата се добива от сондажа „Синьото Дере“ в Драгойново. Характерна особеност на минералната вода е и високото съдържание на метасилициева киселина, която е мощен здравословен фактор с профилактично действие. Наличието на калциеви и магнезиеви йони и ниските хлоридни концентрации правят водата незаменимо средство при всички възрасти за утоляване на жаждата. Водата е призната в Германия като натурална минерална вода, ето защо тя се бутилира и разпространява не само на нашия, но и на международните пазари.

2.3.3. Почви и нарушени терени

Структурата на поземлените ресурси се оценява като балансирана и адекватна за развитието на общината в аспектите на основния потенциал на общината – селското стопанство.

Според физикогеографската подялба на страната община Първомай попада в преходна зона в на Горнотракийската низина, където почвите са предимно черноземи-смолници. Големи пространства заемат и канелено-горските почви. В низината на р. Марица са

ПРОЕКТ

разположени ливадно-канелени почви. Срещат се и най-плодородните ливадно-алувиални почви и ливадно-блатни. Поради тази особеност основните отглеждани култури са предимно зърнено-житните – пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед, както и различни сортове тютюни – ориенталски, едрolistен, бърлей и др. Друг един от ресурсите на общината - ливадите, мери и пасищата, все още са не ефективно използвани като основа за развитие на животновъдството.

Родопската „яка” от юг и равнината по поречието на река Марица предопределят функционалното разпределение на площите на общинската територията. Северните й равнинни части са заети от високо ефективни и плодородни земеделски земи, южните - от високите скатове на ридовете Драгойна и Мечковец, покрити с гори и са слабо урбанизирани. Общата площ на общината е 854 км² от които:

Разпределение на земята по фондове към 31.12.2019 г.

Фонд	ха
1. Селскостопански фонд	47154,107
2. Горски фонд	10955,215
3. Фонд „Населени места”	2508,512
4. Фонд „Водни площи”	1139,799
5. Фонд „Инфраструктура”	405,563
6. Обработваема земеделска земя в т.ч. с трайни насаждения	46270,800
7. Необработваема земя	

В следващата таблица са показани разпределенията на земите, според формата на собственост във всяко едно населено място от общината, а в таблицата се вижда разпределението на земята по фондове в декари.

Земи според формата на собственост и стопанисване към 31.12.2019 г.

№	Землище	Частна	Общинска	Държавна	Стопанисвана от общината
		ха	ха	ха	ха
1.	Първомай	5224,831	1035,345	853,048	60,025
2.	Брягово	2845,062	1188,896	898,465	18,255
3.	Буково	684,799	1114,016	2359,680	2,663
4.	Бяла река	1754,327	263,855	58,857	1,368
5.	Виница	992,533	234,726	219,306	0,414
6.	Воден	297,141	427,189	365,755	2,087
7.	Градина	2747,040	299,911	533,653	4,139
8.	Добри дол	440,122	81,746	76,324	0
9.	Драгойново	1706,163	586,950	1280,214	3,977
10.	Дълбок извор	3337,101	664,440	464,328	0
11.	Езерово	1498,906	455,046	678,292	0,065
12.	Искра	2606,915	886,467	2816,290	94,925
13.	Караджалово	2058,254	346,647	249,375	4,570
14.	Крушево	962,491	264,593	230,690	0,164
15.	Поройна	381,258	103,960	95,799	0
16.	Православен	1111,305	235,905	20,352	0
17.	Татарево	2238,907	434,794	77,767	8,787

От Таблицата се вижда, че процента на частната собственост на земите в повечето от населените места е сравнително голям, като най-голям той е в селата Бяла река, Градина и Добри дол.

Общината, като цяло разполага и със сравнително добър фонд земи във всяко едно населено място. Най-голямо е землището на общинския център, а от селата – на с.Дълбок

ПРОЕКТ

извор, с. Градина, с. Искра и с. Брягово. Най-малък е поземления фонд на селата Воден и Поройна.

Размер и структура на земеделските земи в община Първомай към 31.12.2019 г.

Показатели	Размер ха
Ниви	33228,841
Трайни насаждения	2358,791
Естествени ливади	643,800
Разсадници	32,200
Мери и пасища	7050,800
Полски пътища	1578,820
Всичко земеделски територии	44893,252

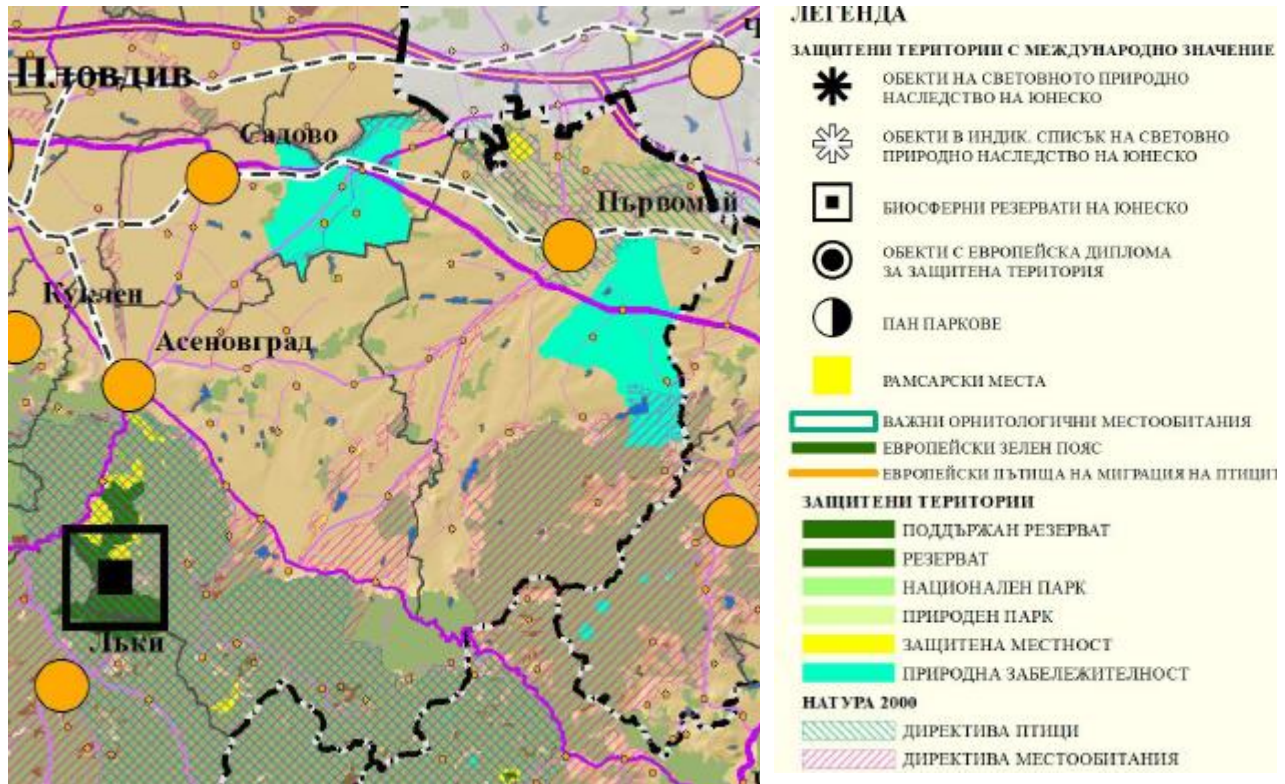
Естествено най големите горски масиви се намират в южната част на община Първомай в землищата на селата Искра, Буково и Драгойново.

Горски фонд в общината към 31.12.2019 г.

№	Землище	Горски фонд/ха
1.	Първомай	499,607
2.	Брягово	627,327
3.	Буково	2366,737
4.	Бяла река	0,520
5.	Виница	149,466
6.	Воден	362,838
7.	Градина	341,650
8.	Добри дол	47,308
9.	Драгойново	1254,612
10.	Дълбок извор	495,600
11.	Езерово	644,656
12.	Искра	2943,343
13.	Караджалово	88,811
14.	Крушево	82,086
15.	Поройна	30,466
16.	Православен	29,452
17.	Татарево	40,200

ПРОЕКТ

2.3.4. Защитени територии и биоразнообразие

Находище на блатно кокиче - Защитена местност

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Първомай,
Населено място: с. Винаца

Площ: 17.85 хектара

Документи за обявяване: Заповед No.1938 от 03.07.1970 г., бр. 65/1970 на Държавен вестник 1938-1970 г.

Документи за промяна: Промяна в режима на дейностите със Заповед No.РД-215 от 12.03.2012 г., бр. 33/2012 на Държавен вестник 215-2012 г.; Промяна в площта - актуализация със Заповед No.РД-215 от 12.03.2012 г., бр. 33/2012 на Държавен вестник 215-2012 г.

Цели на обявяване: Опазване на естествено находище на блатно кокиче.

ПРОЕКТ

Режим на дейности:

- Забранява се промяна в предназначението и начина на трайно ползване на земята;
- Забранява се строителство;
- Забранява се разораване и разкопаване на земята;
- Забранява се търсене, проучване и добив на подземни богатства;
- Забранява се изкореняване на екземпляри от блатно кокиче;
- Забранява се косене на тревната растителност преди 20 юни;
- Забранява се паша и бивакуване на хора и домашни животни преди 20 юни;
- Забранява се провеждането на дърводобивни дейности за периода 30.11.- 20.06., както и в случаите на преовлажнени почви;
- Забранява се изкореняване на дървесната и храстовата растителност;
- Забранява се залесяване с неместни за района дървесни и храстови видове;
- Забранява се палене на огън.

Припокриване (частично или пълно): Защитена зона по директивата за птиците: Марица Първомай

Находище на блатно кокиче - Защитена местност

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Първомай,
Населено място: с. Градина

Площ: 234.44 хектара

Документи за обявяване: Заповед
№.РД-148 от 20.03.2006 г., бр. 75/2006
на Държавен вестник 148-2006 г.

Цели на обявяване: Опазване находище на блатно кокиче (*Leucojum aestivum* L.) и естествена равнинна крайречна гора от полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), полски бряст (*Ulmus minor*) и летен дъб (*Quercus robur*);

Режим на дейности:

- Забранява се промяна в начина на трайно ползване на имотите;
- Забранява се разораване, с изключение на просеките (дивечови ниви);
- Забранява се изкореняване на екземпляри от блатно кокиче;
- Забранява се косене на ливадите преди 20 юни;
- Забранява се паша и бивакуване на хора и домашни животни преди 20 юни;
- Забранява се провеждане на дърводобивни дейности за периода 30.11. - 20.06., както и в случаите на преовлажнени почви;
- Забранява се изкореняване на дървесна и храстова растителност;
- Забранява се залесяване с неместни за района дървесни и храстовидни видове;
- Забранява се замърсяване с отпадъци;
- Забранява се палене на огън;

ПРОЕКТ

- Забранява се строителство;

Припокриване (частично или пълно): Защитена зона по директивата за птиците: Марица Първомай

Поповата ада - Защитена местност

Местоположение: Област: Пловдив, *Община:* Първомай, *Населено място:* с. Винаца

Площ: 17.89 хектара

Документи за обявяване: Заповед No.РД-696 от 19.09.2007 г., бр. 89/2007 на Държавен вестник 696-2007 г.

Цели на обявяване: Опазване на природни местообитания с конзервационна значимост - вътрешни лонгозни гори край р.Тунджа и р. Марица и смесени тополови гори край реките; Опазване на защитени животински видове, като: голям гребенест тритон (*Triturus cristatus*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), каспийска блатна костенурка (*Mauremys caspica*), малък корморан (*Haliaeetus pygmaeus*), нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), черна каня (*Milvus migrans*), черен кълвач (*Dryocopus martius*), видра (*Lutra lutra*) и др.; Запазване на представителни съобщества и екосистеми от островен тип в поречието на р. Марица;

Режим на дейности:

- Забранява се промяна на предназначението и начина на трайно ползване на земята;
- Забранява се търсене, проучване и добив на подземни богатства;
- Забранява се строителство, с изключение на хидроинженерни съоръжения, свързани с осигуряване оводняването на части от острова, с цел поддържане на заливаемите гори и дейности по възстановяване на въздени мостове;
- Забранява се извеждане на сечи, с изключение на санитарни и сечи, свързани с премахване на неместни храстови и дървесни видове;
- Забранява се добив на инертни материали;
- Забранява се паленето на огън;
- Забранява се разораване и разкопаване на площи от територията на острова;
- Забранява се замърсяване с отпадъци;
- Забранява се залесяване с неместни растителни видове.

Фосилни находки - Природна забележителност

Местоположение: Област: Пловдив, *Община:* Първомай, *Населено място:* с. Бяла река, с. Езерово, с. Православен, *Община:* Садово, *Населено място:* с. Ахматово, с. Богданица, с. Поповица, с. Селци

Площ: 9100.0 хектара

Документи за обявяване: Заповед No.36 от 11.01.1968 г., бр. 43/1968 на Държавен вестник

Цели на обявяване: Опазване на вкаменелости от хоботни бозайници

Режим на дейности:

- Забранява се извършването на каквито и да било разкопки от частни лица и обществени учреждения и организации без разрешение на Министерството на горите и горската промишленост и катедрата по палеонтология при Софийския държавен университет;
- Забранява се чупенето, разрушаването и присвояването на случайно открити фосилни остатъци от хоботни бозайници от частни и служебни лица;

ПРОЕКТ

- Забранява се изкопаването на кости, зъби, хоботи и др. При обработка на почвата от тракторите, членовете на ТКЗС и други лица да се предават за съхранение в горското стопанство, което от своя страна да уведомява своевременно Министерството на горите и горската промишленост.

Шарения остров - Защитена местност

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Първомай,

Населено място: гр. Първомай

Площ: 1.36 хектара

*Документи за обявяване: Заповед
No.2122 от 21.01.1964 г., бр. 6/1964 на
Държавен вестник*

Документи за промяна: Прекатегоризация със Заповед No.РД-325 от 31.03.2003 г., бр. 42/2003 на Държавен вестник ; Промяна в площта - увеличаване със Заповед No.РД-856 от 07.11.2006 г., бр. 6/2007 на Държавен вестник; Промяна в режима на дейностите със Заповед No.РД-856 от 07.11.2006 г., бр. 6/2007 на Държавен вестник

Цели на обявяване: Опазване на типична, естествено формирала са лонгозна растителност върху островно образувание на р. Марица.

Режим на дейности:

- Забранява се разораването и разкопаването;
- Забранява се промяната в начина на трайно ползване на земята;
- Забранява се пашата и бивакуването на хора и домашни животни;
- Забранява се изсичането, изкореняването и увреждането на дървесна и храстова растителност;
- Забранява се залесяването с неместни за района дървесни и храстови видове;
- Забранява се търсенето, проучването и добивът на подземни богатства;
- Забранява се строителството;
- Забранява се паленето на огън;
- Забранява се замърсяването с отпадъци;

Припокриване (частично или пълно): 33 по директивата за птиците: Марица Първомай

ПРОЕКТ

Защитени зони:

Градинска гора - защитена зона по директивата за местообитанията

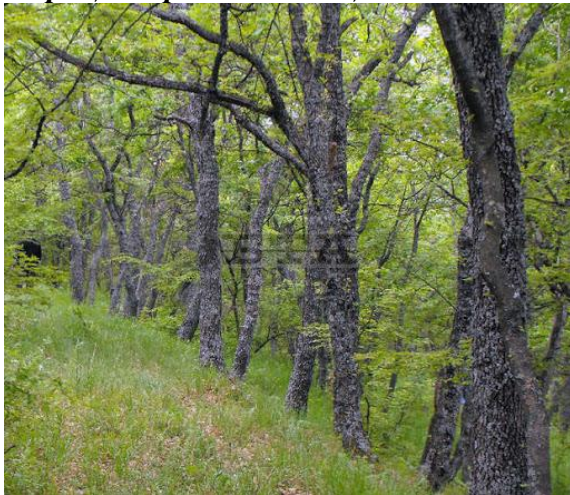
Местоположение:

*Област: Пловдив, Община: Първомай,
Населено място: с. Градина;
Област: Стара Загора, Община: Братя
Даскалови, Населено място: с. Мирowo*

Площ: 439.78 хектара

- *Безгръбначни:* Бисерна мида (*U. crassus*); Бръмбар рогач (*L. cervus*); Буков сечко (*M. funereus*).
- *Земноводни и влечуги:* Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Жълтокоремна бумка (*B. variegata*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Смок (*E. sauromates*); Червенокоремна бумка (*B. bombina*); Шипобедрена костенурка (*T. graeca*); Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*).
- *Бозайници, без прилети:* Видра (*L. lutra*); Лалугер (*S. citellus*); Пъстър пор (*V. peregusna*).

Марица Първомай – Защитена зона по директивата за птиците

Площ: 11513.09 хектара

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Първомай, Населено място: гр. Първомай, с. Бяла река, с. Винаца, с. Градина, с. Добри дол, с. Караджалово, с. Крушево; Община: Раковски, Населено място: с. Белозем, с. Чалькови; Община: Садово, Населено място: с. Милево, с. Поповица, с. Селци; Област: Стара Загора, Община: Братя Даскалови, Населено място: с. Мирowo; Община: Чирпан, Населено място: гр. Чирпан, с. Зетъво, с. Златна ливада; Община: Димитровград, Населено място: с. Великан, с. Скобелево, с. Сталево, с. Ябълково.

Документи за обявяване: Заповед No.РД-909 от 11.12.2008 г., бр. 13/2009 на Държавен вестник 2-1-2081-909-2008

Цели на обявяване: Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние; Възстановяване

ПРОЕКТ

на местообитания на видове птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Черна каня (*Milvus migrans*), Морски орел (*Haliaeetus albicilla*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Малък орел (*Hieraaetus pennatus*), Малък сокол (*Falco columbarius*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Речна рибарка (*Sterna hirundo*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Полска бърбица (*Anthus campestris*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Белочела сврачка (*Lanius nubicus*), Голям маслинов присмехулник (*Hippolais olivetorum*);

2. Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Няма лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Голям ястреб (*Accipiter gentilis*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Северен мишелов (*Buteo lagopus*), Черношипа ветрушка (*Керкенец*) (*Falco tinnunculus*), Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Стридожд (*Haematopus ostralegus*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Средна бекасина (*Gallinago gallinago*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Пчелояд (*Merops apiaster*), Брегова лястовица (*Riparia riparia*).

Режим на дейности:

- Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
- Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
- Забранява се паленето на тръстикови масиви и крайречна растителност;
- Забранява се намаляването площта на крайречните гори от местни дървесни видове.

Припокриване (частично или пълно):. Защитена местност: Находище на блатно кокиче; Защитена местност: Шарения остров.

ПРОЕКТ

Река Каялийка – Защитена зона по директивата за местообитанията

Местоположение: Област: Пловдив,

Община: Първомай,

Населено място: с. Езерово;

Област: Хасково, Община: Димитровград,

Населено място: с. Бодрово, с. Върбица, с.

Скобелево с. Сталево

- *Безгръбначни:* Бисерна мида (*U. crassus*).
- *Риб:* Горчивка (*Rh. sericeus*); Маришка мряна (*B. plebejus*); Обикновен щипок (*C. taenia*).
- *Земноводни и влечуги:* Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Смок (*E. sauromates*); Шипобедрена костенурка (*T. graeca*); Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*).
- *Бозайници, без прилети:* Видра (*L. lutra*); Лалугер (*S. citellus*); Пъстър пор (*V. peregusna*).

Река Марица - Защитена зона по директивата за местообитанията

Тип: Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Площ: 14 693,10 ха

Местоположение: Област: Пазарджик, Община: Белово, Населено място: гр. Белово, с. Дъбравите, с. Мененкьово, Община: Пазарджик, Населено място: гр. Пазарджик, с. Величково, с. Говедаре, с. Звъничево, с. Мирянци, с. Мокрище, с. Огняново, с. Синитово, с. Хаджиево, Община: Септември, Населено място: гр. Ветрен, гр. Септември, с. Бошуля, с. Виноградец, с. Злокучене, с. Карабунар, с. Ковачево
Област: Пловдив, Община: Марица, Населено място: с. Костиево, с. Маноле, с. Рогош, Община: Пловдив, Населено място: гр. Пловдив, район Западен, район

ПРОЕКТ

Северен, Община: Първомай, Населено място: гр. Първомай, с. Винаца, с. Градина, с. Добри дол, с. Караджалово, с. Крушево, Община: Раковски, Населено място: с. Белозем, с. Чалъкови, Община: Родопи, Населено място: с. Оризари, с. Цалапица, с. Ягодово, Община: Садово, Населено място: с. Катунница, с. Милево, с. Поповица, с. Селци, с. Чешнегирово, Община: Стамболийски, Населено място: гр. Стамболийски, с. Ново село, с. Триводици, Област: Стара Загора, Община: Братя Даскалови, Населено място: с. Мирново, Община: Чирпан, Населено място: с. Зетьово, с. Златна ливада, Област: Хасково, Община: Димитровград, Населено място: гр. Димитровград, с. Брод, с. Великан, с. Златополе, с. Крум, с. Радиево, с. Райново, с. Скобелево, с. Сталево, с. Черногорово, с. Ябълково, Община: Любимец, Населено място: гр. Любимец, с. Георги Добрево, с. Йерусалимово, Община: Свиленград, Населено място: гр. Свиленград, с. Генералово, с. Капитан Андреево, с. Момково, Община: Симеоновград, Населено място: гр. Симеоновград, с. Константиново, с. Свирково, Община: Харманли, Населено място: гр. Харманли, с. Бисер, с. Българин, с. Доситеево, с. Преславец, с. Рогозиново, с. Шишманово, Община: Хасково, Населено място: с. Нова Надежда
Безгръбначни

Зоната е определена по Директивата за хабитатите. Предмет на опазване в защитената зона са: природните местообитания – алувиални гори от черна елша (*Alnus glutinosa*) и планински ясен (*Fraxinus excelsbi*) крайречни смесени гори от летен дъб (*Quercus robur*), бял бряст (*Ulmus laevis*), планински и полски ясен (*Fraxinus excelsior*, *F. angustifolia*), крайречни галерии от бяла върба (*Salix alba*) и бяла топола (*Populus alba*) и др.

Зоната представлява местообитание на редица редки и защитени животински видове, поради което предмет на опазване в нея от бозайниците са лалугер (*Spermophilus citellus*), видра (*Lutra lutra*), мишевиден сънливец (*Myomimus roachi*), от земноводните и влечугите червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*), шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), а от рибите распер (*Aspius aspius*), маришка мряна (*Barbus plebejus*), обикновен щипок (*Cobitis taenia*), балкански щипок (*Sabanejewia aurata*), горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*).

Защитената зона представлява местообитание и място за гнездене и размножаване на редица редки и защитени видове птици – тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), ливаден блатар (*Circus pygargus*), малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), осояд (*Pernis apivorus*), ръждива чапла (*Ardea purpurea*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*) голяма бяла чапла (*Egretta alba*), бял щъркел (*Ciconia ciconia*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), малък воден бик (*Ixobrychus minutes*), гривеста чапла (*Ardeola galloides*), ливаден дърдавец (*Crex crex*), малък креслив орел (*Aquila rotapenna*), орел змияр (*Circaetus gallicus*) и др.

ПРОЕКТ

Река Мечка – Защитена зона по директивата за местообитанията

Местоположение:

Област: Пловдив,

Община: Асеновград, Населено

място: с. Леново, с. Новаково, с.

Тополово, Община: Първомай, Населено

място: гр. Първомай, с. Брягово,

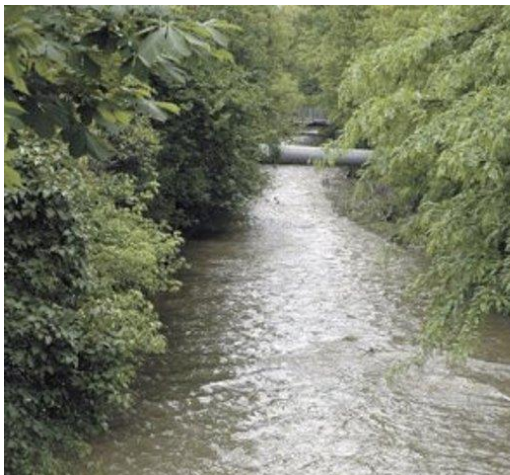
с. Бяла река, с. Дълбок извор, с.

Искра, с. Поройна

Площ: 3310.7 хектара

- *Безгръбначни:* Алпийска розалия (*R. alpina*); Бисерна мида (*U. crassus*); Бръмбар рогач (*L. cervus*); Буков сечко (*M. funereus*); Обикновен сечко (*C. cerdo*); Ручеен рак (*A. torrentium*).
- *Рибни:* Балкански щипок (*S. aurata*); Горчивка (*Rh. sericeus*); Маришка мряна (*B. plebejus*); Обикновен щипок (*C. taenia*).
- *Земноводни и влечуги:* Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Жълтокоремна бумка (*B. variegata*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Смок (*E. sauromates*); Червенкоремна бумка (*B. bombina*); Шипобедрена костенурка (*T. graeca*); Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*).
- *Бозайници, без прилети:* Видра (*L. lutra*); Вълк (*C. lupus*); Пъстър пор (*V. peregusna*).
- *Прилети:* Голям нощник (*M. myotis*); Голям подковонос (*Rh. ferrumequinum*); Дългопръст нощник (*M. saraccinii*); Малък подковонос (*Rh. hipposideros*); Южен подковонос (*Rh. euryale*).

Река Омуровска - Защитена зона по директивата за местообитанията

Местоположение:

Област: Пловдив, *Община:* Брезово, Населено

място: с. Чехларе;

Област: Пловдив, Община: Първомай, Населено

място: с.

Градина; Област: Стара

Загора, Община: Братя

Даскалови, Населено

място: с. Братя Даскалови, с. Голям дол, с. Горно

Белево, с. Горно ново село, с. Долно ново село, с.

Малко Дряново, с. Малък дол, с. Марково, с.

Медово, с. Найденово, с. Партизанин, с.

Плодовитово, с. Славянин, с. Сърневец, с. Черна

гора

- *Безгръбначни:* Алпийска розалия (*R. alpina*); Бисерна мида (*U. crassus*); Бръмбар рогач (*L. cervus*); Буков сечко (*M. funereus*); Буков сечко (*M. funereus*); Обикновен сечко (*C. cerdo*); Ценагрион (*C. ornatum*).
- *Рибни:* Балкански щипок (*S. aurata*); Горчивка (*Rh. sericeus*); Маришка мряна (*B. plebejus*); Обикновен щипок (*C. taenia*).

ПРОЕКТ

- *Земноводни и влечуги:* Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Жълтокоремна бумка (*B. variegata*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Смок (*E. sauromates*); Червенокоремна бумка (*B. bombina*); Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*).
- *Бозайници, без прилепи:* Видра (*L. lutra*); Вълк (*C. lupus*); Лалугер (*S. citellus*); Пъстър пор (*V. peregusna*).
- *Прилепи:* Голям нощник (*M. myotis*); Дългоух нощник (*M. bechsteinii*); Малък подковонос (*Rh. hipposideros*); Остроух нощник (*M. blythii*); Трицветен нощник (*M. emarginatus*); Широкоух прилеп (*B. barbastellus*).

Река Чинардере- Защитена зона по директивата за местообитанията

Местоположение: Област: Пловдив, Община а Асеновград, Населено място: с. Леново, с. Нови извор, с. Патриарх Евтимово, с. Тополово, *Община: Първомай, Населено място: с. Дълбок извор, с. Поройна*

- *Безгръбначни:* Алпийска розалия (*R. Alpina*); Бисерна мида (*U. crassus*); Бръмбар рогач (*L. cervus*); Буков сечко (*M. funereus*); Обикновен сечко (*C. cerdo*); Ручеен рак (*A. torrentium*).
- *Риби:* Маришка мряна (*B. plebejus*); Обикновен щипок (*C. taenia*).
- *Земноводни и влечуги:* Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Жълтокоремна бумка (*B. variegata*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Смок (*E. sauromates*); Червенокоремна бумка (*B. bombina*); Шипобедрена костенурка (*T. graeca*); Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*).
- *Бозайници, без прилепи:* Видра (*L. lutra*); Вълк (*C. lupus*); Пъстър пор (*V. peregusna*).

Родопи - Средни - Защитена зона по директивата за местообитанията

Площ: 155107.69 хектара

Документи за обявяване: Решение No.611 от 16.10.2007 г., бр. 85/2007 на Държавен вестник 2-2-1031-611-2007

Документи за промяна: Промяна в площта - увеличаване с Решение No.811 от 16.11.2010 г., бр. 96/2010 на Държавен вестник

Местоположение: Област: Кърджали, Община: Ардино, Населено място: с. Аврамово, с. Ахрянско, с. Башево, с. Боровица, с. Бял извор, с. Горно Прахово, с. Дойранци, с. Дядовци, с. Китница, с. Кроячево, с. Латинка, с. Любино, с. Песнопой, с. Рибарци, с. Русалско, с.

ПРОЕКТ

Сполука, с. Стар читак, с. Стояново, с. Търносливка, Община: Кърджали, Населено място: с. Върбенци, с. Голяма бара, с. Илиница, с. Ненково, с. Пъдарци, с. Ходжовци, с. Чеганци, Община: Черноочене, Населено място: с. Бакалите, с. Безводно, с. Бели вир, с. Беснурка, с. Боровско, с. Босилица, с. Водач, с. Войново, с. Габрово, с. Даскалово, с. Дядовско, с. Женда, с. Йончово, с. Каняк, с. Комунига, с. Куцово, с. Мурга, с. Небеска, с. Новоселище, с. Ночево, с. Паничково, с. Русалина, с. Соколите, с. Средска, с. Черна нива, с. Яворово; Област: Пловдив, Община: Асеновград, Населено място: гр. Асеновград, с. Бачково, с. Бор, с. Врата, с. Горнослав, с. Добростан, с. Долнослав, с. Жълт камък, с. Косово, с. Лясково, с. Мостово, с. Мулдава, с. Нареченски бани, с. Новаково, с. Орешец, с. Сини връх, с. Тополово, с. Три могили, с. Узуново, с. Червен, Община: Куклен, Населено място: с. Добралък, с. Яврово, Община: Лъки, Населено място: гр. Лъки, с. Белица, с. Борово, с. Джурково, с. Дряново, с. Здравец, с. Лъкавица, с. Манастир, с. Югово, Община: Първомай, Населено място: с. Брягово, с. Буково, с. Воден, с. Драгойново, с. Езерово, с. Искра, Област: Смолян, Община: Баните, Населено място: с. Баните, с. Босилково, с. Вишнево, с. Вълчан дол, с. Глогино, с. Гълъбово, с. Давидково, с. Две тополи, с. Дебеляново, с. Загражден, с. Кръстатича, с. Малка Арда, с. Оряховец, с. Планинско, с. Рибен дол, с. Сливка, с. Стърница, Община: Смолян, Населено място: с. Кутела, с. Момчиловци, с. Петково, с. Славейно, Община: Чепеларе, Населено място: с. Богутево, с. Павелско, с. Хвойна; Област: Хасково, Община: Димитровград, Населено място: с. Бодрово, с. Горски извор, с. Светлина, Община: Минерални бани, Населено място: с. Ангел войвода, с. Боян Ботево, с. Брястово, с. Караманци, с. Колец, с. Сираково, с. Спахиево, с. Сусам, с. Сърница, с. Татарево, Община: Хасково, Населено място: гр. Хасково, с. Вългарово, с. Гарваново, с. Клокотница, с. Николово

- *Растителни видове*: Венерино пантофче (*C. calceolus*); Калописиева дактилориза (*D. kalopissii*).
- *Безгръбначни*: *Dioszeghyana schmidtii*; *E. quadripunctaria*; *Ph. Nausithous*; Алпийска розалия (*R. alpina*); Бисерна мида (*U. crassus*); Бръмбар рогач (*L. cervus*); Буков сечко (*M. funereus*); Буков сечко (*M. funereus*); Еуфидриас (*E. aurinia*); Об. паракалоптенус (*P. caloptenoides*); Обикновен сечко (*C. cerdo*); Полиоматус (*P. eroides*); Ручеен рак (*A. torrentium*).
- *Рибни*: Балкански щипок (*S. aurata*); Горчивка (*Rh. sericeus*); Маришка мряна (*B. plebejus*); Обикновен щипок (*C. taenia*).
- *Земноводни и влечуги*: Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Жълтокоремна бумка (*B. variegata*); Леопардов смок (*E. situla*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Смок (*E. saugomates*); Шипобедрена костенурка (*T. graeca*); Шипоопашата костенурка (*T. hermanni*).
- *Бозайници, без прилепи*: Видра (*L. lutra*); Вълк (*C. lupus*); Дива коза (*R. r. rupicapra*); Лалугер (*S. citellus*); Мечка (*U. arctos*); Пъстър пор (*V. peregusna*).
- *Прилепи*: Голям нощник (*M. myotis*); Голям подковонос (*Rh. ferrumequinum*); Дългокрил прилеп (*M. schreibersii*); Дългопръст нощник (*M. saraccinii*); Дългоух нощник (*M. bechsteinii*); Малък подковонос (*Rh. hipposideros*); Остроух нощник (*M. blythii*); Подковонос на Мехели (*Rh. mehelyi*); Средиземноморски подковонос (*Rh. blasii*); Трицветен нощник (*M. emarginatus*); Широкоух прилеп (*B. barbastellus*); Южен подковонос (*Rh. euryale*).

ПРОЕКТ

Припокриване (частично или пълно): Природна забележителност: родопски силивряк - с. Дядовци; Природна забележителност: Свети Дух; Природна забележителност: Скален мост в местността Шапран дупка.

2.3.5. Отпадъци

Битовите отпадъци се формират от жизнената дейност на хората. Трябва да бъде направена разлика и не трябва да се приема количеството генерирани битови отпадъци, като идентично на количеството събрани и извозени битови отпадъци, тъй като това е грешно като подход. Под внимание трябва да се вземат и да се отчетат, като генерирани, всички потоци битови отпадъци, независимо дали събирането им е организирано или възложено от общината или не е от общината. Дори и да липсва достоверна и статистически отчетена информация е необходимо под внимание да се вземат всички потоци битови отпадъци, генерирани на територията на общината-организациите по оползотворяване на отпадъците от опаковки, площадките за вторични суровини, производствени и търговски обекти, генериращи отпадъци, които предават на организации по оползотворяване или директно на преработвателни предприятия, производствени и търговски обекти, свързани с изискванията за разширена отговорност на производителя.

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО **битови отпадъци** са „отпадъците от домакинствата" и „подобни на отпадъците от домакинствата" (това са отпадъците, образувани от домакинствата, и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство).

Количеството и съставът на отпадъците зависят от:

- Мястото на образуване;
- Стандарта на живот на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;
- Начин на отопление;
- Други фактори.

Като се изхожда от административно-териториалната и социално-икономическа характеристика на община Първомай, основните източници на твърдите битови отпадъци се явяват:

- Домакинствата;
- Промислените предприятия;
- Търговски и обслужващи обекти.

На територията на общината, услугите по организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци от населените места, се изпълняват съгласно сключените договори с. Всички населени места от общината (100% от населението) са включени в системата по организирано сметосъбиране, като услугите се извършват по утвърдени графици и повтораемост на изпълнение.

Битови отпадъци генерирани в община Първомай за периода 2015-2020г.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Образувани битови отпадъци	5830,78	5800,12	5760,39	5170,71	4869,4	6482,52
Предадени за депониране битови отпадъци	5742	5705	5654,29	5059,35	4767,24	6407,38
Предадени за предварително третиране битови отпадъци	88,78	95,12	106,3	111,36	102,16	75,14
Предадени за рециклиране битови отпадъци	21,2	23,98	21,04	21,54	19,06	17,58

ПРОЕКТ

Дял на населението, обхванато от системи за организирано сметосъбиране	100	100	100	100	100	100
Население	24576	24197	23843	23416	23200	23053
Норма на натрупване	237	239,7	241,6	220,8	209,9	281,2

Събраните от територията на община Първомай отпадъци се транспортират и депонират на територията на община Асеновград – Регионален център за обезвреждане на твърди битови отпадъци – гр. Асеновград. За целта Общината има сключен договор, който се преподписва ежегодно.

Събрани/генерирани/ битови отпадъци на територията на община Първомай 2016-2020

Източник на отпадъците	Код на отпадъка		Кол.	Кол.	Кол.	Кол.	Кол.
			2016	2017	2018	2019	2020
			тон	тон	тон	тон	тон
от общински системи за събиране на смесени битови отпадъци	20 03 01	Смесени битови отпадъци	5800,12	5760,39	5170,71	4869,4	6482,52
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	19 12 12	други отпадъци от механично третиране на отпадъци	71,14	85,26	89,82	83,1	57,56
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	15 01 01	хартиени и картонени опаковки	7,319	8,866	8,957	8,086	5,33
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	15 01 02	пластмасови опаковки	3,941	4,774	4,823	4,354	2,87
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	15 01 04	метални опаковки	0	16,451	0	0	0
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	15 01 07	стъклени опаковки	12,72	7,4	7,76	6,62	9,38
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	16 01 04*	излезли от употреба превозни средства	0	2	0,86	0	0
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	16 02 15*	опасни компоненти, отстранени от употреба оборудване	0,064	0,125	0,041	0	0
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	16 06 01*	оловно акумулаторни батерии	0,02	0,088	0	0	0
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т. 9 от ЗУО	19 08 01	отпадъци от решетки и сита	0,00	0,00	0,00	0,00	15,96

ПРОЕКТ

– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т. 9 от ЗУО	19 08 02	отпадъци от пясъкоуловители	0,00	0,00	0,00	0,00	24,73
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	20 01 21*	луминисцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	0,061	0,08	0,706	0,785	0,026
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	20 01 34	батерии и акумулатори, различни от упоменатите в 20 01 33	0	0,025	0,025	0,005	0
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	20 01 35*	излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23, съдържащо опасни компоненти (3)	0,136	0,188	0,039	0,785	0,498
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО	20 01 36	излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21, 20 01 23 и 20 01 35	0,429	17,741	3,42	1,505	2,242

Количества събрани и третирани отпадъци за периода 2016-2020г.

Количества отпадъци					За оползотворяване					За обезвреждане						
2016	2017	2018	2019	2020	Код	2016	2017	2018	2019	2020	Код	2016	2017	2018	2019	2020
тон	тон	тон	тон	тон		тон	тон	тон	тон	тон		тон	тон	тон	тон	тон
5824,10	5781,63	5192,25	4888,46	6500,10	15 01 01	7,32	8,87	8,96	8,09	5,33	20 03 01	5800,12	5760,39	5170,71	4869,40	6482,52
					15 01 02	3,94	4,77	4,82	4,35	2,87	19 08 01	0,00	0,00	0,00	0,00	15,96
					15 01 04	0,00	16,45	0,00	0,00	0,00	19 08 02	0,00	0,00	0,00	0,00	24,73
					15 01 07	12,72	7,40	7,76	6,62	9,38						
					16 01 04*	0,00	2,00	0,86	0,00	0,00						
					16 02 15*	0,06	0,13	0,04	0,00	0,00						
					16 06 01*	0,02	0,09	0,00	0,00	0,00						
					20 01 21*	0,06	0,08	0,71	0,79	0,03						
					20 01 34	0,00	0,03	0,03	0,01	0,00						
					20 01 35*	0,14	0,19	0,04	0,79	0,50						
					20 01 36	0,43	17,74	3,42	1,51	2,24						

ПРОЕКТ

Изводи:

Анализът на отпадъците в община Първомай показва, че през 2020г. показателя натрупване на отпадъци е 282,2кг/ж/г. т.е. стойността на показателя в общината е под средните за страната. Същевременно нормата на натрупване на отпадъци за общината е по-ниска и от средната за населени места с население от 3-25 хил.ж., която е 295,5 кг/ж./г., съгласно Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, одобрена от МОСВ. Наблюдаването завишаване в нормата на натрупване в сравнение със средната за страната по данни на НСИ (<http://www.nsi.bg>), се дължи на обстоятелството, че на територията на общината намират работа голям брой заети в местна индустрия, които са регистрирани по местожителство на територията съседните общини. В следствие на тази трудова мобилност на населението от съседните общини в работните дни, се наблюдава явление при което реално броя души, които генерират отпадъци на територията не съответства на броя на лицата, които са регистрирани в общината.

Друг важен аспект на анализа на отпадъците е свързан с определянето на общо генерираните отпадъци и нормата на натрупване на отпадъци. За целта към количеството на събраните смесени битови отпадъци е необходимо да бъдат добавени количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки от организацията за оползотворяване на отпадъци, с която общината има договор, както и количествата, събрани в т.нар. пунктове за вторични суровини и директно събирани от търговските вериги. При определяне количеството на генерираните отпадъци се отнема количеството генерирани отпадъци от обслужването на зелените общински площи.

В тази връзка на първо място следва да се установено количеството на генерираните смесено събрани отпадъци на територията на общината. За целта е използвана информация предоставена от община Първомай и официални данни на НСИ. Видно от таблицата по-горе представената от общината информация следва да бъде ревизирана, като към посочените от администрацията количества се добавят и тези депонирани след механичното третиране на разделно събраните отпадъци:

Въпреки намаляващия брой на населението в община Първомай битовите отпадъци се увеличават. Това се дължи на различни сезонни характеристики, на променящите се потребителски навици и начин на живот на домакинствата и на дейността на промишлените предприятия, търговски обекти и заведения. За редуциране обема на депонираните количества е препоръчително цялостно подобряване на системата за сметосъбиране и сметоизвозване в общината, увеличаване дела на разделно събраните рециклируеми отпадъци, разширяване на фамилното компостиране на зелените и биоразградими отпадъци, осигуряване на възможности за отделно събиране и извозване на отпадъците от твърдо гориво през отоплителния сезон, на строителните отпадъци при текущи и основни ремонти и други мерки.

2.3.6. Шум

Основните източници на шум са свързани с вътрешно селищния автомобилен и ЖП транспорт, както и различните дейности на населението с промишлен характер, работилници, търговски обекти и др.

2.3.7. Зелени площи в населените места

Като потенциален източник на по-големи количества биоотпадъци са идентифицирани зелените площи (паркове и градини) и гробищните паркове на територията на общината.

ПРОЕКТ

В категорията „паркове и градини” в община Първомай попадат спортни терени, зелени площи, представляващи зелената система в населените места и гробищни паркове, които Общината има ангажимент да поддържа съгласно чл. 34, ал. 1 ЗУО.

Към момента на територията на община Първомай няма въведена система за разделно събиране на зелените (градинските) отпадъци, част от тях попадат в общинските контейнери за организирано събиране на смесени битови отпадъци, т. нар. «сива кофа», или биват третираны на място (чрез горене или неконтролирано гниене). На този етап Общината не би могла да извърши изследване, каква част от смесените битови отпадъци са с произход от обществени паркове и градини. При въвеждане на разделното им събиране следва да се получи най-адекватна оценка. Поради тези ограничения на този етап представяме нашата оценка за потенциалните количества градински отпадъци на база данните за обществени зелени площи (паркове, градини, спортни терени и гробищни паркове) в община Първомай, като приемаме че те не попадат в контейнерите за смесени битови отпадъци.

При разделно събиране и оползотворяване на цялото количество на образуваните биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини, те ще се равняват на количество от 1626,21 тона.

Обществените зелени площи, паркове и градини в община Първомай

	Населено място, адрес	Вид зелена площ	№ на имот / идентификатор №	Обща площ	Площ за косене/поддържане /кв. м./	кг/дка / година	тон/ година
1	Градски парк – УПИ I-Парк, кв. 105А по плана на гр. Първомай	Градски парк	Градски парк – УПИ I-Парк, кв. 105А по плана на гр. Първомай	18 850 кв.м.	18 850 кв.м.		
2	Център – Община -УПИ I-ОБНС, адм., кв. 89 по плана на гр. Първомай	Площад	Център – Община - УПИ I-ОБНС, адм., кв. 89 по плана на гр. Първомай	7 020 кв.м.	1 200 кв.м.		
3	Център – Община - УПИ II -озеленяване., кв. 89 по плана на гр. Първомай	Зелени площи	Център – Община - УПИ II -озеленяване., кв. 89 по плана на гр. Първомай	2 270 кв.м.	2 270 кв.м.		
4	Център – Читалище - УПИ I – Културен дом и озеленяване в кв. 105 по плана на гр. Първомай	Зелени площи	Център – Читалище - УПИ I – Културен дом и озеленяване в кв. 105 по плана на гр. Първомай	13 330 кв.м.	12 060 кв.м.		
5	Междублокови пространства ул. „Княз Борис I”; ул. „Д. Благоев” и ул. „Орфей” - УПИ I – жил. стр., кв.104 по плана на гр. Първомай	Междублоково пространство	Междублокови пространства ул. „Княз Борис I”; ул. „Д. Благоев” и ул. „Орфей” - УПИ I – жил. стр., кв.104 по плана на гр. Първомай	11 750 кв.м.	3 400 кв.м.		
6	Зелена площ до пощата - УПИ I - озеленяване, кв. 76А по плана на гр.	Парк	Зелена площ до пощата - УПИ I - озеленяване, кв.	3 190 кв. м.	3 190 кв. м.		

ПРОЕКТ

	Първомай		76А по плана на гр. Първомай				
7	Зелена площ зад гарата - УПИ I -озеленяване, кв. 76 по плана на гр. Първомай	Площадка със зелени площи	Зелена площ зад гарата - УПИ I -озеленяване, кв. 76 по плана на гр. Първомай	2 690 кв. м.	2 690 кв. м.		
8	Площадка на ул. Христо Ботев - УПИ II - спорт, кв.130 по плана на гр. Първомай	Площадка със зелени площи	Площадка на ул. Христо Ботев - УПИ II - спорт, кв.130 по плана на гр. Първомай	2 060 кв.м.	2 060 кв.м.		
9	Междублоково пространство ул."Александър Стамболийски"- УПИ III – жилищно строителство в кв. 130 по плана на гр. Първомай	Междублоково пространство	Междублоково пространство ул."Александър Стамболийски"- УПИ III – жилищно строителство в кв. 130 по плана на гр. Първомай	7 970 кв.м.	2 300 кв.м.		
10	Междублоково пространство ул."Петър Берон"- УПИ I – жилищно строителство в кв. 118 по плана на гр. Първомай	Междублоково пространство	Междублоково пространство ул."Петър Берон"- УПИ I – жилищно строителство в кв. 118 по плана на гр. Първомай	8 730 кв.м.	2 600 кв.м.		
11	Зелена площ ул. „Х. Димитър” и ул. „В. Левски” УПИ I – озеленяване в кв. 32А	Детски кът и зелени площи	Зелена площ ул. „Х. Димитър” и ул. „В. Левски” УПИ I – озеленяване в кв. 32А	1 100 кв.м.	1 100 кв.м.		
12	Междублоково пространство ул."Стефан Стамболов"- УПИ I– жилищно строителство в кв. 112 по плана на гр. Първомай	Междублоково пространство	Междублоково пространство ул."Стефан Стамболов"- УПИ I– жилищно строителство в кв. 112 по плана на гр. Първомай	2 166 кв.м.	1 000 кв.м.		
13	Зелена площ – уширение на ул. „Малина”		Зелена площ – уширение на ул. „Малина”	2 100 кв.м.	2 100 кв.м.		
14	Детски площадки на ул. „Черноризец Храбър” - УПИ IV – жилищно строителство в кв. 42 по плана на гр. Първомай	Детски кът и зелени площи	Детски площадки на ул. „Черноризец Храбър” - УПИ IV – жилищно строителство в кв. 42 по плана на гр. Първомай	3 780 кв.м.	3 780 кв.м.		
15	Зелена площ - УПИ II – Кино в кв. 89А по плана на гр. Първомай	Озеленяване	Зелена площ - УПИ II – Кино в кв. 89А по плана на гр. Първомай	2 046 кв.м.	1 100 кв. м.		

ПРОЕКТ

16	Център кв. Дебър - УПИ III – Културен дом, кв. 52 по плана на кв. Дебър	Озеленяване	Център кв. Дебър - УПИ III – Културен дом, кв. 52 по плана на кв. Дебър	3 755 кв.м.	3 755 кв.м.		
17	Център кв. Любеново – УПИ IX – Културен дом в кв. 26 по плана на кв. Любеново	Озеленяване	Център кв. Любеново – УПИ IX – Културен дом в кв. 26 по плана на кв. Любеново	1 880 кв.м.	1 880 кв.м.		
18	С. Градина – УПИ X-СОНС, кв. 41 по плана	Озеленяване	С. Градина – УПИ X-СОНС, кв. 41 по плана	870 кв.м.	870 кв.м.		
19	С. Градина - УПИ VI – Ресторант и градина, кв. 36 по плана	Детски кът и зелени площи	С. Градина - УПИ VI – Ресторант и градина, кв. 36 по плана	5 950 кв.м.	5 050 кв.м.		
20	С. Градина - УПИ X - градина, кв. 29 по плана	Детски кът и зелени площи	С. Градина - УПИ X -градина, кв. 29 по плана				
21	С. Караджалово - УПИ I – СНС, кв. 47 по плана	Озеленяване	С. Караджалово - УПИ I – СНС, кв. 47 по плана	1 100 кв.м.	500 кв.м.		
22	С. Караджалово - УПИ II – Парк , кв. 26 и 27 по плана	Парк	С. Караджалово - УПИ II – Парк , кв. 26 и 27 по плана	18 750 кв.м.	3 000 кв.м.		
23	С. Искра - УПИ I – СОНС и културен дом, кв. 48 по плана	Озеленяване	С. Искра - УПИ I – СОНС и културен дом, кв. 48 по плана	3 800 кв.м.	2 500 кв.м.		
24	С. Искра - УПИ XII – за зеленина, кв. 72 по плана	Озеленяване	С. Искра - УПИ XII – за зеленина, кв. 72 по плана	3 140 кв.м.	1 000 кв.м.		
25	С. Дълбок извор - УПИ II – Зеленина в кв. 66 по плана на	Озеленяване	С. Дълбок извор - УПИ II – Зеленина в кв. 66 по плана на	94 000 кв.м.	5 000 кв.м.		
26	С. Дълбок извор - УПИ I – Културен дом в кв.45 по плана	Зелени площи	С. Дълбок извор - УПИ I – Културен дом в кв.45 по плана	5 350 кв.м.	3600 кв.м.		
27	С. Татарево - УПИ I – Зеленина в кв. 57 по плана	Парк	С. Татарево - УПИ I – Зеленина в кв. 57 по плана	3 400 кв.м.	3 400 кв.м.		
28	С. Татарево - УПИ I – Културен дом в кв. 57 по плана	Зелени площи	Зелени площи	1 650 кв.м.	840 кв.м.		
29	с.Бяла река - УПИ I - Градина и ресторант в кв. 18	Детски кът със зелени площи	с.Бяла река - УПИ I -Градина и ресторант в кв. 18	6 560 кв. м.	5 000 кв. м.		
30	с. Брягово - УПИ IX - общински и озеленяване в кв. 14	Детски кът със зелени площи	с. Брягово - УПИ IX - общински и озеленяване в кв. 14	4 150 кв. м.	3 000 кв. м.		
31	с. Буково, УПИ XX - Читалищен дом в кв. 40	Детски кът със зелени	с. Буково, УПИ XX - Читалищен дом в	1 230 кв. м.			

ПРОЕКТ

		площи	вк. 40				
32	с. Езерово, УПИ II - детска площадка и озеленяване в кв. 24	Детски кът със зелени площи	с. Езерово, УПИ II - детска площадка и озеленяване в кв. 24	620 кв. м.	620 кв. м.		
33	с. Крушево, УПИ III - за спорт и озеленяване в вк. 18	Детски кът със зелени площи	с. Крушево, УПИ III - за спорт и озеленяване в вк. 18	9 000 кв. м.	9 000 кв. м.		
34	кв. Дебър - УПИ I - Градина, кв. 42 по плана на кв. Дебър	Зелени площи	кв. Дебър - УПИ I - Градина, кв. 42 по плана на кв. Дебър	2 430 кв. м.	2 430 кв. м.		

Забележка: Към днешна дата няма изградена система за растителни и/или биоразградими отпадъци и затова няма как да бъдат определени точните количества. Количествата на растителните отпадъци са определени от националния морфологичен анализ, проведен през 2018 г. След приключване на „Втора комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ на РСУО ще има функционираща система за растителни отпадъци, както и тяхното оползотворяване.

2.3.8. Радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения

От изпълнението на Програмата за радиологичен мониторинг на околната среда през 2019 г. в Пловдивска област и получените резултати става ясно, че радиационният гама фон в областта е в границите на характерните за страната фонов стойности. Не са наблюдавани повишавания на специфичните активности на естествени и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух на град Първомай и стойностите са сходни с измерените през предходната година. Определените специфични активности на радионуклиди в почвите от пунктовете на територията на Пловдивска област са в естествения за страната фонов диапазон.

2.4. Икономическо състояние

Един от показателите за състоянието на местната икономика е броя на предприятията. В периода 2014-2018г., броя на предприятията в община Първомай расте незначително с 2,6%, като растежа се дължи на микропредприятията, чийто растеж е с 3%. Броя на малките предприятия остава същия -69, а средните намаляват с едно.

Икономически показатели на нефинансовите предприятия: брой предприятия, приходи разходи, печалба, загуба.

Общини / години	Групи предприятия според заетите в тях лица	Предприятия	Произведена продукция ¹	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разходи за дейността	Печалба	Загуба
		Брой	Х и л я д и л е в о в е					
2014 година	Общо	895	249 241	443 122	392 726	439 687	28 719	25 914
	Микро до 9	809	79 805	135 460	122 093	147 097	11 238	22 098

ПРОЕКТ

	Малки: 10 - 49	69	73 758	193 207	181 009	186 021	9 070	..
	Средни:50 - 249	17	95 678	114 455	89 624	106 569	8 411	..
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-
2015 година	Общо	895	261 717	505 713	442 897	502 716	30 546	30 659
	Микро до 9	806	72 710	141 315	126 556	153 761	10 618	24 513
	Малки:10-49	71	72 949	231 126	208 271	223 589	9 197	2 617
	Средни:50-249	18	116 058	133 272	108 070	125 366	10 731	3 529
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-
2016 година	Общо	935	283 512	520 273	451 816	496 110	32 559	11 867
	Микро до 9	841	77 285	149 370	131 380	145 764	10 810	8 356
	Малки:10- 49	76	80 877	227 231	203 869	218 584	10 664	..
	Средни:50-249	18	125 350	143 672	116 567	131 762	11 085	..
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-
2017 година	Общо	933	337 449	510 836	433 499	465 096	46 448	4 176
	Микро до 9	839	93 872	179 782	146 605	152 211	27 953	2 228
	Малки:10 - 49	74	74 212	111 154	96 099	104 525	7 100	..
	Средни:50-249	20	169 365	219 900	190 795	208 360	11 395	..
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-
2018 година	Общо	918	397 079	554 018	488 408	523 633	36 127	9 177
	Микро до 9	833	91 884	168 702	151 607	161 551	12 710	6 957
	Малки:10-49	69	93 206	137 887	111 890	131 086	7 991	..
	Средни:50-249	16	211 989	247 429	224 911	230 996	15 426	..
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-

Данни НСИ 2020

Приходите от продажба растат с 20% за разглеждания период, печалбите растат с 26%, а загубите намаляват със 75%.

Заетите са с 14% повече в 2018г - 5194, в сравнение с 2014г., като най-добрата година е 2017г. със 5326 заети. Наетите в 2018г.с 15% повече в сравнение с 2014г. Разходите за възнаграждения в 2018г. са със 60% повече в сравнение с 2014г., като това нарастване е със 77% в средните фирми т.е. реално наетите.

Икономически показатели на нефинансовите предприятия: заети, наети, разходи за възнаграждения, ДМА, добавена стойност, оборот.

Общини / години	Групи предприятия според заетите в тях лица	Заети лица ²	Наети лица ²	Разходи за възнаграждения	ДМА	Добавена стойност по факторни разходи	Оборот
		Брой		Хиляди левове			
2014 година	Общо	4 569	3 846	26 364	423 822	.	.
	Микро до 9 заети	1 479	849	4 877	..	.	.
	Малки от 10 до 49	1 409	1 335	8 730	..	.	.
	Средни от 50 до 249	1 681	1 662	12 757	62 570	.	.
	Големи над 250	-	-	-	-	.	.
2015 година	Общо	4 850	4 063	29 174	444 538	98 276	444 975
	Микро до 9 заети	1 554	891	5 226	286 570	37 640	126 759
	Малки от 10 до 49	1 455	1 353	9 302	75 810	28 713	208 605

ПРОЕКТ

	Средни от 50 до 249	1 841	1 819	14 646	82 158	31 923	109 611
	Големи над 250	-	-	-	-	NA	-
2016 година	Общо	5 043	4 167	33 786	449 880	111 672	454 824
	Микро до 9 заети	1 606	866	5 458	283 488	42 121	132 279
	Малки от 10 до 49	1 548	1 431	11 166	79 996	30 533	204 784
	Средни от 50 до 249	1 889	1 870	17 162	86 396	39 018	117 761
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-
2017 година	Общо	5 326	4 485	37 914	471 387	128 279	436 988
	Микро до 9 заети	1 678	946	6 550	289 650	54 802	146 789
	Малки от 10 до 49	1 467	1 375	9 892	56 581	24 858	97 651
	Средни от 50 до 249	2 181	2 164	21 472	125 156	48 619	192 548
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-
2018 година	Общо	5 194	4 421	42 220	465 724	130 937	492 142
	Микро до 9 заети	1 669	970	7 330	276 471	45 260	152 174
	Малки от 10 до 49	1 488	1 434	12 269	84 347	31 812	114 660
	Средни от 50 до 249	2 037	2 017	22 621	104 906	53 865	225 308
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-

Данни НСИ 2020

Съотношението на заетите в частния и общественния сектор говори за работеща икономика, която дава реално работни места в производствени предприятия. Не особено нормално е отношението между възнагражденията на заетите в частния и обществен сектор, където превес имат заплатите в общественния сектор.

Брой наети по сектори

Общини / Година	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
2014 година	4 984	1 273	3 711
2015 година	5 065	1 169	3 896
2016 година	5 248	1 255	3 993
2017 година	5 473	1 158	4 315
2018 година	5 455	1 162	4 293

Средно годишни работни заплати по сектори

Общини / Година	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
2014 година	6 868	8 145	6 428
2015 година	7 180	8 696	6 721
2016 година	7 906	8 702	7 651
2017 година	8 522	10 272	8 047
2018 година	9 505	11 312	9 011

Данни НСИ 2020

Брой регистрирани земеделски стопани по землища в община Първомай за стопанската 2018/2019 г.

№	Землище	Брой регистрирани ЗС
1.	гр.Първомай	239
2.	с.Брягово	16
3.	с.Буково	51
4.	с.Бяла река	31
5.	с.Виница	23
6.	с.Воден	16

ПРОЕКТ

7.	с.Градина	66
8.	с.Добри дол	4
9.	с.Драгойново	5
10.	с.Дълбок извор	51
11.	с.Езерово	12
12.	с.Искра	44
13.	с.Караджалово	26
14.	с.Крушево	15
15.	с.Поройна	4
16.	с.Православен	13
17.	с.Татарево	19
	Общо:	635

2018/2019 стопанска година Община Първомай

пшеница			ечемик			тритикале			царевица за зърно		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
9200	38640	4200	70	385	5500	540	2430	4500	200	1200	6000
маслодайна рапица			маслодаен слънчоглед			шарен слънчоглед			фуражен грах		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
790	1580	2000	4800	9120	1900	420	1050	2500	200	300	1500
царевица силажна			тютюн-ориенталски			тютюн-вирджиния			домати		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв.о /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
250	10000	40000	21	25.5	1210	640	960	1500	15	1050	70000
пипер			картофи			дини			пъпеш		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха
70	910	13000		125	25000	10	20	2000	8	20	2500
ябълки			круши			сливи			череш		
плодода ващи /ха/	производ ство /тона/	среден добив кг/ха	плодода ващи /ха/	произво дство /тона/	среден добив кг/ха	плодод аващи /ха/	производ ство /тона/	среден добив кг/ха	плододав ащи /ха/	производ ство /тона/	среден добив кг/ха
257.3	5146	20000	23.8	130.9	5500	90.9	636.3	7000	90.4	28	800
вишни			кайсии			праскови			лавандула		
плодода ващи/ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	плодода ващи /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	плодод аващи/ ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха	плододав ащи /ха/	Произв. /тона/	Ср.добив кг/ха
24.1	30	2140	4.4	1	500	17.5	10.5	600	5.4	10.8	2000
лозя-винени			лозя-десертни								
плодода ващи /ха/	производство /тона/	среден добив кг/ха	плодода ващи /ха/	производство /тона/	среден добив кг/ха						
188.8	1321	7000	47.5	380	8000						

ПРОЕКТ

Селскостопански животни към 31.12.2019 г.в община Първомай

Вид	Брой
Едър рогат добитък	7 000
Дребен рогат добитък	9 000
Свине	34
Птици /патици/	63 000

Места за настаняване

Обект	Адрес	Бр. стаи	Бр., легла	телефон	Електронна поща
Семеен хотел „Европа“	ул. „Цариградска“ № 100 кв.Дебър	7	14	0899150902	evropa2000@abv.bg
Семеен хотел „Марти“	ул. „Ангел Войвода“ 2	10	20	033666998	info@hotelmarti.net
Хостел „България“	ул. „Орфей“ 16	18	47	0887542505	pegas98@abv.bg
Семеен хотел „Финест“	ул. „Орфей“ 30	12	19	0899777767	finest_leo@abv.bg
Хотел „Цариград“	ул.„Цариградска“15а кв Дебър	25	50	033666777	hotel_tzarigrad@abv.bg
Самостоятелни стаи	ул. „Димитър Благоев“ 1	4	8	0888200426	boivan@abv.bg
Къща за гости „Красимир“	с. Брягово	4	8	0888942453	margi_73us@yahoo.com
Къща за гости „Маргарита“	с. Брягово	3	6	0888942453	margi_73us@yahoo.com
Стаи за гости „Асклеп“	гр. Първомай ул., Ангел Войвода ,, №2	5	10	0888612564	asklep.apr.gmail.com
Апартамент за гости „Каприз“	гр. Първомай ул. „Княз Борис I ,, № 10	2	4	0878813940	tmd@abv.bg
Стаи за гости „Язовир Брягово“	с. Брягово	3	6	0882855988	

Състояние на инфраструктурата в общината

2.4.1. Транспортна инфраструктура

Едно от основните задължения на общината е да подsigури транспортните връзки на населението в общината с общинския и областен център Пловдив и съседните общини. В община Първомай това се осъществява с автобусен и железопътен транспорт - като масови превозни средства, както и с лек автомобилен транспорт по уличната и пътна мрежа на общината.

Автобусен транспорт

Автобусният транспорт се осъществява по транспортна схема разработена от Общината. Тя е отворена и има възможност за развитие - при формирането на допълнителен пътникопоток и включва:

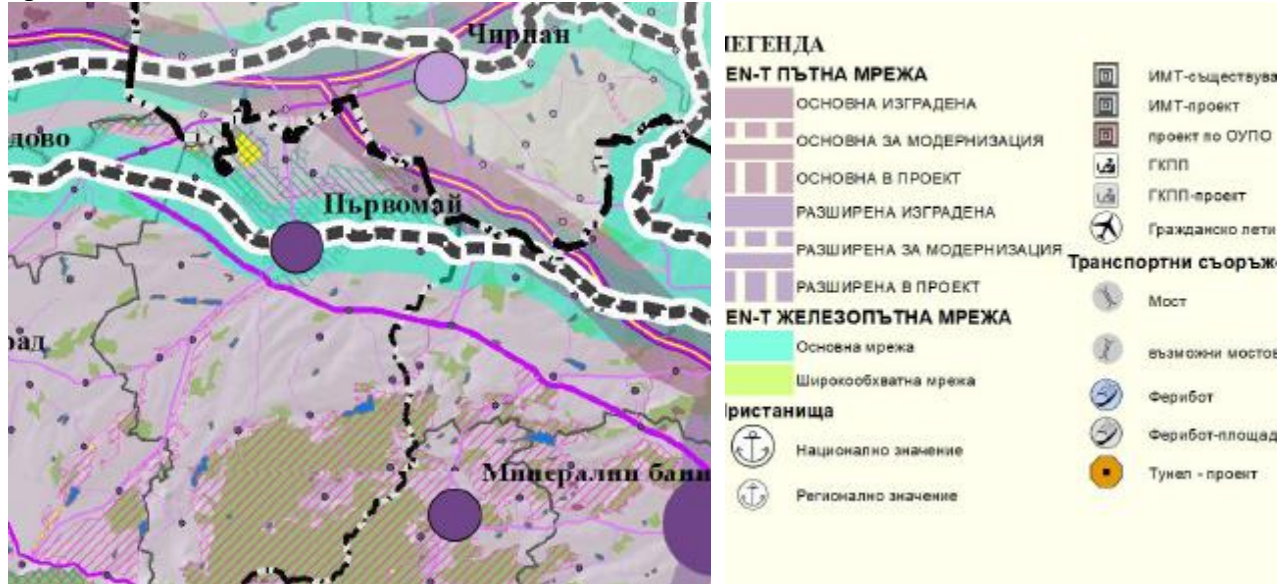
Към 2013 година всички населени места в общината имат минимум 3 ежедневни автобусни връзки с общинския център Първомай (изключение прави само с. Добри дол).

Осем курса по две направления свързват Първомай с областния град Пловдив. Директна автобусна връзка с областния град Пловдив имат 7 населени места от общината с население 24 230 души или 77,7% от населението.

Директна връзка със Стара Загора имат 3 населени места в общината /Първомай, Крушево, Градина/ с население 19784 души или 63% от населението.

ПРОЕКТ

Преминаването на първокласния път Е-80 през общината дава възможност населението да ползва и превози, организирани от други общини. Превозите се осъществяват само от частни фирми. Конкурсното начало при възлагането на превозната дейност дава възможност общината да защити претенциите на обществения интерес към превозвачите.

Пътна мрежа

Състоянието на пътната мрежа е определящ фактор за обслужването на населените места и възможностите за развитие в района. Повече от средния процент за страната е и пътна мрежа в добро състояние в областите Пловдив и Пазарджик. Териториалният анализ на обслужването на общините от района с РПМ дава база за определяне на техния потенциал за развитие. Пътищата от по-висок клас ситуират определената община в по-високо териториално ниво, определяйки възможностите за пространствена организация на икономическите, социалните и административните комуникации в по-голям мащаб, респ.с повече други общини и центрове от по-висок ранг. И обратно, обслужването с по-нисък клас пътна мрежа „свива“ комуникациите в по-малък периметър на територията и ограничава възможностите за развитие.

Групата на **пътищата с международно и национално значение** включва автомагистралите, пътищата I клас и някои от второкласните пътища, категоризирани в европейската мрежа, по които се провежда значителен трафик, включително транзитен. Повечето от пътищата от тази група са част от инфраструктурата на TEN-T мрежата и осигуряват интеграцията на пътната мрежа на страната с тази на съседните страни. В пространствено отношение те имат важно значение за интегрирането на територията, както в национален, така и в европейски план. Чрез тях се осигурява достъп до пристанищата, летищата с международно значение, както и връзките между големите градски центрове, вкл. Столицата.

В най-благоприятна позиция са 24 броя центрове на общини, които се обслужват от пътищата с международно и национално значение и в Южния централен район това са: Пазарджик, Лесичево, Септември (област Пазарджик); Пловдив, **Първомай**, Марица, Раковски, Стамболийски, Съединение, Родопи (обл. Пловдив); Димитровград, Симеоновград, Харманли, Любимец, Свиленград, Хасково (обл. Хасково)- обслужвани от

ПРОЕКТ

автомагистрала и Белово (област Пазарджик); Карлово, Садово, Сопот (област Пловдив); Кирково, Кърджали, Момчилград, Черноочене (област Кърджали)- обслужвани от първокласни пътища.

Общините, обслужвани от главни жп линии имат възможности за комуникации на по-високо териториално ниво, съответно-по-добри възможности за развитие. В тази група попадат 21 броя общини от Южен централен район: Белово, Пазарджик, Септември (област Пазарджик); Карлово, Сопот, Пловдив, Марица, Раковски, Родопи, Садово, Стамболийски, **Първомай** (област Пловдив); Кърджали, Момчилград, Кирково (област Кърджали); Хасково, Димитровград, Симеоновград, Харманли, Любимец, Свиленград (област Хасково).

Дължината на уличната мрежа в общината е 462 км, от които:

- асфалтови настилки 58 км
- бетонови настилки 2.5 км
- баластрени настилки 200.0 км
- без настилки 180.0 км

176000 кв. м са направените тротоарни настилки. Положени са 88 км бордюри. На територията на община Първомай има изградена общинска пътна мрежа 110 км, чиято поддръжка е в компетенциите на общинското ръководство. Всички общински пътища са първа категория:

- PDV1210 -Първомай-Караджалово-граница общ. (Първомай -Димитровград)-Скобелево-Сталево-Ябълково;
- PDV1213-Първомай-Бяла река-Православен-Драгойново-Буково;
- PDV1214-Плодовитово-Първомай-Градина-Крушево-Добри дол;
- PDV1216-Поповица-Бяла река/-Първомай,кв.Дебър-Татарево;
- PDV1217-Поповица-Бяла река/-Първомай,кв.Дебър-Брягово-Искра;
- PDV1218-Поповица-Върбица/-Бяла река-Езерово-Воден.

Железопътна инфраструктура

През територията на общината минава жп линия №1 - ЖП - коридор №10 Сърбия – Турция (Ниш - София – Пловдив- Истанбул). В момента гарата разполага с 4 коловеца. Товаро-разтоварната дейност се осъществява с един 5-тонен кран. Директна ЖП-връзка с областния град Пловдив имат 3 населени места от общината /Първомай, Караджалово и Винаца – общо с население от 18072 души, или 58% от населението на общината/.

Необходими инвестиции в пътната мрежа според кметовете на населени места:

- **Винаца:** пътя свързващ селото с една от основните Цариградско шосе е амортизиран, на места липсва настилката, както и пътят за Първомай.
- **Воден:** амортизиран е пътя до селото, нуждае се от рехабилитация.
- **Дълбок извор:** достъп до населеното място осъществява се чрез път Ш-667 от Републиканската пътна мрежа. Пътя е без маркировка, не е ремонтиран от 30 години, само частично се кърпят дупките.
- **Езерово:** пътя до Бодрово се нуждае от ремонт.
- **Караджалово:** пътя от Първомай до с. Караджалово е в лошо състояние. При първоначалното асфалтиране на почти 7 км. не е положен втори износващ слой асфалт и вследствие на годините експлоатация и това, че по този път минаха многотонни камиони за строежа на новата ж.п. линия, състоянието е лошо. През 2019 година е положен нов асфалт на около 600м.

ПРОЕКТ

- В участъка от с. Караджалово до с. Скобелево на община Първомай около 2км. от пътя е унищожен. Превозните средства пътуват по селскостопански път през необработваема нива №000123 - общинска собственост.
- **Татарево:** достъпът до населеното място е чрез пътя кв. Дебър- с.Татарево и пътя с. Татарево - Татаревска чешма. Пътищата са в лошо състояние, с разбита асфалтова настилка, на места с пропадане на основата, прилежащите платна са обрасли с треви, храсти и дървета, канавките са засипани.

Необходими инвестиции в уличната мрежа според кметовете на населени места:

- **Брягово:** незадоволително състояние, определени улици имат спешна нужда от ремонт.
- **Буково:** необходимо е баластриране на улиците с трошен камък. Сегашното им състояние води до сериозни затруднения в придвижването на населението, а при промяна на метеорологичната обстановка, в зимния период се стига и до затруднения при снегочистването.
- **Бяла река:** уличната мрежа е разбита от извършената подмяна на водопроводната мрежа .Некачествено са запълвани изкопите, съществува пропадане на асфалта и образуване на дупки.
- **Воден:** необходимост от ремонт на улици.
- **Градина:** Разбити пътища, липса на пътни знаци, маркировка. След изграждането на новия мост над река Марица се очаква засилен трафик по ул. „Христо Ботев”. Необходим е цялостен проект на пешеходни пътеки, спирки на междуградския транспорт, препяждстващи съоръжения за превишена скорост и др.
- **Драгойново:** необходимост от рехабилитация на уличната мрежа
- **Дълбок извор:** уличната мрежа е в лошо състояние, разбита и с много дупки.
- **Езерово:** необходимост от ремонт на уличната мрежа. Бетониране на улица в Срещна махала.
- **Искра:** улична мрежа се нуждае от изкърпване.
- **Караджалово:** Уличната мрежа е в окаяно състояние. През последните 10 години са ремонтирани два участъка от по 300 метра, а „асфалтираните” улици са 12 км. и приличат на лунен пейзаж.
- Улиците с нетрайна настилка са около 12 км. и не са ремонтирани и подравнявани през последните двадесет години. Част са непроходими.
- **Крушево:** ремонт на улична мрежа. Основен ремонт на моста над р. „ Омуровска”
- **Поройна:** изкърпване на уличната мрежа.
- **Православен:** голяма част от пътната мрежа е изровена от дъждовете през годините. На площада няма заграждение и се качват коли,които повреждат целостта му.
- **Татарево:** уличната мрежа в по-голямата си част е асфалтова настилка и на 100% се нуждае от ремонт, баластрираните улици са изровени от метеорологичните условия (дъждове, снегове и свлачища)
- **Дебър:** рехабилитация на уличната мрежа
- **Любеново:** след строежа по новата ЖП линия и полагане на нов водопровод и канализация, инфраструктурата на кв. Любеново е в изключително лошо състояние. Достъпа до населеното място е затруднен, заради лошата улична мрежа, преобладаващо улиците са с нетрайна настилка, тротоарите са неподържани а на

ПРОЕКТ

места липсват. Входящите улици на кв.Любеново, а именно - ул. „К. Фотинов” и ул. Бр.Миладинови” - са осеяни от множество дупки.

Необходими инвестиции в тротоарната мрежа и обществените пространства според кметовете на населени места:

- **Бяла река:** тротоарите се ремонтират според финансовите възможности на жителите ,на собствени разноски. Централната част на селото /площада/ е със стари плочки от 70 –те години, които са изпочупени и на много места липсват.
- **Виница:** Тротоарите в селото от полагането им до сега нямат правен ремонт и на места липсват, както и плочките в центъра на селото, част от които са счупени
- **Воден:** ремонт на тротоари
- **Дълбок извор:** тротоарна настилка има частично на улица 1-ва и на още 2-3 улици.
- **Езерово:** необходимост от ремонт на тротоарната мрежа, ремонт на площада
- **Искра:** ремонт на тротоари,които са без плочки
- **Крушево:** полагане на тротоарна настилка
- **Татареве:** тротоарите и площада в централната част на селото не са ремонтирани от построяването им преди около 50 години.

Водоснабителна мрежа

Гр. Първомай е в една водоснабителна зона със селата Градина и Крушево. Водоснабдяването става с подпочвени води от 13 бр. тръбни кладенци с бункерни помпени станции. Дебитът на водоизточника е 130 л/сек. Последните изпращат водата в напорен резервоар 2500 м³ в гр. Първомай. На площадката на водоема има хлораторна станция.В гр.Първомай е изградена помпена станция 2-ри подем с две групи помпи - една за гр.Първомай и една за кв.Дебър, с. Градина и с. Крушево. Понастоящем водата за гр.Първомай се подава гравитачно.

Обеззаразяването на водата от кладенците се извършва с хлоргаз. Хлораторното помещение е в рамките на помпена станция „Първомай” 2-ри подем.Хлоргазът се съхранява във варели с обеми, съдържащи по 400 кг.Хлораторното е оборудвано с един работен варел за хлоргаз.Дозирането на хлоргаза с оглед осигуряване на остатъчен хлор с концентрация 0,30,4 мг/л. в подаваната вода, се извършва с хлор апарати ADVANCE - Унгария.

Съгласно данните от „ВиК” ЕООД Пловдив общият брой на аварияте по външните водопроводи на града не са много на брой.При голямата дължина на външните водопроводи тази аварийност е незначителна.Подмяната на старите етернитови и стоманени тръби, обаче, е необходима.

Водопроводите от водоизточника са стари и амортизирани.Това се отнася особено за старите етернитови тръби.Лошото състояние на етернитовите тръби е потенциален източник за проблеми във външното водоснабдяване.

Разпределителната мрежа на зона Първомай е с обща дължина около 112,69 км. Изпълнена е предимно от етернитови тръби, малка част - стомана, както и полиетиленови тръби.Мрежата е амортизирана.По данни от оператора „ВиК” ЕООД, гр.Пловдив - 100 % от регистрираните консуматори имат водомери.

ПРОЕКТ

Необходими инвестиции във водоснабдителната мрежа, според кметовете на населени места:

- **Брягово:** нужда от подмяна на водопроводната мрежа, обезопасяване на водоемите на селото.
- **Буково:** с проект „Смяна на вътрешен водопровод“ преди години е подаван в Министерството на земеделието, храните и горите по процедура, която сега не е активна. Налага се Проектът да бъде преработен и пренасочен към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.
- **Виница:** водоснабдяването е за подмяна.
- **Воден:** реконструкция на водопроводната мрежа
- **Градина:** изключително амортизирана мрежа за водоснабдяване - чести аварии.
- **Драгойново:** основен ремонт на водопроводната мрежа.
- **Дълбок извор:** водоснабдяването е основен проблем на населеното ни място. Водопроводната мрежа е от 1953 г., остаряла, с етернитови тръби, които са канцерогенни и непрекъснато се аварират, разбива се уличната мрежа. Освен честите аварии, основен проблем е и недостигът на питейна вода, особено през летните месеци и в периоди на засушаване
- **Караджалово:** водопроводната мрежа е построена от 1953 до 1958 година с етернитови тръби и при слягане на земните пластове от сушата се чупят и аварията са много.
- **Поройна:** изготвяне на проект и реализация на водоснабдяване.
- **Православен:** мрежата за питейна вода е много стара и често стават аварии. При отстраняването им се нарушава целостта на уличната мрежа и тротоарите, тъй като голяма част от мрежата за питейна вода минава под тях
- **Татарев:** нуждае се от основен ремонт цялата мрежа.

Енергийна мрежа. ВЕИ. Енергийна ефективност

Изградената мрежа за НН- Ниско напрежение е 420 км в община Първомай. Има построени 78 ТП-Трафопоста. Електроенергийната система в общината е добре развита и оразмерена да поеме много по-голямо натоварване, което би улеснило бъдещите консуматори и би стимулирало икономическото развитие. Значителна част от съоръженията средно и ниско напрежение са в експлоатация повече от 20 години. Част от стълбовете и проводниковата мрежа е с изтекъл срок на годност. Съществуват проблеми в отделни селища и квартали с пад на напрежението над допустимите норми, произтичащо от дълги мрежи с малки сечения и недостатъчен брой трафопостове. Всички населени места в общината са електрифицирани, но преносната мрежа (36% морално и физически износена) до и във тях се нуждае от реконструкция и модернизация. Електропреносната система в общината е оразмерена да поеме много по-голямо натоварване, което би улеснило бъдещите консуматори и би стимулирало икономическото развитие.

Необходими инвестиции в енергийната мрежа и уличното осветление:

- **Брягово:** некачествена услуга от дружеството (ЕВН) често прекъсване на електрозахранването с промяна на напрежението
- **Дълбок извор:** подаваният ток е с по-ниско напрежение от нормалното, особено в почивните дни, което води до аварии на ел.уреди и по-високи сметки за ток.
- **Брягово:** уличното осветление се нуждае от подмяна с нови енергоспестяващи тела (LED)

ПРОЕКТ

- **Бяла река:** Уличното осветление се нуждае от подмяна на осветителните тела.
- **Виница:** подмяна на част от уличното осветление, нови осветителни тела, част от които не функционират.
- **Градина:** подмяна на уличното осветление с енергоспестяващи осветителни тела.
- **Драгойново:** подмяна на осветителните тела
- **Дълбок извор:** една трета от лампите на уличното осветление са изгорели и са за подмяна, а освен това с цел икономии на средства, от 00.00 часа се изключва осветлението.
- **Езерово:** подмяна на уличното осветление
- **Православен:** половината от уличните лампи са стари често се повреждат и консумират много електроенергия.
- **Татарев:** голяма част от уличното осветление се нуждае от ремонт

2.5. Финансови фактори

2.6. Население и здравно-демографски фактори

Демографските ресурси с техните образователни и квалификационни характеристики са един от решаващите фактори за регионалното развитие и растеж.

В сравнение с края на 2011 г. през 2018 г. населението на ЮЦ район намалява с 60 859 души, или с 4.1% (средногодишен темп на намаление 0.6%). По остротата на процесите на демографски спад областите в Южен централен район показват чувствителни различия. В област Кърджали се отбелязва нарастване на населението с 0.6%. В област Пловдив отбелязаното демографско намаление за периода е 1.8%, като град Пловдив увеличава своето население. Населението в областите Хасково и Пазарджик намалява съответно със 6.5% и 6.7%. С най-неблагоприятни демографски показатели е област Смолян, която през този период губи 12.5% от своето население.

Установена е ясна положителна връзка между относително по-благоприятните коефициенти на възрастова зависимост и показателите за инвестиции. Инвестициите търсят и от своя страна привличат хората в трудоспособна възраст. В тази връзка определен шанс би следвало да имат областите Кърджали, Пловдив и донякъде Хасково. Друго голямо предизвикателство в развитието на ЮЦР е активизирането на големия брой хора, особено младите, които на практика са извън пазара на труда.

Налице е тенденция за намаляване дела на нискообразованото население в района през последните години. Най-висока положителна промяна се отбелязва в област Смолян, където делът на това население намалява от 21% през 2014 г. на 15.5 % през 2018 г. Всички останали области, включително Пловдив, са със стойности на нискообразованото население над средните за страната, което определя незадоволителни характеристики на работната сила в района.

Подобни неблагоприятни характеристики се отбелязват и по отношение на дела на населението на възраст между 25-64 години с висше образование. Всички съставни области са с показатели по-ниски от средните за страната през 2018 г. В област Кърджали този проблем е най-силно изявен (делът на висшите е 13,8 % при средно за ЮЦР - 22.2%, за страната - 27.8%, следван от област Хасково (17.3%) и Пазарджик (19.1%).

Като се има предвид изискванията за специализация на ЮЦР и съставните области в индустрия, която за да е конкурентоспособна в бъдещ период, следва да се основава на висококвалифицирана работна сила, е необходимо да се предприемат активни политики и

ПРОЕКТ

мерки, водещи до реформиране и повишаване на гъвкавостта и качеството на образователната система, за привличане на децата и младежите към получаване на образование и умения, за да се отговори по-пълно на местните и регионалните нужди от професионални и технически кадри в различните сфери на икономиката.

В Таблица – е показана динамиката на населението на община Първомай за периода 2009 – 2020г. От нея се вижда, че за последните 10 години населението на общината намалява средно с около 397 души на година, като тенденцията на намалението е малко по-изразена в селата.

Население-община, град/село и пол

година	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
общо	27813	27398	25610	25349	25108	24830	24576	24197	23843	23416	23200	23053
в селата	13829	13665	12391	12248	12125	11970	12043	11826	11516	11296	11285	11240
жени	14457	14245	13213	13088	12991	12845	12694	12515	12315	12102	12007	11920

Разпределението по полова структура на населението в общината за същия период показва, лек превес на броя на жените над този на мъжете – тенденция, характерна за цялата ни страна.

Население по населени места

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Община Първомай	24830	24576	24197	23843	23416	23200	23053
с. Брягово	444	458	447	423	419	500	511
с. Буково	429	428	430	413	408	423	412
с. Бяла река	710	678	659	645	626	613	602
с. Винаща	780	774	771	769	764	773	775
с. Воден	595	619	611	596	589	587	572
с. Градина	2281	2207	2163	2131	2111	2079	2061
с. Добри дол	114	114	110	102	98	95	85
с. Драгойново	305	363	349	327	316	313	314
с. Дълбок извор	1316	1270	1259	1213	1172	1134	1156
с. Езерово	694	737	725	705	681	645	616
с. Искра	1373	1362	1318	1284	1234	1214	1228
с. Караджалово	1037	1047	1023	998	979	972	966
с. Крушево	781	763	763	753	752	733	748
с. Поройна	148	153	146	141	143	138	148
с. Православен	474	540	535	534	534	532	535
гр. Първомай	12860	12533	12371	12327	12120	11915	11813
с. Татарево	489	530	517	482	470	534	511

Данни НСИ 2020

На следващите три таблици са показани данните за раждаемостта в Общината за периода от 2016 до 2020 г. и ежегодния брой на починалите за същия период. От тях се вижда, че през целия период, ежегодно, в Общината се смъртността е по-висока отколкото раждаемостта, което е доказателство за тенденцията за отрицателния естествен прираст на населението и основната причина за намаляващата динамика на населението на общината през същия този период.

Раждания

година	2016			2017			2018			2019			2020		
	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж
	210	95	115	217	108	109	197	108	89	181	94	87	180	93	87

ПРОЕКТ

Смъртност

година	2016			2017			2018			2019			2020		
	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж	Общо	М	Ж
Първомай	572	298	274	529	262	267	531	276	255	525	272	253	265	278	287

Естествен прираст

година	2016	2017	2018	2019	2020
Първомай	-362	-312	-334	-334	-345

Данни НСИ 2020

Механичният прираст на населението на общината за периода 2014 – 2020 г.е показан в Таблицата. Вижда се, че почти през целия период механичния прираст е отрицателен с изключение на 2015 г., когато заселилите се са със 103 повече от изселилите се в Общината. Тенденцията се обръща в 2019 и засилва през 2020 година. Това ни дава основание тук да направим извода, че намалението на населението на общината през този период е заради отрицателния естествен прираст, а не заради механичния прираст на населението.

Заселени

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		Първомай	Общо	399	679	389	472	446
	В града	161	132	170	244	194	234	288
	В селата	238	547	219	228	252	474	482

Изселени

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		Първомай	Общо	402	576	406	514	539
	В града	199	369	177	205	255	321	227
	В селата	203	207	229	309	284	259	305

Механичен прираст

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		Първомай	Общо	-3	103	-17	-42	-93
	В градовете	-38	-237	-7	39	-61	-87	61
	В селата	35	340	-10	-81	-32	215	177

Данни НСИ 2020

В Таблица – е показано разпределението на населението в община Първомай под, в и над трудоспособна възраст като брой и в проценти. От нея се вижда, че трите групи запазват относителните си дялове в проценти, като за петте години процента на хората в трудоспособна възраст малко е намалял, за сметка на увеличаващия се процент на тези, над трудоспособна възраст.

Разпределение на населението в под, на и над трудоспособна възраст

Година	2016		2017		2018		2019		2020	
	Общо	Град	Общо	Град	Общо	Град	Общо	Град	Общо	Град
Общо	24197	12371	23843	12327	23416	12120	23200	11915	23053	11813
Под трудоспособна възраст	3305	1796	3328	1841	3343	1847	3349	1861	3292	1812
В трудоспособна възраст	13579	7227	13329	7135	13085	6992	12973	6817	12972	6775
Над трудоспособна възраст	7313	3348	7186	3351	6988	3281	6878	3237	6789	3226

Данни НСИ 2020

ПРОЕКТ**Регистрирани безработни в общината 2015-2019***

година	2015	2016	2017	2018	2019
брой	96	58	69	55	36

Образование**Детски ясли**

Община Първомай е добре обезпечена с места в детските ясли, но очевидно традицията е за слабо ползване на тази услуга от родителите на деца до 3 годишна възраст – тя е едва 9, 10% от децата, които попадат в тази възрастова група. Ползващите тази услуга са с 50% по-малко от тези за страната.

Места в детски ясли

2016		2017		2018		2019		2020	
Заведения	Места	Заведения	Места	Заведения	Места	Заведения	Места	Заведения	Места
3	51	3	52	3	55	3	55	3	51

Брой деца до 3г. възраст от 100 посещаващи детска ясла

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо за страната	15,8	16,2	16,4	16,6	16,6	17,1	15,9
Пловдив	14,8	14,8	15,0	15,1	15,8	15,8	14,8
Първомай	12,2	8,4	9,5	8,8	9,9	9,4	10,5

Данни НСИ 2020

Детски градини

На територията на община Първомай функционират седем броя общински детски градини. Две от тях са със статут на средишни. В три от тях има обособени яслени групи. В две от училищата на територията на общината има обособени подготвителни групи за 5 годишните и 6 годишните, чиято подготовка е задължителна.

Детските градини са на целодневна организация, разполагат с добра материално-техническа база, педагогически кадри и помощен персонал с опит и квалификация, оптимални условия за отглеждане, възпитание, обучение и социализация на децата. В детските заведения се осигурява равен достъп на всички деца за качествено образование, гарантиран е достъп до добра подготовка на всяко дете за постъпване в училище, създадени са условия за овладяване на книжовен български език в междуетническа среда. Осигуряват се адекватни възможности за обучение на деца със специални образователни потребности. Всички детски градини са общински, разполагат с достатъчен сграден фонд, отговарящ на условията за цялостен, качествен и пълноценен процес на предучилищно образование. Има какво да се подобри относно състоянието на сградите в съседните села, както и монтиране на съоръжения в дворовете на детските заведения. Важно е да се осигурят специалисти – логопед и психолог за детските градини, които да помагат в мониторинга на ранното детско развитие.

Общината разполага с ъс 734 места за деца в детските градини, разпределени в 32 групи, което говори за нормална пълняемост и очевидно, услугата е популярна сред родителите.

Места в детски градини

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Общо за страната	245966	243420	237962	234551	233766	234504	232941
Пловдив	20833	20341	20257	20756	19972	20169	20244
Първомай	656	704	744	744	734	734	734

ПРОЕКТ

Брой групи в детските градини

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Общо за страната	9911	10115	9576	9355	9285	9310	9236
Пловдив	922	934	922	910	901	905	906
Първомай	31	35	34	32	32	32	32

Обезпечеността с места в детските градини удовлетворява напълно потребностите от тази услуга в община Първомай.

Места на 100 деца в детските градини

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Общо за страната	102	105	106	106	107	108	108
Пловдив	90	90	94	97	93	94	94
Първомай	88	92	104	104	102	108	106

Педагогически персонал в детските градини

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Страната	20542	20420	19909	19617	19799	20050	20094
Пловдив	1936	1944	1901	1901	1887	1907	1890
Първомай	67	70	71	70	72	72	68

Данни НСИ 2020

Профилът на педагогическите специалисти, които работят в детските градини в община Първомай, показва увеличаване на средната възраст на педагогическите колективи. Основен проблем при наемането на по-млади учители е ниският брой на студенти, завършили начална и предучилищна педагогика, които планират да работят по специалността. За обръщане на негативната нагласа на обществото към една от най-отговорните професии е необходимо и родителите да подобрят своя диалог с преподавателите, с което допълнително ще допринесат за привлекателността на професията сред младите учители.

Грижата и обучението на децата се осъществява от 68 педагози.

Данните сочат, че в община Първомай съществува традиция в предлагането и ползването на услугата за грижа и обучение на децата. Тази тенденция е стабилна и последователно провеждана от общинските ръководства.

Профилът на педагогическите специалисти, които работят в детските градини в община Първомай, показва увеличаване на средната възраст на педагогическите колективи. Основен проблем при наемането на по-млади учители е ниският брой на студенти, завършили начална и предучилищна педагогика, които планират да работят по специалността. За обръщане на негативната нагласа на обществото към една от най-отговорните професии е необходимо и родителите да подобрят своя диалог с преподавателите, с което допълнително ще допринесат за привлекателността на професията сред младите учители.

Грижата и обучението на децата се осъществява от 72 педагози.

Данните сочат, че в община Първомай съществува традиция в предлагането и ползването на услугата за грижа и обучение на децата. Тази тенденция е стабилна и последователно провеждана от общинските ръководства.

ПРОЕКТ

Детски градини в Община Първомай по населени места

№	Наименование.Седалище. Адрес на детската градина	Втори адрес, на сградата, в която се провежда предучилищно образование	Трети адрес, на сградата, в която се провежда предучилищно образование
1	Детска градина „Осми март“, град Първомай, ул. „Спартак“ № 11	кв. Любеново, пощ. код. 4270, ул. „Струма“	с. Караджалово, пощ. код. 4283, ул. „8-ма“ № 1
2	Детска градина „Марица“, град Първомай, пощ. код. 4270, ул. „Рапица“ № 6	с. Виница, пощ. код.4284, ул. „Иван Вазов“ № 26	
3	Детска градина „Пролет“, град Първомай, кв. Дебър, пощ. код. 4271, ул. „Симеон Велики“ № 17	с. Бяла река, пощ. код 4285, ул. „5-та“ № 29	
4	Детска градина „Първи юни“, с. Градина пощ. код 4290, ул. „Д-р Петър Генов“ №	село Градина, пощ. код 4290, ул. „Христо Ботев“ № 4	село Крушево, пощ. код 4291, ул. „5-та“ № 1
5	Детска градина „Искра“, с. Искра, пощ. код 4297, ул. „Шипка“ № 1		
6	Детска градина „Детелина“, с. Дълбок извор, пощ. код 4280, ул. „34“ № 4		
7	Детска градина „Теменуга“, с. Воден пощ. код 4289, ул. „1-ва“ № 24	Езерово, пощ. код 4288, ул. „11-та“ № 2	

Видно от следващата таблица в дванадесет от населените места в общината има детски градини или техни филиали.

Състояние на сградния фонд и отопление на детските градини:

Детска градина „Осми март”, град Първомай, с адреси на ползваните от ДГ сгради:

- кв. Любеново, ул. „Струма” № 2
- село Караджалово, ул. „8 – ма”, № 1
- Седалище: ул. „Спартак” № 11а

Основната сграда е двуетажна и е построена за 6 детски групи. Към основната сграда има постройка. Сградата е в добро състояние. Санирана е отвън и е с ПВЦ дограма. Отвътре е ремонтирана цялостно. Отоплението е на газ и осигурява нормални условия за отглеждане на децата, което се явява изключително предимство на детската градина. Дворът на детската градина включва обособени детски площадки и тревни площи. Разпределен е на площадки. Необходимите съоръжения за игра на открито - катерушки, пързалки – са не достатъчни. Няма физкултурен салон.

Сградите в двора на ДГ, кв. Любеново и с. Караджалово също са санирани и реновирани. В дворовете не достигат необходимите уреди за игра на открито. Отоплението е на климатици и печки на дърва и въглища. Сградата в с. Караджалово се нуждае от цялостен ремонт, а сградата в кв. Любеново от ремонт на спалня, занималня перално помещение, също така и от ремонт площадката на двора.

В детската градина има осигурен пропускателен режим, не са изградени съвременни инсталации за охрана и безопасност.

Детска градина „Марица”, град Първомай, с адрес на ползвана от ДГ сграда:

- село Виница, ул. „Иван Вазов” № 26

ПРОЕКТ

- Седалище: ул. „Ралица” № 6

Централната сграда на ДГ е с външна изолация, с подменена дограма, и ремонтиран покрив. Ремонтът, който ще бъде необходим в следващите години е за подземния етаж. Сградата на ДГ в с. Винаца е опасна за използване и не подлежи на ремонт. Предстои изграждане на нова сграда.

В ДГ има просторен физкултурен салон, както и самостоятелни площадки за игра на децата от всяка група, в това число и във с. Винаца. Всички игрови съоръжения по площадките са вече морално и материално остарели.

Отоплението в ДГ е решено с локално парно на газ. ДГ в с. Винаца е с твърдо гориво и има осигурени климатици, за занималнята и за спалнята по един. Съвременни инсталации за охрана и безопасност в ДГ- няма.

Детска градина „Първи юни”, село Градина, с адреси на ползваните от ДГ сгради:

- село Градина, ул. „Христо Ботев” № 4
- село Крушево, ул. „5 – та” № 1
- Седалище: с. Градина, ул. „Д-р Петър Генов“ № 7

Централната сграда е санирана, без таваните, и е с подменена дограмата. През годините е направен основен ремонт на южната половина на покрива. Филиала в с. Градина е с основно ремонтиран първи етаж, където условията са много добри. Във филиала в с. Крушево е подменена дограмата на спалнята, занималнята и тоалетната. Остава за подмяна дограма на кухнята и на централния вход. Няма физкултурен салон. Във филиалите са обособени площадки за игра. Всички съоръжения в дворовете на централната сграда и на филиалите са физически остарели Няма изградени съвременни инсталации за охрана и безопасност. В централната сграда има локално парно отопление на дърва и въглища. Филиала в с. Градина е с климатици, а в с. Крушево - климатик и печки на дърва и въглища.

Детска градина „Пролет”, град Първомай, кв. Дебър, с адрес на ползвана от ДГ сграда:

- село Бяла река, ул. „5 – та” № 29
- Седалище: гр. Първомай, кв. Дебър, ул. „Симеон Велики“ № 7

На централната сграда е направен основен ремонт - външна изолация, изцяло ремонтиран покрив и подменена дограмата. С течение на времето се установява теч, капандурата на вторият етаж се нуждае от ремонт. Филиала в с. Бяла река се нуждае от основен ремонт.

В основната сграда няма физкултурен салон. Има обособени самостоятелни площадки за игра. Всички съоръжения в дворовете на централната сграда и филиала в с. Бяла река са морално и материално остарели. В централната сграда има локално парно отопление на газ и климатици. Отоплението на филиала в с. Бяла река е на климатици.

Детска градина „Теменуга”, село Воден, с адрес на ползвана от ДГ сграда:

- село Езерово, ул. „11 – та” № 2

Сградата в с. Воден е стара, но е измазана и боядисана отвън и към настоящия момент е в добро състояние. Необходима е смяна на прозорци. В основна сграда няма физкултурен салон. Дворът има нужда от по-добра поддръжка, свързана с оформяне на различни кътове за децата - необходимо е изграждането на площадка.

Отоплението е на твърдо гориво и климатици.

ПРОЕКТ

Сграда в с.Езерово е монолитна и е измазана преди много години. В сградата няма физкултурен салон. Дворът има нужда от по-добра поддръжка след изравняване, свързана с оформяне на различни кътове за децата, необходимо е изграждането на площадка.

Отоплението е на твърдо гориво.

Детска градина „Искра”, село Искра

Сградата се нуждае от ремонт на покрива, боядисване на спални помещения и занималня, поставяне на хидроизолация. Отоплението се извършва на дърва и въглища.

Детската градина има нужда от подмяна на съоръжения за игра, тъй като сегашните са морално остарели.

Детска градина „Детелина”, село Дълбок извор

Сградата се нуждае от ремонт. Дворът има нужда от по-добра поддръжка, както и нова ограда и врата за двора, необходимо е изграждането на площадка за игра, тъй като детските съоръжения за игра са морално остарели. Отоплението се извършва на твърдо гориво и климатици.

Необходими мерки за развитие на детските градини в община Първомай в периода 2021-2027 г.

Реновиране на детските площадки, подмяна на съоръженията за игра, саниране и подмяна на дограмата в някои от детските градини, изграждане на физкултурни салони, построяване на нова детска градина в с. Винаца.

Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти.

Прогноза за персонала в детските градини за периода 2021 – 2028 г.

№	ДЕТСКА ГРАДИНА	Персонал 2021-2028 г.		общо
		педагогически	непедагогически	
1	ДГ "Осми март" гр. Първомай	20,5	17	37,5
2	ДГ „Марица” гр. Първомай	13,5	14	27,50
3	ДГ „Пролет” гр. Първомай, кв.Дебър	10,5	10	21,5
4	ДГ „Първи юни” с. Градина	11,5	12	23,50
5	ДГ „Теменуга” с.Воден	4	4	8
6	ДГ”Искра” с. Искра	4	4	8
7	ДГ „Детелина” с. Дълбок извор	2	2	4

Прогноза за брой деца и брой групи в детските градини и в подготвителните групи за периода 2021-2028 г.

№	детска градина/селище	2-4 годишни	5 г в ДГ	6 г в ДГ	всичко	брой групи
1	ДГ "Осми март", гр. Първомай	92	43	28	188	6
	втори адрес на ползване от ДГ - кв. Любеново	13	6	5	24	1
	трети адрес на ползване от ДГ - с. Караджалово	18	12	9	39	2

ПРОЕКТ

	общ брой деца в ДГ "Осми март"	123	61	42	226	9
2	ДГ "Марица", гр. Първомай	60	31	22	134	5
	втори адрес на ползване от ДГ - с. Винаца	9	10	5	24	1
	общ брой деца в ДГ "Марица"	69	41	27	137	6
3	ДГ "Пролет", гр. Първомай, кв. Дебър	53	27	22	102	4
	втори адрес на ползване от ДГ - с. Бяла река	6	6	6	18	1
	общ брой деца ДГ "Пролет"	59	38	28	120	5
4	ДГ "Първи юни", с. Градина	37	13	11	88	3
	втори адрес на ползване от ДГ - с. Градина	9	1	7	17	1
	трети адрес на ползване от ДГ - с. Крушево	7	9	7	23	1
	общ брой деца ДГ "Първи юни"	53	23	25	101	5
5	ДГ "Искра", с. Искра	23	6	5	34	2
	ДГ "Теменуга", с. Воден	11	0	1	12	1
	втори адрес на ползване от ДГ - с. Езерово	6	6	2	14	1
6	общ брой деца ДГ "Теменуга"	17	6	3	26	2
7	ДГ "Детелина", с. Дълбок извор	12	6	6	24	1
	Общ брой деца в ДГ	356	176	136	668	30
	Полудневна детска градина					
1	ПДГ към ОУ "Св. св. Кирил и Методий", гр. Първомай		7	10	17	1
2	ПДГ към ОУ "Д-р П. Берон", с. Буково		3	4	7	1
	общ брой деца в ПДГ към УЗ	0	10	14	24	2
	общ брой деца в ДГ, ПДГ	356	186	150	692	32

Статистиката сочи, че броят на децата и групите ще се запази през следващите седем години. В някои от селата може да последва намаляване броя на децата и съответно броя на групите, поради миграция на населението и ниска раждаемост.

Училища.

Учебните заведения в община Първомай са 14 – едно средно общообразователно, 10 основни училища, две начални и една професионална гимназия. Общия брой ученици, учещи в тях в началото на 2019 г. са 1764, а обучението им е организирано в паралелки от 175 души педагогически персонал.

Провежда успешна политика по отношение подготовката на учениците по професии и специалности, които са търсени на пазара на труда и предполагат успешна реализация на завършващите училище. Прилага се комплексен подход за повишаване на образователните постижения и намаляване на преждевременно напусналите училище. В изпълнение на ПМС № 100 от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и на Заповед № РД-01-349 от 30.07.2018 г. на началника на РУО-Пловдив, екипът за обхват за район на компетентност в Община Първомай оптимизира процесите и алгоритъма за съвместна работа на институциите в проследяването на всички незаписани, отпаднали, реинтегрирани, повторно и новоотпаднали деца/ученици.

Трайна положителна тенденция в училищата е, наред с традиционните методи, да се прилагат и методи с иновационен и интерактивен характер – работа на учениците в екип с цел изготвяне на доклади и съобщения по даден проблем, презентации на учебно съдържание, разработване и защита на проекти, семинарни занятия и др.

ПРОЕКТ

Основно Училище "Христо Ботев"

Село Езерово

ОУ "Христо Ботев" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин.

Основно Училище "Христо Ботев"

Село Градина

Адрес: с. Градина,

ОУ "Христо Ботев" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин

Основно Училище "Свети Свети Кирил и Методий"

Село Дълбок извор, ул.Първа №59,

ОУ "Св.Св.Кирил и Методий" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин

Основно Училище "Отец Паисий"

Село Искра, ул."Г. Димитров" №14,

ОУ "Отец Паисий" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин...

Основно Училище "Св.Св. Кирил и Методий"

Село Караджалово

ОУ "Св.Св.Кирил и Методий" е основно с (присъединена) група в детска градина с общинско финансиране. Учебни смени: една смяна - само сутрин

Основно Училище "Св.Св. Кирил и Методий"

Град Първомай, ул."Гимназиална" 1,

ОУ "Св. св. Кирил и Методий" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна – само сутрин

Начално Училище "Петко Рачев Славейков" (Село Воден)

Тип: Начално училище

Село Воден

ПРОЕКТ

НУ "П.Р. Славейков" е начално (I - IV клас) с общинско финансиране. Учебни смени: една смяна - само сутрин.

Основно Училище "Д-Р Петър Берон"

Село Буково

ОУ "д-р Петър Берон" е основно с (присъединена) група в детска градина с общинско финансиране.

Учебни смени: Една-сутрин.

Средно Общообразователно Училище "Проф. Д-Р Асен Златаров"

гр. Първомай, ул.Кочо Честименски № 20,

СОУ "Асен Златаров" е СОУ (I - XII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин...

Основно Училище "Георги Караславов"

Град Първомай , ул. „Княз Борис“ № 188,

ОУ "Георги Караславов" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин...

Начално Училище "Христо Ботев"

Град Първомай, ул."Христо Ботев" №5,

НУ "Христо Ботев" е начално (I - IV клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин...

Професионална Гимназия по Селско Стопанство "Васил Левски"

Град Първомай, ул.Братя Миладинови - север № 53а,

ПГСС "Васил Левски" е професионална гимназия с държавно финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин...

Основно Училище "Васил Априлов"

Село Винаца

ОУ "Васил Априлов" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин

ПРОЕКТ

Основно Училище "Любен Каравелов"

с. Бяла река,

ОУ "Любен Каравелов" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин.

Пет от училищата са в града, а останалите девет са в девет села.

Най – голямо училище е СОУ „Проф. д-р Асен Златаров“ – в него се обучават 561 ученици в 27 паралелки, а най – малко е НУ „П.Р. Славейков“ в с.Воден, където се обучават само 23 ученици в 2 паралелки.

От селските училища най – голямо е ОУ „Христо Ботев“ в с.Градина, където се обучават 211 ученици в 10 паралелки.

Брой училища по вид

Уч година.		Общо	Общообразователни училища	Специални училища	Училища по изкуствата	Спортни училища	Професионални гимназии	Професионални колежи	Професионални училища ⁴
2014/2015	Страната	2569	2019	68	23	24	395	40	-
	Пловдив	204	162	5	3	1	30	3	-
	Първомай	14	13	-	-	-	1	-	-
2015/2016	Страната	2547	2014	64	22	24	387	36	-
	Пловдив	202	162	5	3	1	30	1	-
	Първомай	14	13	-	-	-	1	-	-
2016/2017	Страната	2505	1990	61	22	24	373	35	-
	Пловдив	200	160	4	3	1	30	2	-
	Първомай	14	13	-	-	-	1	-	-
2017/2018	Страната	2413	1969	10	22	24	359	29	-
	Пловдив	193	158	1	3	1	29	1	-
	Първомай	14	13	-	-	-	1	-	-
2018/2019	Страната	2394	1955	9	21	25	359	25	-
	Пловдив	193	158	1	3	1	29	1	-
	Първомай	14	13	-	-	-	1	-	-

Брой на учители по години

Общо	2014/2016			2015/2016			2016/2017			2017/2018			2018/2019						
	I - I V	V - VII I	IX - XII I	Общо	I - I V	V - VII I	IX - XII I	Общо	I - I V	V - VII I	IX - XII I	Общо	I - I V	V - VII I	IX - XII I				
148	56	75	17	148	55	76	17	135	54	64	17	174	82	77	15	175	80	80	15

Данни НСИ 2020

ПРОЕКТ

Прогноза за персонала – педагогически, непедагогически в училищата за периода 2021-2028 г.

Училища	Години	персонал		общо
		педагогически	непедагогически	
СУ „Проф.д-р Асен Златаров“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	70	13	83
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	16.50	4.75	21.25
НУ „Христо Ботев“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	9	5	14
ОУ „Георги Караславов“ Гр.Първомай, кв.Дебър	2021/2028 г.	24	8	32
ОУ „Христо Ботев“ с. Градина	2021/2028 г.	20	6	26
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Дълбок извор	2021/2028 г.	8	3,125	11,125
ОУ „Васил Априлов“ с. Виница	2021/2028 г.	8	2	10
ОУ „Отец Паисий“ с. Искра	2021/2028 г.	12	4	16
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Караджалово	2021/2028 г.	13	3	16
ОУ „Любен Каравелов“ с. Бяла река	2021/2028 г.	7	3,25	10,25
ОУ „Д-р Петър Берон“ с. Буково	2021/2028 г.	8	3	11
НУ „П.Р.Славейков“ с. Воден	2021/2028 г.	4	1.25	5.25
ПГСС „Васил Левски“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	35	20	55

Педагогическият персонал в училищата са с образователно квалификационна степен магистър или бакалавър. Голяма част от учителите са с добър професионален опит, повечето от тях имат присъдена професионално квалификационна степен и продължават да повишават професионалната си квалификация. Педагогическият колектив работи за обезпечаване на доброто развитие на своите ученици, като се стреми да създава позитивен психологичен климат в училище. Административният и обслужващо-помощен персонал обхваща почти пълно дейностите по охрана, поддръжка и административно обслужване.

Прогноза за брой паралелки и брой ученици в периода 2021-2028 г.

Училища	Години	ОБЩО	
		брой паралелки	брой ученици
СУ „Проф.д-р Асен Златаров“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	34	736
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	7	128
НУ „Христо Ботев“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	4	96
ОУ „Георги Караславов“ Гр.Първомай, кв.Дебър	2021/2028 г.	11	180
ОУ „Христо Ботев“ с. Градина	2021/2028 г.	10	208
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Дълбок извор	2021/2028 г.	4	56
ОУ „Васил Априлов“ с. Виница	2021/2028 г.	4	63
ОУ „Отец Паисий“ с. Искра	2021/2028 г.	7	79
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Караджалово	2021/2028 г.	7	74
ОУ „Любен Каравелов“ с. Бяла река	2021/2028 г.	4	40
ОУ „Д-р Петър Берон“ с. Буково	2021/2028 г.	4	26
НУ „П.Р.Славейков“ с. Воден	2021/2028 г.	2	15
ПГСС „Васил Левски“ Гр.Първомай	2021/2028 г.	19	335
ОБЩО		117	2036

Тенденцията при училищата в периода 2021-2028 г. ще бъде динамична. При някои се очаква повишаване на броя ученици и брой паралелки, а при други спад. Възможно е при спад на ученици в някои от по-малките училища да доведе до слети паралелки в начален етап. Факторите, които оказват това влияние са демографски, миграционни, качествено образование, засилени мерки за контрол на отсъствията и успеха на учениците, разширяване на сградния фонд и др.

ПРОЕКТ**Прогноза за брой ученици по класове в периода 2021-2028 г.**

Училища	I-IV клас	V-VII клас	VIII- XIII клас
СУ „Проф.д-р Асен Златаров“ Гр.Първомай	288	228	220
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Гр.Първомай	69	59	-
НУ „Христо Ботев“ Гр.Първомай	96	-	-
ОУ „Георги Караславов“ Гр.Първомай, кв.Дебър	110	70	-
ОУ „Христо Ботев“ с. Градина	113	96	-
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Дълбок извор	31	25	-
ОУ „Васил Априлов“ с. Виница	34	29	-
ОУ „Отец Паисий“ с. Искра	39	40	-
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Караджалово	40	34	-
ОУ „Любен Каравелов“ с. Бяла река	22	18	-
ОУ „Д-р Петър Берон“ с .Буково	18	8	-
НУ „П.Р.Славейков“ с. Воден	15	-	-
ПГСС „Васил Левски“ Гр.Първомай	-	-	335
ОБЩО	875	607	555

Информация за отпаднали ученици за периода 2021-2028 г.

Училища	Бр. отпаднали ученици 2021 г.	Бр. отпаднали ученици 2022 г.	Бр. отпаднали ученици 2023 г.	Бр. отпаднали ученици 2024 г.	Бр. отпаднали ученици 2025 г.	Бр. отпаднали ученици 2026 г.	Бр. отпаднали ученици 2027 г.
СУ „Проф.д-р Асен Златаров“ Гр.Първомай	12	10	7	7	6	6	6
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ Гр.Първомай	3	5	3	4	4	3	3
НУ „Христо Ботев“ Гр.Първомай,.	3	3	3	3	3	3	3
ОУ „Георги Караславов“ Гр.Първомай, кв.Дебър	5	3	4	4	3	3	3
ОУ „Христо Ботев“ с. Градина	5	6	6	7	6	7	7
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Дълбокизвор	-	-	-	-	-	-	-
ОУ „Васил Априлов“ с. Виница	4	3	3	2	3	2	2
ОУ „Отец Паисий“ с. Искра	-	1	-	1	1	-	-
ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Караджалово	4	3	-	3	2	3	2
ОУ „Любен Каравелов“ с.Бяла река	1	1	1	1	1	1	1
ОУ „Д-р Петър Берон“ с.Буково	-	-	-	-	-	-	-
НУ „П.Р.Славейков“ с. Воден	-	-	-	-	-	-	-
ПГСС „Васил Левски“ Гр.Първомай	4	3	2	1	3	2	2

Стратегическа цел за следващите години е дела на напусналите, отпаднали ученици да бъде сведен до минимум. Превенция, която цели предотвратяване на възникването на предпоставки за преждевременно напускане на училище, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват. Политиките и мерките за превенция са насочени от образованието и грижите в ранна детска възраст до завършване на средното образование. Компенсиране, което има за цел да подпомогне преждевременно напусналите училище отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и

ПРОЕКТ

достъпни форми за завръщане в системата на образование и обучение и/или придобиване на квалификация.

Състояние на сградния фонд и отопление на училищата

- СУ „Проф.д-р Асен Златаров“ гр.Първомай

Състоянието на сградния фонд е много добро. Всяка година се правят частични ремонти. Училището има нужда да се облицоват таваните на цялостната квадратура на сградния фонд. Отоплението е на газ и водогрейни котли.

- НУ „Христо Ботев“ гр.Първомай

Сградата на училището е в добро състояние. В следващите години ще се наложи ремонт на оградата, покрива на училището, смяна на горелка на отоплителната инсталация, саниране на сградата. Основен ремонт ще бъде необходим на медицинския кабинет. Отоплението на училището е на газ.

- ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ гр.Първомай

Училището разполага с две сгради. Учебният процес се осъществява в малката сграда. Сградният фонд е в добро състояние. Няма наложими ремонтни дейности, само леки освежавания. Отоплението се извършва на газ.

- ОУ „Георги Караславов“ гр.Първомай, кв.Дебър

Състоянието на училището е добро. Класните стаи са добре поддържани. Нужда за ремонт има спортната площадка, нуждае се от преасфалтиране. Отоплението е на твърдо гориво – пелети.

- ОУ „Христо Ботев“ с. Градина

Сградата на училището е добре поддържана. Няма наложими ремонтни дейности. Отоплението е на парно – въглища.

- ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Дълбок извор

Сградата на училището не е цялостно реновирана. Има изградени вътрешни тоалетни, извършвани са частично подобрения по сградата. Необходим е ремонт на покрива, тъй като има теч.

- ОУ „Васил Априлов“ с. Винаца

Състоянието на училището е добро. Няма необходимост от наложими ремонтни дейности, само от някои минимални подобрения по стаите в училището. Отоплението е на твърдо гориво.

- ОУ „Любен Каравелов“ с. Бяла река

Сградата на училището е нова, направен е основен ремонт по европейски проект. Има изградени и външни тоалетни. Училището се отоплява на парно с пелети.

- ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Караджалово

Състоянието на сградния фонд е добро. Класните стаи са добре поддържани, но коридорите и електричеството в сградата е за ремонт. Очаква се построяване на вътрешни санитарни възли. Отоплението се извършва на твърдо гориво – дърва и въглища.

- ОУ „Отец Паисий“ с. Искра

Състоянието на сградния фонд е в добро състояние. Училището се поддържа добре и с времето ще се наложат някои леки ремонтни дейности. Отоплението се осъществява на парно на пелети.

- НУ „П.Р.Славейков“ с. Воден

ПРОЕКТ

Състоянието на сградния фонд е на много добро ниво. През следващите години ще бъдат наложени частични ремонти. Училището се нуждае от обособяване и оборудване на медицински кабинет. Отоплението е на твърдо гориво.

- ОУ „Д-р Петър Берон“ с. Буково

Сградният фонд е на относително добро ниво. Правят се частични ремонти периодично. Отоплението се извършва на дърва и въглища.

- ПГСС „Васил Левски“ гр. Първомай

Сградния фонд на гимназията се състои от 7 сгради. Направен е основен ремонт на училището по европейски проект. Санирани са сградите с подменена дограма и парна инсталация. Една от сградите се нуждае от ремонт на покрив. В сградата се провежда общообразователната, теоретичната професионална и част от практическата подготовка на учениците. Отоплението се осъществява на дизелово гориво.

Извън училищни структури за образование и изкуства

Тези дейности съпътстват и подпомагат учебния процес и имат съществена роля за засилване на интереса на учениците към образователно-възпитателния процес и намаляване риска от отпадане от училище. Съществува реална необходимост за осмисляне на свободното време на учениците чрез форми и дейности, подпомагащи интелектуалното, духовното, нравственото и физическото им израстване, които да развиват творческите интереси и възможности на учениците. Училищата в община Първомай участват във всички инициативи, чествания и спортни събития, организирани на национално, областно, регионално и местно ниво, както и в проекти, чийто дейности се извършват на територията на града и с участие на жителите на общината.

Необходими мерки за развитие на училищата в община Първомай за периода 2021-2028 г.

За да продължава да се развива едно училище трябва да гарантира достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и на необходимостта от подходяща подкрепа. Постигането на качествен образователен процес ще бъде реализирано с помощта на висококвалифицирани педагози, изграждане и модернизирани учебната и спортната база, прилагане на различни форми на обучение – самостоятелна, индивидуална, комбинирана, с цел да дадем достъп до образование, както и за да се предотврати преждевременно отпадане и ранно напускане на училище. Обучение в сътрудничество между основните партньори в училищната общност – ученици, учители и родители. Продължаване, обогатяване и утвърждаване на традиции и ритуали в училищния живот.

Читалищната дейност в община Първомай се организира чрез общинско читалищно сдружение, което включва 16 читалища – две в града и 14 в селата. В следващата таблица са изброени читалищата, наличието или не на библиотека или на музейна сбирка, разполагаемата площ за репетиции и щатните бройки, с които разполагат

Общинско читалищно сдружение – 1990г. гр. Първомай

№	Населено място	Читалище	Библиотека	музейна сбирка	квадратура	щатна бр.
1	гр. Първомай	НЧ „Св. св. Кирил и Методий -	да	не	1265 кв.м	13

ПРОЕКТ

		1894г.-				
2	гр.Първомай”, кв.Дебър	НЧ „Пробуда – 1905г.-кв.Дебър”	да	не	1340 кв.м.	4,5
3	с.Градина	НЧ „Селска пробуда-1896г	да	не	1250 кв.м.	2,5
4	с.Крушево	НЧ „Максим Горки -1929г.	да	не	235 кв.м.	1
5	с.Искра	НЧ „Иван Вазов-1896г	да	има	930 кв.м.	2
6	с.Дълбок извор	НЧ „Пробуда-1908г	да	има	840 кв.м.	1,5
7	с.Бяла река	НЧ „Хр.Смирненски-1928г.	да	не	442 кв.м.	1
8	с.Православен	НЧ „д-р Димо Годоров-1928г.-	да	не	500 кв.м.	0,5
9	с.Езерово	НЧ „Зора- 1897г.	да	не	30 кв.м.	1
10	с.Татарево	НЧ „Народна просвета-1929г.	да	не	1000 кв.м.	1
11	с.Воден	НЧ „Еделвайс-1938г.	да	не	56 кв.м.	1
12	с.Драгойново	НЧ „П.Д.Орловски-1909г.	да	има	1435 кв.м.	1
13	с.Караджалово	НЧ „Светлина-1926г.	да	не	1200 кв.м.	1
14	с.Виница	НЧ „Г.С.Раковски-1928г	да	не	100 кв.м.	1
15	с.Брягово	НЧ „Развитие- 1895г.	да	не	190 кв.м.	1
16	с.Буково”	НЧ „Светлина-1937г	да	не	373 кв.м.	1

Най-голям проблем пред читалищата е намаленото финансиране, започнало от 2010г. Намален бе стандартът за една щатна бройка, и въпреки малкото повишение през тази година, по-малко от 2%, то е с много под стандарта през 2009 г. например. В същото време цените на ток, вода, телефони, услуги, консумативи са увеличени.

В последните години отпадна допълващата субсидия от Министерство на културата, с които средства читалищата успяха да си закупят компютри или да направят дребни текущи ремонти.

Необходими инвестиции в читалищата на община Първомай:

- **Брягово:** залата на читалището се нуждае от основен ремонт, клуба на самодееца - опасност от пропадане на пода.
- **Буково:** техническо оборудване на читалището.
- **Бяла река:** читалището е със счупени стъкла от южната страна на сградата. Смяна на дограма, ремонт на фойето.
- **Виница:** читалището в селото е без санитарен възел и вода. Ремонт и саниране на ползвания сграден фонд.
- **Воден:** ремонт на материалната база. Осигуряване на отопление.
- **Градина:** необходимост от цялостно саниране на читалище „Селска пробуда”- отопление, сцена, библиотека, реконструкция на приземни помещения.
- **Драгойново:** цялостен вътрешен ремонт на сградата, залата и клуба на пенсионера,
- **Дълбок извор:** сградата на читалището се нуждае от ремонт на покрива, инсталациите и вътрешно боядисване, подмяна на подови покрития.
- **Езерово:** необходим е ремонт на читалищната сграда, в момента читалището се помещава в кметството.
- **Искра:** основен ремонт на Читалището, като неотложен е ремонта на покрива..
- **Караджалово:** необходим цялостен ремонт на читалищната сграда.
- **Крушево:** основен ремонт на читалище „Максим Горки - 1929“, осигуряване на отопление.
- **Татарево:** читалището е построено 1957 год. и се нуждае от основен ремонт и осигуряване на средства за отопление.
- **Дебър:** ремонт на покрива на читалищната сграда, смяна на дограмата на репетиционните зали и библиотеката.

Реален стимул за развитие на културната и икономическата интеграция на селските земища в Южен централен район са обекти на културното наследство от Античната

ПРОЕКТ

тракийска цивилизация, Късноантичната и Средновековна култура, Късното Средновековие и Новото време, специфичната традиционна селска архитектура в Родопския ареал.

На територията на Южен централен район по Източния трансбалкански път са разположени редица обекти на културното наследство: Антични селища в Родопски селски землища, Араповски манастир, Бачковски манастир, Асенова крепост, Атеренски мост, Тракийско светилище Белинташ, Горноводенски манастир, Дванадесетте Римски моста на град Неделино, Джамии в Родопските села, Крепост Вишеград, Късноантични и Средновековни крепости в Родопските селски землища, Кварталите Райково и Устово в Смолян, Римски крепости, мостове, пътища в Родопите, Скални гробници, светилища, Средновековни мостове, некрополи, Тракийски крепости, Православни църкви.

Културното наследство като материално и духовно послание представлява мощен ресурс за устойчиво развитие и качество на живот чрез възможностите на културния туризъм и обмена на знания и ценности.

Финансирането на проекти по Програма „Рехабилитация и социална интеграция на хора с увреждания“, Програма „Достъпна среда“, проекти по Smart системи на информационни нива е приоритет в социалната дейност за културно познание. Smart системите интегрират управлението на интелигентните технологии и предоставят големи база данни за вземане на по-добри решения в пространственото развитие и инфраструктурата на културното наследство. Читалищата като уникална и традиционна за България културна институция, е част от системата на децентрализираната културна мрежа в района и изпълняват ролята си на средища за културна, информационна и социална дейност.

Културното наследство на територията на Южен централен район е стимулатор на икономически растеж. Интегрираният подход е водещ при опазването на културното наследство, което изисква при изследването и стратегическото планиране за района да се търси пространствена интеграция на културното наследство със съседните райони и страни.

ПРОЕКТ

III. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ / SWOT-АНАЛИЗ /

СИЛНИ СТРАНИ	ВЪЗМОЖНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Благоприятни почвено-климатични условия, релеф, климат и плодородни обработваеми земи за развитие на селскостопанско производство, включително, за развитие на алтернативно екологично и биологично земеделие, както и за развитие на екотуризъм и изграждане на разнообразна инфраструктура с места за отдих; • Отсъствие на големи индустриални замърсители, незамърсена и неувредена околна среда; • Добре развита техническа инфраструктура и комуникации; • Съществува необходимата институционална, нормативна и стратегическа рамка за управление на околната среда. 	<ul style="list-style-type: none"> • Хармонизирано екологично законодателство на национално ниво със законодателството на ЕС в сектор „Околна среда“; • Разширяване и доизграждане на инженерната инфраструктура; • Условия за развитие на културен, селски, винен и екотуризъм; • Ефективно използване на финансови инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с опазване на околната среда; • Съвпадение на националните и местни приоритети в областта на околната среда; • Промяна на обществените нагласи в подкрепа усилията за опазване на околната среда; • Развитие на регионални екотуристически продукти и тематични маршрути.
СЛАБИ СТРАНИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • Недостатъчно финансови средства в общинския бюджет и в населението; • Ограничен лимит на собствени финансови средства за съфинансиране на по-големи екологични проекти; • Липса на изградена канализация и пречиствателни съоръжения в селата от общината; • Амортизирана и остаряла водопроводна мрежа; • Недостатъчни приходи от такса битови отпадъци, непокриващи действително извършения разход; • Слаба активност на населението; • Не са проучени капацитетните възможности от лечебни растения; • Недостатъчно степен на благоустрояване и озеленяване на населените места; • Недостатъчно ефективна система за разделно събиране на отпадъците. • Наблюдава тенденция за увеличаване на автомобилния парк и пътния трафик, което оказва влияние върху чистотата на въздуха. 	<ul style="list-style-type: none"> • Глобални промени в климата и зачестилите природни бедствия, засушавания, ерозия и горски пожари; • Слаба активност на населението, НПО и заинтересованите страни; • Откриване на нови производства и разширяване на съществуващите носят риск от замърсяване на околната среда; • Насочване на интереса на донорите към големите общини в страната; • Високи разходи по прилагане на екологичното законодателство и внедряване на екологосъобразни технологии; • Увеличаване на дела на транспорта като замърсител на въздуха и почвата; • Недостатъчни средства за качествено поддържане и доизграждане на зелената система; • Наличие на сериозни инвестиционни интереси, потенциално застрашаващи околната среда. • Неефективно управление на финансовите инструменти на ЕС на национално ниво и подценяване на възможностите за работа по проекти финансирани със средства на ЕС.

ПРОЕКТ

IV. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА В ОБЩИНАТА

Визията описва перспективите за развитие в близките години. Визията за бъдещото развитие и състояние на Община Първомай се формулира по следния начин:

ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ- ЕВРОПЕЙСКА ОБЩИНА С БАЛАНСИРАНО ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ И ЗАЩИТЕНО ПРИРОДНО И КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

V. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Въз основа на резултатите от извършените анализи и проучвания на характерните дадености и проблеми на общината в областта на околната среда, са определени и идентифицирани силните и слабите страни на общината, възможностите и заплахите стоящи пред нея.

След избора на визия на общината, се формулират целите, които населението и общинското ръководство смятат за определящи и с чието изпълнение ще се реализират очакванията на хората.

Генерална стратегическа цел на програмата:

„Поддържане и подобряване на качеството на живот на населението в общината, чрез осигуряване на здравословна и благоприятна околна среда и запазване на богатото природно наследство, чрез устойчиво управление на околната среда“.

Специфични стратегически цели и приоритети

Стратегическата цел на програмата е да се ангажира и съдейства за опазване и предотвратяване на замърсяването на околната среда по всичките ѝ компоненти и фактори на въздействие, за намаляване на риска за здравето на населението. За постигането на генералната стратегическа цел на Общинската програма за опазване на околната среда са формулирани следните специфични стратегически цели:

Специфична стратегическа цел 1: Ефективно използване на отпадъците като ресурс и намаляване на тяхното генериране и на депонирането им. (Приложение 1, виж: Програма за управление на отпадъците на Община Първомай 2021-2028г.)

Специфична стратегическа цел 2: До края на периода на действие на програмата да се подобрят параметрите на водопроводната и канализационната мрежа на територията на общината (Приложение 2).

Постигането на тази цел ще доведе до обхващане и пречистване на отпадните води от бита и промишлеността, което от своя страна води до запазване и подобряване качеството на подземните и повърхностните води.

Индикатори: Брой населени места с изградена канализация и действаща ПСОВ, брой населени места без режим на водоподаване.

За постигането на тази цел се залага изпълнение на следните мерки (дейности):

Мярка 1. Изграждане и поддържане на водоснабдителната мрежа и подобряване на необходимото количество и качество на подаваната питейна вода.

Мярка 2. Изграждане на канализационна мрежа и осигуряване пречистването на отпадъчните води чрез изграждане на ПСОВ и довеждаща инфраструктура и намаляване на вредното влияние на отпадъчните води в региона.

ПРОЕКТ

Мярка 3. Подобряване на дейността на общинската администрация в съответствие със Закона за водите;

Мярка 4. Формиране на съзнание и интерес за икономии на водни ресурси.

Специфична стратегическа цел 3: До края на периода на действие на програмата да се запази доброто качество на атмосферния въздух(Приложение 3).

Индикатори: Съдържанието на вредни вещества във въздуха много над ПДК.

При анализа не бяха идентифицирани сериозни източници на замърсяване на атмосферния въздух, но за поддържане на чистия въздух е необходимо изпълнение на следните мерки:

Мярка 1: Да се предприемат превантивни мерки за недопускане влошаване качеството на атмосферния въздух и прилагане на мерки за намаляване на емисиите от битовия и обществен сектор и от транспорта;

Мярка 2: Периодичен контрол и измервания на качеството на атмосферния въздух;

Мярка 3: Да се подобри енергийната ефективност;

Мярка 4: Да се увеличат залесителните мероприятия;

Специфична стратегическа цел 4: Доизграждане и обогатяване на зелената система (Приложение 4).

Индикатори: Брой на изградените и рехабилитирани зелени зони.

За осъществяването на тази цел е необходимо да се предприемат стъпки за възстановяване на зелени площи в населените места, създаване на функционални връзки между вътрешноселищния и крайселищен ландшафт, подобряване на параметрите на околната среда, чрез елементите на зелената система. Мерките и дейностите са насочени към:

Мярка 1: Възстановяване и осигуряване на зелени зони в населените места;

Мярка 2: Корекция и почистване на речните корита, отводняване и озеленяване на съществуващи дерета;

Мярка 3: Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности.

Специфична стратегическа цел 5: До края на периода на действие на програмата да се предприемат мерки за ограничаване на ерозията на почвите и не се допуска замърсяване(Приложение 5).

Индикатори: Намаляване на дела на ерозирани и замърсени почви. Дейностите за постигане на целта са свързани със следните мерки:

Мярка 1: Залесяване на ерозирани почви, както в горски така и в поземления общински фонд; залесяване на неземеделски земи;

Мярка 2: Залесяване на участъци в близост до пътни артерии с цел намаляване почвеното замърсяване от транспорта;

Мярка 3: Предотвратяване замърсяване на почвите.

Мярка 4: Прилагане на добри практики при устройственото планиране и управлението на земеползването за рационално усвояване на земеделски земи.

Мярка 5: Засилване на контрола върху спазване на забраната за палене на стърнища.

ПРОЕКТ

Специфична стратегическа цел 6: Да се осигури ефективно управление на околната среда и широко участие на обществеността в решаване на проблемите на околната среда (Приложение 6).

Индикатори: Изградена ефективно действаща система за наблюдение и оценка на компонентите на околната среда.

Дейностите за постигане на целта са свързани със реализиране на следните мерки:

Мярка 1: Планиране и контрол на дейностите по опазване на околната среда.

Мярка 2: Развитие на информационна система за събиране на данни за околната среда.

Мярка 3: Повишаване на обществената култура и съзнание по проблемите на околната среда и привличане на обществеността в процеса на вземане на решения.

Специфична стратегическа цел 7: До края на периода на действие на програмата да се запази площта на защитените територии на територията на общината, с цел опазване на природното богатство (Приложение 7).

Индикатор: Запазване площта на защитените територии спрямо общата площ на общината

Целта може да се постигне чрез:

Мярка 1: Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистемите, ключови местообитания на видове и на генетичните им ресурси в защитените територии;

Мярка 2: Осигуряване на условия за устойчиво ползване на биологичните ресурси и на ресурсите от лечебни растения;

Мярка 3: Информирание и привличане на обществеността за опазване на биоразнообразието и защитените територии.

Специфична стратегическа цел 8: До края на периода на действие на програмата да се ограничи шумовото натоварване от стопански обекти и от транспорта с оглед намаляване риска за здравето на хората (Приложение 8).

Индикатори: Показатели на шумово натоварване в ПДК

Мярка 1: Намаляване шумовото замърсяване в населените места от стопански обекти;

Мярка 2: Намаляване шумовото замърсяване предизвикано от транспорта.

Формулираните цели на Програмата за опазване на околна среда на Община Първомай представят не само посоката на развитие в политиката на общината в тази област през следващите няколко години. Постигането на целите само по себе си е следваща стъпка към систематичното решаване на екологичните проблеми в общината. Това е и съществена част от интегрирания процес на планиране, заложен в Плана за интегрирано развитие на община Първомай за периода 2021-2027г.

Целите и приоритетите, залегнали в Програмата са в унисон с националните цели и приоритети изведени в Плана за интегрирано развитие на община Първомай за периода 2021-2027г.

Целите предоставят основата за формулиране и осъществяване на пакет от последователни задачи и действия, представени детайлно в следващия "План за действие" от програмата.

ПРОЕКТ

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Планът е представен в табличен вид и е структуриран за всяка от осемте стратегически специфични цели. Към всяка от тях са представени най-важните действия, осъществяването на които е от съществено значение за постигането на поставените цели.

За всяко действие са посочени отговорните органи/организации, като посочената на първо място е водеща и има координираща функция за изпълнението на задачите от останалите отговорни органи/организации.

За всяко от действията има посочен времеви график.

Там, където има прогнозна информация за действията са посочени необходимите или очакваните разходи и източниците на финансиране.

В отделна колона за всяко от действията е представен индикатора и в последната колона на таблицата е посочен ефектът от изпълнението на даденото действие.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.

Наблюдението и оценката на изпълнението на програмата са ключови етапи от цялостния процес на планиране, с оглед проследяване на изпълнението на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост и извършване на актуализация. Чл.79 от ЗООС поставя рамкови изисквания към разработването на ПООС, като поставя и следните изисквания:

- Програмите обхващат период на изпълнение не по-малък от 3 години;
- Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмите чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмите се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации;
- Програмите се приемат от общинските съвети, които контролират изпълнението им;
- Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране;
- Отчетите на програмата се представят за информация в РИОСВ.
- Проекти на общините могат да се финансират от държавния или от национални фондове само ако те са обосновани като приоритетни в общинските програми за околна среда.

Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на ПООС, като той определя звеното в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата.

ПРОЕКТ

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение №1

виж: Програма за управление на отпадъците на Община Първомай 2021-2028г.

Приложение №2

ВОДИ						
Специфична цел 2: До края на периода на действие на програмата да се подобрят параметрите на водопроводната и канализационната мрежа на територията на общината						
Индикатори: Брой населени места с изградена канализация и действаща ПСОВ, брой населени места без режим на водоподаване						
Марка	Дейност	Отговорна институция	Срок за изпълнение	Финансов ресурс	Източници и на финансиране	Резултат
1	2	3	4	5	6	7
Марка 1. Изграждане и поддържане на водоснабдителната мрежа и подобряване на необходимото количество и качество на подаваната питейна вода.	1.1. Подмяна и модернизация на водопроводната мрежа	Община Първомай В и К асоциация Пловдив	2028г.	15 000 000	ПРЗСР 2021-2027г. ОПОС 2021-2027г. ПУДООС	Осигурена питейна вода от нови довеждащи водопроводи
	1.2. Реконструкция на съществуващи и изграждане на резервоари за питейна вода.	Община Първомай В и К асоциация Пловдив	2028г.	3 000 000	ПУДООС Общински и бюджет ОПОС 2021-2027г.	Намаляване загубите по водопроводната мрежа, подобряване качеството на питейната вода
Марка 2. Изграждане на канализационна мрежа и осигуряване пречистването на отпадъчните води чрез изграждане на ПСОВ и довеждаща инфраструктура и намаляване на вредното влияние на отпадъчните води в региона.	2.1. Изграждане на нови и реконструкции и на канализационни системи	Община Първомай В и К асоциация Пловдив	2028г.	25 000 000	ПРЗСР 2021-2027г. ОПОС 2021-2027г. ПУДООС	Запазване и подобряване качеството на подземните и повърхностните води.
	2.2. Осигуряване на подходяща технология на пречистване на водите, изготвяне на оценка за приложимостта и икономическата	Община Първомай В и К асоциация Пловдив	2027г.	7 500 000	ПРСР 2021-2027г. ОПОС 2021-2027г. ПУДООС	Намаляване на обема и дела на напречистените отпадъчни води, зауставяни във водни обекти

ПРОЕКТ

	обоснованост на централизирано отвеждане и пречистване на отпадъчните води население					
Мярка 3. Подобряване на дейността на общинската администрация в съответствие със Закона за водите	3.1. Активен диалог на органите на местната власт с компетентните институции по управление на водите - Басейнова дирекция, Напоителни системи, В и К	Кмет на община	постоянен			
	3.2.Среща на общинското ръководство с ръководството на „ВиК“ за обсъждане и спешно решаване на въпроси в областта на Ви К инфраструктурата	Кмет на община Председател на Общински съвет				Навременно решаване на проблемите
Мярка 4. Формиране на съзнание и интерес за икономии на водни ресурси.	4.1.Информирани на обществеността за състоянието на водните ресурси, начините и методите за пестеливо ползване	Община Първомай РИОСВ Пловдив В и К Пловдив	постоянен			Повишаване нивото на съзнателното отношение на гражданите за пестеливо използване на водните ресурси
	4.2.Контрол по използване на вода с питейно - битови качества за други цели	Община Първомай РИОСВ Пловдив Ви К Пловдив	постоянен			

ПРОЕКТ

Приложение №3

АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ						
Специфична цел 3: До края на периода на действие на програмата да се запази доброто качество на атмосферния въздух						
Индикатори: Съдържанието на вредни вещества във въздуха много под ПДК						
Мярка	Дейност	Отговорна институция	Срок за изпълнение	Финансов ресурс	Източници на финансиране	Резултат
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 1. Да се предприемат превантивни мерки за недопускане влошаване качеството на атмосферния въздух и прилагане на мерки за намаляване на емисиите от битовия и обществен сектор и от транспорта.	1.1. Контрол на емисиите от инсталациите на промишлени предприятия и стопански субекти и проверка по изпълнение на мероприятията за подобряване на екологосъобразната им дейност.	РИОСВ Пловдив Община Първомай Ръководства на стопанските субекти	постоянен		Инвестиционните разходи са за сметка на промишлените предприятия и стопански субекти	Навременно регистриране и решение на проблемите. Повишаване на КАВ.
	1.2. Обследване (моделиране) замърсяването на атмосферния въздух от автомобилния транспорт.	Община Първомай Партньори	2021-2028г.	5 000лв.	Общински бюджет	Наблюдене на КАВ
	1.3. Рехабилитация на улична мрежа в населените места на общината	Община Първомай	2021-2028г.		ПРСР 2021-2027г. Общински бюджет	Повишаване на КАВ.
	1.4. Подобряване на мрежата от общински пътища, за осигуряване на достъп до туристически, исторически обекти, както и достъп до образователни, здравни и социални услуги в	Община Първомай	2021-2028г.	15 000 000	ПРСР 2021-2027г. Общински бюджет	

ПРОЕКТ

	населените места					
	1.5. Измиване на улици през летния сезон.	Община Първомай	ежегодно		Общински бюджет	
Мярка 2: Периодичен контрол и измервания на качеството на атмосферния въздух.	2.1. Съвместно планиране и осъществяване на проверки с РИОСВ за измерване на КАВ в общината. Поддържане на база данни за КАВ	РИОСВ Пловдив Еколог	постоянен		Общински бюджет	Наблюдение на КАВ
Мярка 3: Да се подобри енергийната ефективност на територията на общината	3.1. Разработване на програма за енергийна ефективност и програма за насърчаване използването на възобновяеми източници и биогорива	Община Първомай	2020г.	5 000	Общински бюджет	По - добро КАВ
	3.2. Подобряване на енергийната ефективност на уличното осветление (УО) и парковото осветление	Община Първомай	2021-2028г.	2 000 000	Оперативни програми Общински бюджет	
	3.3. Топлинна изолация на ограждащите конструкции на сградите и подмяна на дограма	Община Първомай	2021-2027г.	12 000 000	Оперативни програми Общински бюджет	
Мярка 4: Да се увеличат залесителните мероприятия	4.1. Планиране и извършване ежегодни мероприятия по залесяване с декоративни дървесни видове в населените места	Община Първомай Спец. „ТСУ, ЛУЕ“ Еколог	ежегодно	500лв.	Собствени средства, спонсорство	

ПРОЕКТ

Приложение №4

ЗЕЛЕНА СИСТЕМА						
Специфична цел 4: Доизграждане и обогатяване на зелената система						
Индикатори: Брой на изградените и рехабилитирани зелени зони						
Мярка	Дейност	Отговорна институция	Срок за изпълнение	Финансов ресурс	Източници на финансиране	Резултат
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 1: Възстановяване и осигуряване на зелени зони в населените места	1.1. Поддръжка, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата и селския ландшафт и др	Община Първомай, кметове на населени места	2021 - 2028г.	500 000лв.	ПРЗСР 2021-2027г. ПУДООС, Общински бюджет	Увеличаване на дела на зелените зони, създаване на естествен филтър за пречистване на въздуха
Мярка 2: Корекция и почистване на речните корита, отводняване и озеленяване на съществуващ и дерета	2.1. Почистване на корита на реки и изграждане на защитни съоръжения, изследване на последиците от промените в климата	Кмет на общината Кметове на села	постоянен	1 000 000лв.	фонд „Бедствия и аварии“ ОПОС 2021-2027г. Държавен бюджет Общински бюджет	Осигуряване на проводимост на водните течения
	2.2. Създаване и актуализация на база данни за рискови зони, доизграждане на системи за ранно предупреждение за възникващи опасности от наводнения, пожари, активиране на свлачищни райони,	Кмет на общината Кмет на село	2025г.	500 000.		
Мярка 3: Възстановяване	3. 1. Възстановяване	Община Първомай	текущ	50 000лв.	ПРЗСР 2021-	Възстановяване на горски

ПРОЕКТ

не на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности	не на общински гори повредени от горски пожари и други природни бедствия.	ДГС			2027г. Общински бюджет	площи
	3.2.Изработка не на план за стопанисване и управление на общинския горски фонд.	Община Първомай	2023г.	5000лв .	Общински бюджет	

ПРОЕКТ

Приложение №5

ПОЧВИ						
Специфична цел 5: До края на периода на действие на програмата да се предприемат мерки за ограничаване на ерозията на почвите и не се допуска замърсяване						
Индикатори: Намаляване на дела на ерозирали и замърсени почви						
Мярка	Дейност	Отговор на институция	Срок за изпълнение	Финансов ресурс	Източници на финансиране	Резултат
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 1: Залесяване на ерозирали почви, както в горски така и в поземления общински фонд и залесяване на неземеделски земи	1.1. Залесяване в общински горски фонд	Кмет на общината , ДГС	съгл. лесоустройствената програма	По разчет и на ДГС	ПРЗСР 2021-2027г. Общински бюджет	Намаляване на почвената ерозия, увеличаване на дела на залесените площи
	1.2. Залесяване в общинския поземлен фонд и неземеделски и фонд	Кмет на общината Ресорен зам. кмет Еколог	постоянен	50 000 лв.		
	1.3. Изграждане на съоръжения за борба с ерозията, залесяване на обезлесени участъци, устойчиво използване на земите и други	Община Първомай	текущ	1 000 000	Фонд „Бедствия и аварии“	Борба с ерозията и свлачищните процеси
Мярка 2: Залесяване на участъци в близост до пътни артерии с цел намаляване почвеното замърсяване от транспорта.	2.1. Залесяване около общинските пътни артерии	Кмет на общината , Ресорен зам. кмет, кметове на населени места	поетапно	20 000лв.	Външни източници, Общински бюджет	Ограничаване на замърсяването от транспорта
Мярка 3: Предотвратяване замърсяване на почвите	3.1 .Наблюдение на Б-Б кубове за съхранение	Кмет на общината Еколог РИОСВ Пловдив	постоянен			Мониторинг на качеството на почвите

ПРОЕКТ

	на негодни за					
Мярка 4: Прилагане на добри практики при устройствено то планиране и управлението на земеползването за рационално усвояване на земеделски земи	6.1.Изучаване и прилагане на добри практики при устройствено то планиране и управлението на земеползването за рационално усвояване на земеделски земи	Зам. кмет на общината , гл. архитект	постоянен			
Мярка 5: Засилване на контрола върху спазване на забраната за палене на стърнища.	5.1. Реализация на проект за изграждане на наблюдателни и противопожарни кули	Секретар на общината	постоянен			

ПРОЕКТ

Приложение №6

УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА						
Специфична цел 6: Да се осигури ефективно управление на околната среда и широко участие на обществеността в решаване на проблемите на околната среда.						
Индикатори: Изградена ефективно действаща система за наблюдение и оценка на компонентите на околната среда						
Мярка	Дейност	Отговорна институция	Срок за изпълнение	Финансов ресурс	Източници на финансиране	Резултат
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 1: Планиране и контрол на дейностите по опазване на околната среда.	1.1 .Разработване на Общинска програма за опазване на околната среда	Кмет на община Еколог	2021	6 000	Общински бюджет	
	1.2. Изпълнение на програмата, ежегоден отчет по нея и при необходимост актуализация	Кмет на общината Ресорен зам. кмет Еколог	постоянен		Общински бюджет	
	1.3. Широко информиране на обществеността за процедурата на обществено обсъждане на инвестиционни и намерения , в т.ч и на ЕО на планове и програми.					
Мярка 2: Развитие на информационна система за събиране на данни за околната среда.	2.1. Събиране на актуални данни за състоянието на компонентите на околната среда и информиране на населението.	Еколог РИОСВ	постоянен		Общински бюджет	

ПРОЕКТ

Приложение №7

БИОРАЗНООБРАЗИЕ						
Специфична цел 7: До края на периода на действие на програмата да се запази площта на защитените територии на територията на общината, с цел опазване на природното богатство						
Индикатор: Запазване площта на защитените територии спрямо общата площ на общината						
<i>Мярка</i>	<i>Дейност</i>	<i>Отговорна институция</i>	<i>Срок за изпълнение</i>	<i>Финансов ресурс</i>	<i>Източници на финансиране</i>	<i>Резултат</i>
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 1: Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистемите, ключови местообитания на видове и на генетичните им ресурси в защитените територии.	1.1. Изграждане и поддържане на инфраструктурата към защитените територии.	ДГС Община Първомай	постоянен			Поддържане на екосистемите и опазване на биоразнообразието
	1.2. Създаване и актуализация на база данни за рискови зони, доизграждане на системи за ранно предупреждение за възникващи опасности от наводнения, пожари, активиране на свлачищни райони		постоянен	500 000		
Мярка 2: Осигуряване на условия за устойчиво ползване на биологичните ресурси и на ресурсите от лечебни	2.1. Теренни проучвания за капацитетните възможности на ресурсите от лечебни растения в общинския поземлен фонд.	Кмет на общината, ресорен зам. кмет Еколог	2022	Общински бюджет		Създаване на система за оценка и наблюдение на лечебните растения и устойчивото им използване

ПРОЕКТ

растения	2.2. Изготвяне на кадастър и регистрационни карти на лечебните растения, осигуряващи данни за местоположението, границите, размерите, собственост на находищата, количествени запаси и степен на ползване на ресурсите им.	Ресорен зам. Кмет Кметове по населени места Еколог	2022	5000	Общински и бюджет	
	2.3. Осъществяване на периодичен контрол на регистрираните билкозаготвители по съобразно изискванията на Закона за лечебните растения.	РИОСВ Еколог	периодично			
Мярка 3: Информирани и привличане на обществеността за опазване на биоразнообразието и защитените територии.	3.1. Поддържане на база данни за защитените територии и обекти на територията на общината.	Еколог РИОСВ Пловдив	постоянен			Опазване на биоразнообразието

ПРОЕКТ

Приложение №8

ШУМ						
Специфична цел 8: До края на периода на действие на програмата да се ограничи шумовото натоварване от стопански обекти и от транспорта с оглед намаляване риска за здравето на хората						
Индикатори: Показатели на шумово натоварване в ПДК						
Мярка	Дейност	Отговорна институция	Срок за изпълнение	Финансов ресурс	Източници и на финансиране	Резултат
1	2	3	4	5	6	7
Мярка 1: Намаляване шумовото замърсяване в населените места от стопански обекти	1.1. Разработване и поддръжане на база - данни за шумовото замърсяване на територията на общината	РЗИ Пловдив Еколог	2021-2028г.			Ограничаване на шумовото натоварвания
	1.2. Картотекиране на т.нар. малки обекти източници на шум и контрол над дейността им.		текущ			
Мярка 2: Намаляване шумовото замърсяване предизвикано от транспорта	2.1. Оптимизиране на транспортните схеми - обходни пътни отсечки, пешеходни зони, противошумови заграждения.	Кмет на общината , Ресорен зам. кмет Еколог КАТ	2021-2028			Намаляване нивото на шума по пътя на неговото разпространение